

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

СТРАТЕШКИ ПЛАН

2025 – 2027

Почитувани,

Стратешкиот план на Министерството за образование и наука за периодот 2025 – 2027 година е одговор на предизвиците за кои институциите на системот досега не постапиле и на реалните потреби на сите чинители на воспитно – образовниот процес во државата, кои настанале во меѓувреме како резултати на општествените промени, глобалните трендови и нови образовни стандарди.

Не постои една и единствена област кон која го насочуваме фокусот. Овој документ предвидува интензивно и широко делување на сите полиња и со опфат на сите аспекти кои го детерминираат квалитетот на македонскиот образовен систем - инфраструктурата и опременоста на образовните установи; учебниците, литературата и други современи извори на знаења и наставни помагала; дигитализацијата; инклузијата и интеграцијата; како и стручноста и мотивацијата на кадарот во образовните и научните установи.

Нови прогресивни политики во образованието ќе ги заменат старите и погрешни, кои недоволно ја стимулираа подготвеноста на младите генерации да се интегрираат во сите општествени процеси и да го преземат управувањето со истите. Нема повеќе импровизации и носење одлуки врзани за градењето на основниот столб на општеството, без консултации и вклученост на пошироката јавност.

Стратешкиот план поставува конкретни цели во основното, средното, високото образование и науката и дефинира активности кои треба да се реализираат во соодветни временски рамки. Очекувам сплотеност, максимална заложба на секоја институција и поединец кој има обврски што произлегуваат од документот. За период од две години, успехот од постигањата ќе биде заеднички.

Бр. 01-14568/1

МИНИСТЕРКА,

30.12.2024
с.р.

проф. д-р Весна Јаневска,

Скопје

1.1 ВОВЕД

Со Стратешкиот план на Министерството за образование и наука за 2025-2027 година, предвидено е да се имплементираат вкупно 5 програми и 15 потпрограми, кои подеднакво се посветени на подобрување на квалитетот на наставата во основното и средното образование, унапредување на образовната инфраструктура, реформа на системот на финансирање преку блок дотации, оптимизација на училишната мрежа, обезбедување квалитет и ефективност на високото образование во согласност со европските добри практики, забрзан економски развој преку инвестиции во науката и иновациите, како и поддршка на можностите на образование на возрасните и доживотно учење и на системот на неформално и информално образование и учење.

За секоја од предвидените програми и потпрограми, кои пак, иницираат мерки, проекти и активности, овој стратешки план ги дефинира финансиските извори за имплементација, како и очекуваните резултати од финалната реализација.

Стратешкиот план на Министерството за образование и наука 2025-2027 е изготвен во согласност со Методологијата за стратешко планирање и подготвување на Годишната програма за работа на Владата на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.124/08, 58/18 и 223/19), Упатството за начинот на постапување на министерствата и другите органи на државната управа во процесот на подготвување на Стратешкиот план и Годишниот план за работа („Службен весник на Република Македонија“ бр.131/18), Одлуката за изменување на Одлуката за утврдување на стратешки приоритети на Владата на Република Северна Македонија за 2024 -2028 година („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 177/24), Програмата за работа на Владата на Република Северна Македонија 2024 – 2028 година, Стратегијата за образование 2018-2025, Реформската агенда 2024-2027 во рамки на Планот за раст за земјите од Западен Балкан, Концепцијата за основно образование од 2021 година, како и соодветните измени и дополнувања од 2024 година, Ревидираната програма за реформи во вработувањето и социјалната политика, Целите за одржлив развој на Обединетите нации 2030, ационалната програма за усвојување на правото на ЕУ (НППА), стратешките документи и препораки донесени од страна на Европската комисија кои се однесуваат на образоването и дигитализацијата како: „Обликување на дигиталната иднина на Европа“ (Shaping Europe's digital future), „Дигиталниот образовен акциски план 2021-2027“ (Digital Education Action Plan 2021 – 2027), Европската област за образование до 2025 година и Комуникето за достигнување на Европската област за образование до 2025 година и трансформирање на образоването и обуката за дигиталното време (European Education Area 2025 и Communication on Achieving a European Education Area by 2025 and resetting education and training for the digital age), Програмата за економски реформи, Извештајот на Европската Комисија за напредокот на нашата земја во европските интеграции, Патоказот за регионална соработка на шесте земји од Западен Балкан (WB Common Regional Market 2021-2024), Програмата за одржлив локален развој и децентрализација 2021-2026, Декларацијата од Оsnabrück за стручно образование и обука како клучен фактор за закрепнување и транзиција кон дигитална и зелена економија (Osnabrück Declaration 2020), Прегледот на

1.2 АНАЛИЗА НА СОСТОЈБАТА

1.2.1. СТАТИСТИЧКИ ПОДАТОЦИ И АНАЛИЗИ ЗА ОБРАЗОВНИОТ СИСТЕМ И НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКИТЕ КАПАЦИТЕТИ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА:

Образовниот систем на Република Северна Македонија се состои од предучилишно, основно (6-14 години), средно (15-17/18 години) и високо образование. Основното образование трае девет години и е задолжително и бесплатно за сите ученици (на возраст 6-14 години). Во учебната 2023/2024, опфатени се 182.124 ученици (88.277 ученички), од кои 535 ученици (196 ученички) учат во училишта со ресурсен центар (за ученици со попреченост). 367 лица (од кои 125 жени) стекнуваат основно образование за возрасни во училиштето за возрасни. Споредено со учебната 2022/2023 година, вкупниот број на ученици бележи намалување од 1.6%. Бројот на ученици во училишта со ресурсен центар е намален за 12.3% (како резултат на политики за инклузивно образование). Вкупниот број на наставници во основното образование во учебната 2023/2024 година изнесува 18.831 (од кои 13.570 жени).

Средното образование, исто така е задолжително и бесплатно. Средното стручно образование може да биде со тригодишно и четиригодишно траење. Стручното оспособување во зависност од сложеноста на занимањето трае до две години. На крајот на тригодишното стручно образование, учениците полагаат завршен испит и немаат право да се запишат на универзитет. Учениците кои завршуваат четиригодишно стручно образование, можат да бираат меѓу завршен испит и државна матура, зависно од тоа дали сакаат да го продолжат образованието или не, додека учениците од гимназиите задолжително полагаат државна или училишна матура. Во учебната 2023/2024 година, вкупниот број на ученици изнесува 67.278 (33.058 ученички), од кои 247 ученици (75 ученички) учат во училишта со ресурсен центар (за ученици со попреченост). Вкупниот број на наставен кадар изнесува 7.051 (од кои 4.509 жени). Споредено со учебната 2022/2023 година, вкупниот број на ученици бележи намалување од 2.8%, а бројот на ученици во училишта со ресурсен центар е зголемен за 1.2%.

Стапката на лица кои рано го напуштаат образованието во 2022 година изнесува 6.2% што е влошување споредено во 2021 година, кога изнесуваше 4.6%, но е сепак подобар односно под просекот на ЕУ.

Уделот на образованието како процент од БДП опадна на 3.9% (препорачаната меѓународна стапка е од 4 до 6%), поттикната од падот на популацијата на училишна возраст и зголемениот притисок за финансирање на други домени, вклучително и социјалната заштита и здравството (стареење на населението). Инвестициите по дете на училишна возраст се зголемија од просечни 65.923 денари во 2012 година (цени од 2022 година)

на 80.302 денари (што е еднакво на 1.304 евра) во 2022 година – зголемување од 22% во периодот. Сепак, инвестициите во образоването се ниски во споредба со понапредните економии во регионот. Ќе бидат потребни повеќе напори за да се обезбеди пристап до квалитетно и релевантно образование на сите сегменти од населението (вклучително и РДУ и ДУ).

Со Буџетот на Република Северна Македонија за 2023 година („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.282/22) на Програма А-децентрализација, Потпрограма А2 -пренесување на надлежности на единиците на локалната самоуправа, утврден е вкупен износ за блок дотации за основно и средно образование 19.316.500.000 денари. Од овој износ, како блок дотации за основно образование по општини распределени се 13.674.000.000 денари и блок дотации за средно образование 5.642.500.000 денари. Во пракса, досега износот на блок дотациите за основно образование што ги добива секоја општина се утврдува врз основа на износот одобрен за плати од претходната година и договореното зголемување на платите. Бројот на ученици, густината на населението и сл. се користат како параметри за распределба само на овој дел од блок дотациите што ќе остане по одбивање на расходите за платите. Фокусот на постојниот систем на распределба на блок дотациите за покривање на трошоците за плати резултира со недостаток на финансиски средства за исполнување на законски пропишаните образовни и инфраструктурни стандарди неопходни за подигнување на квалитетот на наставата и подобрување на образовните резултати на учениците.

Високото учество на платите (во некои општини и над 95%) се должи на неоптимизирана мрежа на училишта, односно неприлагоденост на бројот на училишта, паралелки и вработени на трендот на намалување на бројот на ученици. Населението во земјата е значително намалено, од 2,02 на 1,83 милиони (-9.1%) во периодот помеѓу 2002-2021 година. Падот се должи на широко распространетата емиграција и падот на стапката на плодност. Помеѓу 2002 и 2021 година, населението на училишна возраст е намалено за 31%, од 585.980 ученици (на возраст од 3-21 година) на 403.627, со просечно годишно намалување од 1,94%. Ова бара прилагодување на капацитетите на училишниот систем да се справат со сè помалиот број ученици на кои им треба школување. Тоа резултира со преполнетост на некои училишта, и недоволна искористеност на други училишта, каде што понекогаш има повеќе наставен кадар отколку ученици. Училиштата со различна кадровска екипираност, опременост и одржување на објектите резултираат со различен квалитет на образование, односно, постои неефикасна и неправична распределба на ресурсите меѓу училиштата.

Високото образование се реализира на три нивоа: додипломски, магистерски и докторски студии. Според податоците на Државниот завод за статистика, во академската 2022/2023 година се запишани вкупно 53.821 студенти, што претставува зголемување за 4.2 % во однос на академската 2021/2022 година. Бројот на запишани студентки изнесува 30.969 или 57.5% од вкупниот број на студенти. Најголем број студенти (77.7%) се запишани на државните високообразовни установи, додека 22.3% се запишани на приватните високообразовни установи. Бројот на наставници и соработници во високообразовните установи во академската 2022/2023 година изнесува 4.496. Од вкупниот број наставници и соработници, 3.166 или 70.4 % се наставници а 1.330, т.е. 29.6 % се соработници во наставата. Бројот на наставнички и соработнички во академската 2022/2023 година изнесува 2.252 или 50.1 %.

Уделот на лицата на возраст 30-34 години кои имаат завршено високо образование во 2022 година изнесува 35.7% што претставува намалување во однос на 2021 година (36.9%)

Во 2022 година, звањето магистер на науки и специјалист го стекнале вкупно 1.883 лица од кои 1.590 или 84.4 % се магистри и 293 или 15.6 % се специјалисти. Бројот на магистри и специјалисти, во споредба со 2021 година е намален за 4.7 %. Учество на жените магистри во вкупниот број на лица кои стекнале научен степен магистер на науки, во 2022 година е 61.3 %.

Според податоците на Државниот завод за статистика, во 2022 година, звањето доктор на науки го стекнале 197 лица, што претставува намалување за 2% во споредба со 2021 година. Бројот на жените што одбрали докторска дисертација во текот на 2022 година изнесува 99 кандидатки, што претставува 50.3 % од вкупниот број лица.

Имајќи ги предвид демографските податоци и стареенето на населението, ќе биде потребен зголемен пристап до доживотното учење за да се стекне постарата работна популација со потребните вештини за современото работно место. Постоењето систем за образование на возрасни овозможува подигнување на квалитетот на образоването на возрасните во делот на формалното и неформалното образование, а со цел задоволување на потребите на пазарот на трудот преку обезбедување на кадар со потребните компетенции и вештини. Центарот за образование на возрасните верификува посебни програми кои водат до вештини. Најчесто лицата кои се вклучуваат во ваков вид на обуки најзаинтересирани се за обуките кои се од струките лични услуги, економска струка, угостителско – туристичка струка, медицинска струка. Со вклучувањето на верификуваните програми во реализација на мерката Обука за побарувани занимања, која е дел од Оперативниот план за активни мерки и програми интересот за програмите се прошири во сите струки. Трендот на зголемен интерес за верификација на посебни програми кои опфаќаат квалификации што водат до зелени работни места продолжува, со што се зголемува и бројот на обучени лица кои ги посетуваат овие обуки.

Во месец ноември 2022г. донесена е Концепцијата за средно образование на возрасни. Концепцијата ги поставува постулатите за развој на средното образование на возрасните во наредните 10 и повеќе години. Фокусот е ставен на мерки и активности што ќе овозможат возрасните лица активно да се приспособуваат на промените во општеството, кои ќе овозможат личен развој и инклузивно и кохезивно општество што учи и се развива.

1.2.2 ПЕСТ АНАЛИЗА (АНАЛИЗА НА ПОЛИТИЧКИ, ЕКОНОМСКИ, СОЦИЈАЛЕН И ТЕХНОЛОШКИ ПЛАН):

Анализата на политички, економски, социјален и технолошки план (ПЕСТ анализа) е корисен метод кој ни овозможува да го согледаме влијанието на надворешните фактори врз работењето на Министерството за образование и наука.

Оттука од аспект на политичките фактори кои имаат влијание врз функционирањето на Министерството за образование и наука како најважни се:

- престојните политички избори во земјата
- стратешките приоритети и приоритетните цели на Владата на Република Северна Македонија

- заклучоците кои произлегуваат од седниците на Владата кои треба да ги спроведе Министерството за образование и наука, во согласност со своите надлежности
- пристапниот процес во ЕУ

Поважни економски фактори кои имаат влијание врз функционирањето на Министерството за образование и наука се:

- обезбедени финансиски средства во рамки на Буџетот на Република Северна Македонија
- економската стабилност
- пристап до меѓународни програми и фондови (пр. Хоризонт Европа, Еразмус +, Европски корпус на солидарност, Еурека, ИПА фондови...)
- можности за обезбедување на средства од донори за спроведување на одредени проектни активности

Поважни социјални фактори кои имаат влијание врз функционирањето на Министерството за образование и наука се:

- демографските податоци (населението на училишна возраст е намалено за 31%, од 585.980 ученици (на возраст од 3-21 година) на 403.627, со просечно годишно намалување од 1,94%).
- последиците од пандемијата Ковид 19

Технолошки фактор кој има влијание врз функционирањето на Министерството за образование и наука е:

- напредокот на дигиталните технологии

1.2.4 SWOT АНАЛИЗА:

SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats) или анализа на предностите, слабите страни, можностите и опасностите (закани) е корисен метод кој ни овозможува да го согледаме влијанието на внатрешните фактори врз работењето на Министерството за образование и наука.

Предности на Министерството за образование и наука се:

- соодветна правна рамка (законски и подзаконски акти) усогласени со ЕУ регулативата
- донесена сеопфатна Стратегија за образоването 2018-2025 г. и голем број на стратешки документи и концепции
- изработена сеопфатна анализа на образовниот систем во 2023 од страна на Институтот за образовни политики на Унеско
- соодветно едуциран кадар
- посветеност на вработените за квалитетно и навремено завршување на работните задачи и обврски
- одлична непосредна меѓусекторска соработка и поддршка од колегите (врз основа на анкетниот прашалник спроведен во рамки на МОН)
- подготвеност за брза реакција и промени во случај на непредвидени ситуации

Слаби страни на Министерството за образование и наука, кои се нотирани и со спроведената функционална анализа се:

- недостаток на човечки ресурси во одредени сектори
- непополнети раководни позиции (раководител на сектор и одделенија) што предизвикува неможност за делегирање на овластувања и одговорности за одредени функции во внатрешното работење на Министерството.
- нема централизирана архива во Министерството. Не постои електронска архива, ниту електронска достава на документи (ДМС не се употребува во целост).

Можности за подобрување на постојната состојба на Министерството за образование и наука се:

- соодветна распределба на вработените на соодветни места за кои се квалификувани, преквалификација на вработени, и/или трансфери на вработени во соодветни сектори каде би можеле да дадат поголем придонес.
- Надградба на знаењето и стручно усовршување на вработените преку генерички обуки и специјализирани обуки потребни за развој на технички знаења и компетенции за вработените.

Опасности (закани) за редовното функционирање на Министерството за образование и наука се:

- одлив на вработени кадри од министерството по основ на пензионирање или заминување на ново работно место и ненавремено пополнување на работните места со нови луѓе кои ќе го преземат знаењето и искуството

ПРЕДНОСТИ:

- соодветна правна рамка (законски и подзаконски акти) усогласени со ЕУ регулативата
- донесена сеопфатна Стратегија за образовието 2018-2025 г. и голем број на стратешки документи и концепции
- изработена сеопфатна анализа на образовниот систем во 2023 од страна на Институтот за образовни политики на Унеско
- соодветно едуциран кадар
- посветеност на вработените за квалитетно и навремено завршување на работните задачи и обврски
- одлична непосредна меѓусекторска соработка и поддршка од колегите (врз основа на анкетниот прашалник спроведен во рамки на МОН)
- подготвеност за брза рекација и промени во случај на непредвидени ситуации

СЛАБИ СТРАНИ:

- недостаток на човечки ресурси во одредени сектори
- непополнети раководни позиции (раководител на сектор и одделенија) што предизвикува неможност за делегирање на овластувања и одговорности за одредени функции во внатрешното работење на Министерството.
- нема централизирана архива во Министерството. Не постои електронска архива, ниту електронска достава на документи (ДМС не се употребува во целост).

МОЖНОСТИ:

ОПАСНОСТИ (ЗАКАНИ):

- соодветна распределба на вработените на соодветни места за кои се квалификувани, преквалификација на вработени, и/или трансфери на вработени во соодветни сектори каде би можеле да дадат поголем придонес.
- Надградба на знаењето и стручно усовршување на вработните преку генерички обуки, и специјализирани обуки потребни за развој на технички знаења и компетенции за вработените.

- одлив на вработени кадри од министерството по основ на пензионирање или заминување на ново работно место и ненавремено пополнување на работните места со нови луѓе кои ќе го преземат знаењето и искуството

1.2.5 ОСВРТ НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОД СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ПРОГРАМИТЕ, ПОТПРОГРАМИТЕ И АКТИВНОСТИТЕ ВО 2023 ГОДИНА :

ПРОГРАМА 1: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

ПОТПРОГРАМА 1: Зголемување на постигањата на учениците во основното образование

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Донесени се нови наставни програми за трето и шесто одделение согласно Концепцијата кои се применуваат во настава од септември 2023г. и нови наставни програми за седмо одделение кои ќе се применуваат во настава од септември 2024г.
- Во месеците јуни-август се спроведе обука за наставниците кои предаваат од прво до шесто одделение во учебната 2023/2024 година.
- Порталот Едуино континуирано се надградуваше со нови видео содржини.
- Во рамки на Проект за унапредување на основното образование - ПЕИП набавена еа мрежна и информатичка инфраструктура за 40 основни училишта (етапна набавка од 118). За истите училишта со буџетски средства од МОН набавена е дополнителна опрема (персонални компјутери, монитори и преносни компјутери, опрема за презентација на настава, систем за ИТ податочна безбедност, 3Д скенери, печатари, скенери, проектори, УПС, софтверски пакет за уредување и работа со документи.....)
- Сукупно намален е бројот на ученици по паралелка од 20 до 30 ученици и бројот на ученици во комбинирана паралелка (за учениците од прво до петто одделение).
- Вклучени се наставници по физичко и здравствено образование за изведување на наставата по физичко и здравствено образование од прво до петто одделение.
- Донесена е Програма за изградба и реконструкција на основни училишта во 2023 г. (Службен весник бр.27/23 од 8.2.2023, 167/23 од 7.8.2023 и 285/23 од 28.12.2023).
- Завршена е изградба дроградба на три основни училишта а во тек е изградба/доградба на уште едно училишта и изградба на една училишна спортска сала.
- Завршена е реконструкција на 64 основни училишта, а во тек е реконструкција на 24 училишта.

- Спроведена е набавка (во рамки на PEIP проектот) на наставни и нагледни средства за општествени науки (историски карти, географски карти, мапи, глобуси и сл.) за потребите на основните училишта.
- Во месец септември се спроведе пробното државно тестирање односно проверка на знаењето по мајчин јазик и математика на ученици од петто одделение, во насока на обезбедување објективни податоци за остварувањето на стандардите на постигањата на учениците.
- Со цел подигнување на квалитетот на содржината на учебниците, како и подобрување на процесот на откуп и одобрување на учебници во основното и средното образование, Министерството за образование и наука и Педагошката служба иницираа процес за изработка на нов Закон за учебници за основното и средното образование.
- Изработени се нови учебници, согласно наставните програми за трето и шесто одделение.
- Изработени се и први дигитализирани интерактивни учебници за 4-то, 5-то и 6-то одделение, кои содржат мултимедијални елементи како видеа, фотографии, илустрации, квизови и друга содржина што го прави процесот на стекнување знаења поинтересен, а со тоа и поефективен. Тие се во согласност со наставните програми и националните стандарди за постигањата на учениците во основното образование. Поставени се на посебна, стабилна платформа, nastava.mk и достапни се во секое време и од секое место каде може да се воспостави интернет врска
- Донесено е Упатство за изменување на Упатството за спроведување на постапка за давање одобрение за употреба на учебник по странски јазик во основно и средно образование бр.08-3531/1 од 23.3.2023г.
- Во владина постапка доставена е Информацијата за воведување нова методологија за распределба на блок дотации по општини за финансирање на основното образование.
- Во однос на оптимизацијата на училишната мрежа, започната е постапка со 10 pilot општини, за кои се изгответи предлог планови за оптимизација. Во тек се консултативни состаноци помеѓу МОН и општините со теренски посети.

ПОТПРОГРАМА 2: Недискриминација, заштита од насилиство, почитување на различностите и инклузивно образование

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- За услугата образовна асистенција во Буџетот на МОН за 2023 година обезбедени се повеќе од 390 милиони денари. Направена е анализа на потребите за ангажирање дополнителни образовни асистенти во учебната 2023/24 година. Ангажирани се над 800 образовни асистенти.
- Министерот за образование и наука ја утврди Програмата за обука за образовни асистенти за 2023г. со број 18-2671/1 од 3.3.2023
- Од страна на МТСП, МЗ и МОН донесен е нов Правилник за функционалната проценка, објавен во Службен весник бр.9 од 17.1.2023 г.
- МОН спроведе неколку постапки согласно ЗЈН за реконструкција на училишта во насока на подобрување на условите и пристапноста за учениците со попреченост.
- Министерството започна кампања: Заедно да ставиме крај на училишното насилиство, во рамки на која упати апел до сите граѓани, доколку биде забележан било каков облик на насиливо однесување во училиштата, да биде пријавен на специјално отворената електронска адреса prijavinasilstvo@mon.gov.mk, односно paraqitdhune@mon.gov.mk, или пак до стручните служби во училиштата, со цел навремено да се реагира и да е спречат посериозни инциденти и последици.

- Продолжи имплементацијата на Програмата за психосоцијална помош и поддршка во унапредување на добросостојбата и менталното здравје на децата и младите во образовните, здравствените и згрижувачките институции и средини (изработена од страна на УНИЦЕФ); изготвена е онлајн обука, поставена на Едунион порталот (обуката на порталот ја поминаа повеќе од 300 стручни соработници) како надополнување на претходно обучените 700 стручни соработници.
- Образовните медијатори (40) ангажирани од МОН, работеа на терен во 28 општини во насока на информирање и поддршка на семесјтвата и родителите/старателите за упис на ученици Роми во прво одделение.
- Спроведен е повик за изработка на учебници согласно новите наставни програми за шесто одделение за предметите босански, српски и турски јазик.
- Спроведен е Повикот за доделување на грантови на училиштата за организирање на активности кои придонесуваат кон почитување на мултикултурализмот и за развој на интеркултурниот дијалог/интеракција и унапредување на меѓуетничката интеграција.
- Спроведени се Јавен повик за покривање на трошоци за котизација и пат за учество на еден меѓународен натпревар во текот на 2023 година од областа на математиката, информатиката и природните науки, Јавен повик за акредитација на здруженија на наставници кои организираат натпревари на ученици од основните училишта и Јавен повик за доделување на парична награда за освоена прва, втора или трета награда или златен, сребрен, односно бронзен медал на меѓународен натпревар од областа на математиката, информатиката и природните науки, на ученикот, на наставникот кој му го предава предметот од овие области, како и на менторот кој го подготвува ученикот за натпреварот.
- Континуирано се доделуваат парични награди за ученици (и нивните ментори) од основно образование кои освоиле прво место на државен ученички натпревар.

ПОТПРОГРАМА 3: Поддршка на наставниците и стручните соработници во основните училишта

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Донесена е Програмата за обуки за стручно усовршување на наставниците во основните и средните училишта за 2023 година и Програмата за обуки за стручно усовршување на стручните соработници во основните и средните училишта за 2023 година. Со програмите се пропишани подрачјата, пот-подрачјата и темите за обуките.
- Спроведена е втората фаза на обуки на наставници и стручни соработници согласно Каталогот за акредитирани програми за наставници и Каталогот за стручни соработници.
- Завршено е базичното истражување (мерење на квалитетот на настава во основното образование) користејќи го TEACH инструментот на Светска Банка пред реализација на обуките на наставниците.
- Во месец април и мај се спроведоа обуки за наставници-обучувачи за медиумска писменост.
- МОН и УНИЦЕФ организираа работилници за јакнење на компетенциите на стручните соработници во училиштата, во кои беа вклучени повеќе од 500 стручни соработници

- По однос на повторениот (трет) повик за пријавување на наставници од основни училишта за напредување во звање „ментор“, вкупно 47 наставници се стекнаа со звање ментор.
- На 146-та седница на Владата, одржана на 11.4.2023 утврден е текстот на Законот за изменување и дополнување на Законот за основно образование, со кој се доурдува постапката за кариерен развој на стручните соработници, како и образоването на возрасни и образоването во казнено поправните и воспитно поправните установи. Законот е доставен во собраниска постапка на донесување.
- Спроведен е конкурсот за доделување на стипендии за одлични студенти на факултети кои образуваат наставници.

ПОТПРОГРАМА 4: Воспоставена организациона структура за подобро управување и раководење со основните училишта

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Започна примената на Програмата за напредна обука на директори.
- Спроведено е пилотирање на самоевалуација по новата предлог рамката за квалитет и новите индикатори во четири подрачја, во селектираниите 11 основни училишта. Дополнително овие училишта добија грант во рамки на ПЕИП проектот за имплементација на развојната програма на училиштата.
- Изгответи се Водич за подготвување, реализација и следење на развојна програма на училиштето и Оперативен прирачник за имплементација на грант-програма за унапредување на квалитетот на работата на основните училиштата.

ОЦЕНКА: Во рамки на Програмата - Квалитетно и инклузивно основно образование, планираните активности се одвиваат согласно утврдената динамика, со што истата во голема мера придонесува за реализација на стратешките приоритети и приоритетни цели на Владата и приоритетите и целите на Министерството за образование и наука.

ПРОГРАМА 2: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОПШТО И СРЕДНО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ) И УЧЕНИЧКИ СТАНДАРД

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Изгoten е нов предлог Закон за средно образование, кој е доставен во владина постапка на усвојување.
- Донесена е Програма за изградба и реконструкција на средни училишта во 2023 г. (Службен весник бр.27/23 од 8.2.2023)
- Завршена е реконструкција на едно а во тек е реконструкција на 6 училишта.
- Објавени се резултатите од ПИСА тестирањето. Со минимална разлика, резултатите за Северна Македонија го задржуваат нивото кое беше измерено во 2018 година. Од вкупно 81 држава кои беа дел од тестирањето, со постигнати 389 поени, нашата земја е на 61-то место според резултатите по математика. Со постигнатите 359 поени при мерењето на јазичната писменост, односно читање со разбирање, рангирани сме на 71-то место, додека по природни науки нашите ученици постигнаа 380 поени, што ја рангира државата на 68-то место во Европа.
- Спроведен е Јавен повик за доделување на парична награда за освоено прво, второ или трето место на меѓународен натпревар од областа на математиката и природните науки, на ученикот и на наставникот кој го подготувал ученикот за натпреварот од средното образование, Јавен повик за доделување на парична награда за освоен златен, сребрен или бронзен медал на една од 13 меѓународни научни олимпијади

(International Science Olympiad), на ученикот и на наставникот кој го подготвувал ученикот за олимпијадата и Јавен повик за акредитација на здруженија на наставници за организирање на натпревари на учениците по одделни предмети во средното образование.

- Спроведен е Повикот за доделување на грантови на училиштата за организирање на активности кои придонесуваат кон почитување на мултикултурализмот и за развој на интеркултурниот дијалот/интеракција и унапредување на меѓуетничката интеграција.
- Донесена е Програмата за обуки за стручно усвршување на наставниците во основните и средните училишта за 2023 година и Програмата за обуки за стручно усвршување на стручните соработници во основните и средните училишта за 2023 година. Со програмите се пропишани подрачјата, пот-подрачјата и темите за обуките.
- Спроведен е конкурсот за доделување на стипендии за одлични студенти на факултети кои образуваат наставници.

ПОТПРОГРАМА 2: Реформа на средното стручно образование

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Изготвен е нов предлог Законот за стручно образование и обука, кој е доставен во владина постапка на усвојување.
- Под слоганот „Учи паметно, работи стручно“ беа организирани низа средби со компаниите за отворање на барани профили во стручните училишта. Имено, преку социјален дијалог со компаниите и бизнис заедницата на локално ниво, МОН заедно со општините работеше на утврдување кои профили ќе бидат отворени во средните стручни училишта во учебната 2023/2024 година. Одржани се голем број на работилници/обуки на локално ниво во насока на зајакнување на капацитетите на општините за анализа на потребите на бизнис заедницата при утврдување на квоти за упис во средно образование.
- Конкурсот за упис на ученици за учебната 2023/2024 година целосно е усогласен согласно потребите на пазарот на трудот. Во учебната 2023/2024 во средно стручно образование се запишаа над 43 илјади ученици а од нив над 6.900 ученици во 592-те дуални паралелки. Оваа учебна година 67,3 проценти од учениците одбраа стручно образование, споредено со гимназиското.
- Спроведени се конкурсите за доделување на 1500 стипендии за ученици кои ќе се запишат во паралелки во стручно образование во кои ќе се реализира практично образование со зголемен број на часови согласно програмите за стручно образование, 500 стипендии за ученици кои реализираат наставни планови и програми за стручно оспособување и стручно образование од тригодишно траење и 240 стипендии за ученици од средно образование кои реализираат наставни програми од угостителско-туристичката струка, електро-техничка струка, градежно-геодетска струка, земјоделско-ветеринарна струка, машинска струка и текстилно-кожарска струка
- Завршена е реконструкцијата на државно училиште Регионален центар за средно стручно образование и обука „Киро Бурназ“, с.Долно Коњаре, Куманово а во завршна фаза е Реконструкцијата/рехабилитацијата на Регионалниот центар за средно стручно образование и обука „Ванчо Питошески“, Охрид. Во однос на регионалниот центар во Тетово, на 12.10.2023 објавени се постапки за реконструкција и надзор над реконструкција, согласно ЗЈН, со рок на поднесување на понуди до 15.11.2023. Во тек е евалуација на пристигнатите понуди.
- На 198-та седница на Владата, одржана на 7.11.2023 усвоени се одлуки за основање на два нови регионални центри СОУ „Никола Карев“ Струмица и СОУ „Коле Неделковски“ Велес, кои стапуваат на сила од 1.1.2024г.
- Спроведени се неколку постапки за одобрување на учебници за средно стручно образование.

ПОТПРОГРАМА 3: Ученички стандард

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Спроведен е Конкурсот за упис во ученички домови
- Доделени се стипендии за ученици со попречност, за ученици од социјално-ранливите категории, ученици Роми, талентирани ученици.
- Во завршна фаза е реконструкција на ученичкиот дом Ванчо Питошески во Охрид (во склоп на регионалниот центар за стручно образование и обука).
- Согласно Законот за јавни набавки објавени се 2 нови јавни набавки: реконструкција на ученички дом ДУД „Мирка Гинова“ Битола и реконструкција на ученички дом ЈУУДГС „Здравко Цветковски“.

ОЦЕНКА: Во рамки на Програмата - Квалитетно и инклузивно средно образование и ученички стандард, реализирани се дел од активностите планирани со Стратешкиот план 2023-2025 година, со што истата придонесува за реализација на стратешките приоритети и приоритетни цели на Владата и приоритетите и целите на Министерството за образование и наука.

ПРОГРАМА 3: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ И СТУДЕНТСКИ СТАНДАРД

ПОТПРОГРАМА 1: Унапредување на системот на акредитација и евалуација на високото образование

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Донесен е Правилник за содржината на студиските програми (Службен весник бр. 79/23 од 12.4.2023г.)
- Донесен е Правилник со кој се утврдуваат стручните и научните називи (Службен весник бр.125/23 од 15.6.2023г)
- Објавени се повторни јавни повици за формирање на стручни комисии за надворешна евалуација со професори од универзитети од земјите членки на Европското здружение за обезбедување на квалитет во високото образование (ENQA)
- Во владина постапка доставена е Информација за потребата од отпочнување постапка за вршење на надворешна евалуација на високообразовните установи во Република Северна Македонија, со задолжение Одборот за евалуација на високото образование, да формира стручни комисии и во рок од 30 дена да започне со спроведување на постапки на надворешна евалуација.
- Согласно ЗЈН објавена е набавка на услуга за рангирање на јавни и приватни високообразовни установи во Република Северна Македонија, запишани во регистарот на високообразовни установи
- Претставниците од МОН редовно учествуваа на состаноците на Работната група за признавање на академски квалификации организирана од страна RCC. Од страна на Собранието усвоен е Законот за ратификација на Договорот за признавање на високообразовните квалификации во Западен Балкан (Службен весник бр.87 од 25.4.2023)
- Владата на 194-та седница, одржана на 24.10.2023г. го прифати предлог Договорот за пристап до студии и прием на високообразовани установи во Западен Балкан и ја усвои Информацијата за именување на преговарач и заменик преговарач од МОН.

ПОТПРОГРАМА 2: Развивање на ефикасен систем за финансирање и управување на високото образование

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- На 3.11.2023г. одржана е стручна расправа во организација на Националниот совет за високо образование и научно – истражувачка дејност, на која присуствуваат претставници на владини институции, професори и експерти од областа на високото образование и науката, со која започна процесот на креирање четири стратешки документи, меѓу кои и Националната програма за високо образование и Уредба за финансирање на ВОУ

ПОТПРОГРАМА 3: Студентски стандард

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Завршена е целосно постапката за изградба и опремување на новиот студентскиот дом во комплексот на Државниот универзитет во Тетово. На 1.11.2023 започна сместувањето на студентите.
- Заврши втората фаза од меѓународната тендерска постапка за избор на компанија/ии за енергетски ефикасна рехабилитација на студентските домови. На 29.12.2023 склучен е договор за реконструкција на студентските домови „Стив Наумов“ и „Кузман Јосифовски Питу“, во вредност од 17 милиони евра. Активностите на терен ќе започнат во месец јануари 2024 со рок на изведба од 18 месеци.
- Спроведени се Конкурсите за доделување на студентски стипендии за академската 2023/2024 година.
- Од страна на Собранието донесени се измените на Законот за субвенциониран студентски оброк, со кои се обезбедува ново системско решение, зголемување на износот на оброкот од 120 на 140 денари на ден, редовна исплата и регулирање на основот за кој средствата можат да се искористат. Измените се објавени во Службен весник бр.91/2023 од 28.4.2023г.
- Врз основа на Закон за финансиска поддршка на социјално ранливи категории на граѓани (Службен весник бр.269/2023 од 18.12.2023) на 18.12.2023 МОН објави Јавен повик за остварување финансиска поддршка на студенти кои живеат надвор од местото на студирање за академската 2023/2024 година. За добивање на финансиска поддршка кандидатите се пријавуваат електронски, на следниот линк: <https://e-uslugi.mon.gov.mk>, со рок на пријавување до 24.12.2023г.

ОЦЕНКА: Во рамки на Програмата - Квалитетно и инклузивно високо образование и студентски стандард, реализирани се дел од активностите планирани со Стратешкиот план 2023-2025 година, со што истата придонесува за реализација на стратешките приоритети и приоритетни цели на Владата и приоритетите и целите на Министерството за образование и наука.

ПРОГРАМА 4: ВЛОЖУВАЊЕ ВО НАУКАТА, ИСТРАЖУВАЊЕТО И ИНОВАЦИИТЕ

ПОТПРОГРАМА 1: Ревизија на правната рамка за истражување и развој

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Стратегијата за паметна специјализација 2023-2027 со Акциски план 2024-2025 е усвоена/донасена на 207-та седница на Владата, одржана на 12.12.2023г..

ПОТПРОГРАМА 2: Зголемување на националните средства за научно-истражувачка дејност

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Спроведен е Конкурс за доделување на средства за учество на домашни научни истражувачи на меѓународни научни собири за 2023 година, Конкурс за доделување на средства на домашни научни истражувачи за студиски престои во странство за 2023 година и Конкурс за доделување на средства за финансирање на материјални трошоци и услуги, за печатење на зборници на трудови од одржаните научни собири за 2023 година.
- Спроведен е Конкурсот за доделување на еднократни финансиски средства за објавен научно - истражувачки труд за 2022 година.
- Спроведен е Конкурсот за надомест на средствата платени за објавување на научни трудови во списанија со фактор на влијание, реферирали во базите на Web of Science или Scopus од наставниците и соработниците избрани на високообразовните / научните установи во Република Северна Македонија, во 2022 година.
- Доделена е наградата „Гоце Делчев“ во 2023 година, која се доделува за научна книга или дело објавено во 2022 година, во областа на науката. Објавен е повикот за наградата за научна книга или дело објавени во 2023г.
- Континуирано се спроведуваа одобрените проекти (вкупно 7) по Конкурсот за финансирање на научно-истражувачки проекти за јавните научни установи.
- Континуирано се спроведуваа одобрените проекти (вкупно 44) по конкурсот за набавка на опрема за лаборатории, акредитација на лаборатории и сл. за сите субјекти кои вршат научно-истражувачка работа.

ПОТПРОГРАМА 3: Учество во регионални иницијативи и меѓународните програми за наука и истражување

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Континуирано се проследуваа повиците во рамки на Програмата „Хоризонт Европа“
- Продолжија активностите на Меѓународен институт за одржливи технологии на Југоисточна Европа. Во владина постапка е доставена Информација за учество на Република Северна Македонија во активностите на проектот за изградба на SEEIIST на територијата на Република Северна Македонија, со цел донесување одлука за поднесување на апликација – кандидатура за добивање на локацијата за изградба на објект, за да стане држава - домаќин на SEEIIST.
- Претставниците од МОН, членови на Работната група за отворена наука во рамки на RSS, редовно учествуваа на состаноците на РГ.
- Редовно се одржуваа состаноци на Управниот одбор на EOSC на кој учествуваа претставниците номирани од МОН
- Во однос на билатералната соработка со Австрија, продолжија да се спроведуваат 14-те проекти за периодот 2022-2023
- На 25.4.2023 на веб страната на МОН објавен е Конкурс за заеднички научно-истражувачки проекти помеѓу Северна Македонија и Австрија за периодот 2024 – 2025 година. Одобрени се за финансирање 17 проекти

ОЦЕНКА: Во рамки на Програмата - Вложување во науката, истражувањето и иновациите, реализирани се дел од активностите планирани со Стратешкиот план 2023-2025 година, со што истата придонесува за реализација на стратешките приоритети и приоритетни цели на Владата и приоритетите и целите на Министерството за образование и наука.

ПРОГРАМА 5: ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ И ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

ПОТПРОГРАМА 1: Развој на неформалното образование на возрасните

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Континуирано се врши стручен надзор над установите/институциите за образование на возрасни
- Континуирано се ажурира каталогот на верифицирани програми за образование на возрасните

ПОТПРОГРАМА 2: Формално образование на возрасните

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Верификувани се 42 посебни програми за образование на возрасните кои водат кон стекнување на квалификација или дел од квалификација
- Верификувани се 3 посебни програми за образование на возрасните кои водат кон стекнување на знаења, вештини и компетенции, а 2 се во процедура;
- Активно учество во активностите на ИПА проектот ТП на Договорот за изведба на реформи во секторот „ЕУ за млади“ поврзани со образованието на возрасните;
- Активно учество во активностите на ИПА проектот „Зголемување на атрактивноста, инклузивноста и релевантноста на стручното образование и обука и образоването за возрасни“ поврзани со образованието на возрасните;
- Континуирано се спроведува стручен надзор на понудувачи на услуги (извршен стручен надзор над 4 установи/институции за образование на возрасни)
- Континуирано се ажурира каталогот на верифицирани посебни програми за образование на возрасните

ОЦЕНКА: Во рамки на Програмата - Образование на возрасни и доживотно учење, реализирани се најголем дел од активностите планирани со Стратешкиот план 2023-2025 година, со што истата во голема мера придонесува за реализација на стратешките приоритети и приоритетни цели на Владата и приоритетите и целите на Министерството за образование и наука.

1.2.6 ОСВРТ НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОД СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ПРОГРАМИТЕ, ПОТПРОГРАМИТЕ И АКТИВНОСТИТЕ ВО 2024 ГОДИНА:

ПРОГРАМА 1: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

ПОТПРОГРАМА 1: Зголемување на постигањата на учениците во основното образование

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- На предлог на МОН, од страна на Владата донесен е заклучок за одложена примена на Концепцијата за основно образование, за седмо, осмо и деветто одделение со цел спроведување на јавна расправа. Во месец ноември врз основа на јавната расправа спроведена о текот на месеците јули-октомври, донесено е Решение за изменување и дополнување на Концепцијата со бр.12-5706/4 од 6.11.2024 (особено во делот на интеграција на предметите по природните науки и историја и општество).
- Завршена е јавната расправа за новите наставни програми за седмо, осмо и деветто одделение врз основа на што дел од наставните програми се изменети и донесени се нови програми со сукцесивна примена од учебната 2025/2026 година.
- Порталот Едуино континуирано се надградуваше со нови видео содржини.
- Набавена е информатичка технологија и мрежна инфраструктура за 35 основни училишта (финансиирани со заем од Светска банка), и завршена е инсталацијата во сите училишта, а објавена е постапка за уште 20 основни училишта.
- Изработена е мобилна верзија за е-дневникот (за андроид и ајфон корисници).
- Завршена е доградба на училишен објект во с.Долно Јаболчиште, Чашка, доградба на училишен објект во ООУ Св. Кирил и Методиј во с.Кучевиште, Чучер Санево и доградба на училишен објект во ООУ Санде Штерјоски, Кичево а во тек е изградба/доградба на уште 4 (четири) училишни објекти
- Завршена е изградба на една училишна спортска сала во ООУ Нури Мазари – с. Делгожди, Струга, во тек е изградба на две училишни спортски сали во ОУ „Зини Хани”, с.Велешта, Струга и ОУ „Рилиндија”, с.Лијане, Липково. Објавени се ЈН за изградба и надзор за две нови сали, во ОУ „Годе Делчев“ Аеродром и ОУ „Кирил Пејчиновиќ“ Кисела Вода.
- Завршена е реконструкција на 74 училишта, а во тек е реконструкција на уште 10 училишта.
- Во месец јуни 2024, се спроведе државното тестирање за учениците во петто одделение за математика и мајчин јазик (македонски и албански јазик). Извештајот со резултатите ќе биде изготвен до крај на 2025 година.
- На 4 декември 2024г, објавени се резултатите од Извештајот ТИМС 2023. Во математичка писменост од 58 држави, нашите ученици се на 44 место. Во природни науки сме три места подолу, односно на 47 место.
- Подготвен е нов предлог Закон за учебници во основното и средното образование, кој на 30.10.2024 е поставен на владиниот ЕНЕР систем (Електронски национален регистар на прописи) и веб страната на МОН со цел сите заинтересирани граѓани да дадат свои коментари и забелешки. Законот за учебници во основно и средно образование е утврден на 36-та седница на Владата, одржана на 3.12.2024. Законот е усвоен на 28-та седница на Собранието, одржана на 27.12.2024г.
- Започнати се активностите на терен за изработка на Физибилити студија за транзиција кон едносменско работење на основните училишта.

ПОТПРОГРАМА 2: Недискриминација, заштита од насиљство, почитување на различностите и инклузивно образование

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- За учебната 2024/2025 обезбедени се согласности за ангажирање на 1000 образовни асистенти (200 повеќе од минатата учебна година), за што се обезбедени дополнителни средства со ребалансот на Буџетот.
- Формирани се инклузивни тимови и изгответи се ИОП/модифицирана програма, согласно потребите на ученикот
- За учебната 2024/2025 година ангажирани се 47 медијатори за ученици Роми
- Законот за изменување и дополнување на Законот за основното образование, со кој се доуредува постапката за проверка на знаењето на учениците со надмината возраст со цел нивно вклучување во соодветно одделение на основно образование е утврден на 36-та седница на Владата, одржана на 3.12.2024.
- Со законските измени се забранува физичкото одделување и сегрегацијата на ученици по секој основ
- Со измените на Законот се уредува дека по исклучок, за ученици припадници на бошњачка, турска, српска, ромска и влашка заедница, може да се формира и група помала од 15 ученици од исто одделение, од исти или различни паралелки, заради изучување на јазикот и културата на заедницата.
- На 30.10.2024 на својата веб страна МОН го објави Јавниот повик за доделување на грантови за основните и јавните средни училишта, кои придонесуваат за раков и унапредување на мултикултурализмот, меѓуетничката интеграција и толеранцијата. Активностите кои ќе бидат поддржани со грант, може да се реализираат самостојно во училишта во кое наставата се одржува на повеќе наставни јазици, или во партнерство со друго училиште.
- На 22.11.2024г. во рамки на ПЕИП проектот објавен е оглас за ангажирање на консултант за подобрување на образоването во здравствени установи и процесот на реинтеграција на учениците во училиштата.
- Училиштата спроведува активности согласно насоките и материјалите од БРО објавени на нивната веб стран и доставени до сите училишта (насоки за постапување за учебната 2024/2025 за унапредување на менталното здравје, спречување и заштита од насиљство, булинг.. вклучително организирање на работилници, активности и сл.). Истите се планирани и во Годишната програма за работа на училиштата.
- Спроведен е Јавниот повик за покривање на трошоци за котизација и пат за учество на еден меѓународен натпревар во текот на 2024 година од областа на математиката, информатиката и природните науки. Исплатени се 3 здруженија на наставници во вкупен износ од 649.485 денари (за натпревари по математика, физика и информатика)
- Целосно е реализирана исплатата на парични награди за ученици (и нивните ментори) од основно образование кои освоиле прво место на државен ученички натпревар. За освоено прво место на државни натпревари исплатени се 52 ученици и 52 наставници во вкупен износ од 1.042.024 денари.
- Спроведен е Јавниот повик за доделување на парична награда за освоена прва, втора или трета награда или златен, сребрен, односно бронзен медал на меѓународен натпревар од областа на математиката, информатиката и природните науки, на ученикот, на наставникот

кој му го предава предметот од овие области, како и на наставникот и менторот кој го подготувал ученикот за натпреварот. Доделени се награди за едно прво место (за математика) и пет трети места (за математика и информатика) на меѓународни натпревари и исплатени се вкупно 6 ученици, 5 наставници и 6 ментори во вкупен износ од 454.700 денари.

- На 5.6.2024г. на веб страната на МОН објавена е листа на акредитирани здруженија на наставници за организирање на натпревари на учениците од средните училишта (14 здруженија).

ПОТПРОГРАМА 3: Поддршка на наставниците и стручните соработници во основните училишта

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Донесена е Програма за обуки за стручно усовршување на наставниците за 2024 година во која се утврдени подрачјата и потподрачјата (Службен весник бр.19/2024 од 26.1.2024г.)
- Донесена е Програма за обуки за стручно усовршување на стручните соработници за 2024 година во која се утврдени подрачјата и потподрачјата (Службен весник бр.19/2024 од 26.1.2024г.)
- Врз основа на TEACH алатката (алатка за следење на квалитетот на наставата во основното образование) од страна на БРО развиени се адаптирани инструменти за континуирана поддршка на наставниците од страна на советниците на БРО.
- Во месеците јули и август се спроведе третата фаза на обуки на наставници и стручни соработници (8 часа обука) од Каталогот на акредитирни програми, во која беа вклучени 15.985 наставници (од кои 11.971 жени) и 874 стручни соработници (од кои 792 жени). Обуките се реализираа на македонски, албански и турски јазик во времетраење од 8 часа, организирани во еден или два дена.
- Формирана е Работна група за изменувања и дополнувања на Законот за БРО, вклучително и делот за акредитација и реализација на обуки за наставници и стручни соработници.
- Формирана е Работна група со сите релевантни чинители, која работи на измени и дополнувања на Законот за наставници и стручни соработници во основните и средните училишта, вклучително и моделот за кариерен развој.

ПОТПРОГРАМА 4: Воспоставена организациона структура за подобро управување и раководење со основните училишта

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Програмата за основна обука на директори континуирано и тековно се спроведуваше во 2024.
- Во 2024г се спроведуваа редовно и напредните обуки за директори.
- Изработени и усвоени се извештаите за самоевалуација и новите развојни програми (усогласени со новата рамка и индикаторите за обезбедување на квалитет) од страна на 11 pilot училишта, кои се вклучени во пилотирањето на грант програмата.
- Доделени се грантови за финансирање активности од развојните програми на јавните основни училишта (врз основа на спроведена самоевалуација и изготвена развојна програма) на 20 нови училишта

- Во месец март започнаа регионалните обуки на претставници од сите училишта за ревидираните индикатори за квалитет, за новите методи на самоевалуација (новиот водич) и развојно планирање. Обучувачи се инспекторите од ДПИ и претставници на 11-те пилот училишта.
- Од страна на ДПИ подгответи се измени на Правилникот за инспекциски надзор, во кој се вклучени новите индикатори за следење на основните училишта (усогласени со системот на самоевалуација и развојно планирање).

ОЦЕНКА: Во рамки на Програмата - Квалитетно и инклузивно основно образование, планираните активности се одвиваат согласно утврдената динамика, со што истата во голема мера придонесува за реализација на стратешките приоритети и приоритетни цели на Владата и приоритетите и целите на Министерството за образование и наука.

ПРОГРАМА 2: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОПШТО И СРЕДНО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ) И УЧЕНИЧКИ СТАНДАРД

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Подготвен е нов предлог Закон за средното образование, кој на 13.9.2024 е поставен на владиниот ЕНЕР систем (Електронски национален регистар на прописи) и веб страната на МОН со цел сите заинтересирани граѓани да дадат свои коментари и забелешки. Законот е утврден на 36-та седница на Владата, одржана на 3.12.2024 и доставен во собраниска процедура на усвојување. Имајќи предвид дека се добиени голем број на амандмани законот е повлечен од собраниска процедура на 20.12.2024г со цел негово доработување.
- Од страна на БРО спроведено е истражување за реформи во гимназиското образование, врз основа на инструменти за истражување (Прашалник за наставници (на македонски, на албански и на турски јазик) и Прашалник за ученици (на македонски, на албански и на турски јазик). Направена е анализа на искуствата од други држави
- Формирани се работни групи кои работат на анализа и изработка на нови наставни програми.
- Од страна на БРО изработен е предлог документ национална рамка на клучните компетенции за учениците во средното образование.
- Завршена е реконструкција на шест објекти, а во тек е изградба на еден и реконструкција на две средни училишни објекти
- Од страна на ДИЦ изработен е Националниот извештај ПИСА 2022 со препораки. Од страна на БРО изработени се Насоки за унапредување на наставата и подобрување на резултатите на учениците во согласност со меѓународните стандарди за тестирање, и истите се објавени на веб страната на БРО и доставени до сите училишта. Во периодот 18.11 – 13.12.2024 г. се реализираа семинари за подобрување на резултатите во ПИСА 2025 тестирањето.
- Спроведен е Јавен повик за доделување на парична награда за освоен златен, сребрен или бронзен медал на една од 13 меѓународни научни олимпијади (International Science Olympiad), на ученикот и на наставникот кој го подготвувал ученикот за олимпијадата. Доделени се награди на 15 ученика за освоен златен (1), сребрен (2) и бронзен (12) медал.

- Спроведен е Јавниот повик за доделување на парична награда за освоено прво, второ или трето место на меѓународен натпревар од областа на математиката и природните науки во средно образование. Доделени се награди на 13 ученика за освоено прво (4 ученика по математика, информатика и физика), второ (4 ученика, по математика и физика) и трето место (5 ученика по математика, информатика и физика).
- Доделени се награди на 61 ученик и наставник за освоено прво место на државен натпревар.
- Формирани се инклузивни тимови во училиштата и подготвени се индивидуални наставни програми/ модифицирани програми. Образовните асистенти се обезбедени со поддршка од УНД.П. Подготвен е нов предлог Закон за средното образование, во кој се уредени образовните асистенти.
- Во Законот за средно образование ставен е основ за изработка и донесување на Упатство за постапката за пријавување и заштита на ученик жртва на која било од формите на насиљство, злоупотреба и занемарување.
- На 30.10.2024 на својата веб страна МОН го објави Јавниот повик за доделување на грантови за основните и јавните средни училишта, кои придонесуваат за право и унапредување на мултикултурализмот, меѓуетничката интеграција и толеранцијата.
- Во текстот на предлог Законот за средното образование внесена е одредба за ослободување од трошоци за нострификација на свидетелства на ранливите групи на граѓани и за ангажирање на образовни медијатори за ученици Роми
- На 11.11.2024г. на веб страната на МОН објавени се резултатите по Конкурсот за доделување на 1200 (илјада и двеста) стипендии во четири категории за ученици Роми запишани во прва, втора, трета и четврта година од јавните и приватните средни училишта во Република Северна Македонија за учебната 2024/2025 година. (во учебната 2023/2024 бројот на стипендии изнесуваше 920). Вкупно се доделени 934 стипендии. Склучени се договори со сите стипендисти и исплатени се за месеците октомври, ноември и декември 2024г.
- Подготвен е нов предлог Закон за учебници во основното и средното образование, кој на 30.10.2024 е поставен на владиниот ЕНЕР систем и веб страната на МОН со цел сите заинтересирани граѓани да дадат свои коментари и забелешки. Во предлог законот се интегрирани сугестиите на издавачките куки во Македонија со чии претставници, раководството на МОН и на Педагошката служба имаа конструктивна работна средба. Новиот закон треба да обезбеди изработка на учебници со поквалитетна содржина, намалување на веројатноста за појава на грешки, какви што беа нотирани до неодамна и да ја поедностави постапката за набавка, со цел навремена испорака во училиштата. Законот за учебници во основно и средно образование е утврден на 36-та седница на Владата, одржана на 3.12.2024 и усвоен на 28-та седница на Собранието. Изготвени се предлог подзаконките акти, кои произлегуваат од Законот.
- Донесена е Програма за обуки за стручно усовршување на наставниците за 2024 година во која се утврдени подрачјата и потподрачјата (Службен весник бр.19/2024 од 26.1.2024г.)
- Спроведени се постапки за одобрување на учебници за средно стручно образование од страна на Националната комисија за учебници, како и графичко-техничко уредување на ново одобрениите учебници.
- Донесена е Програма за обуки за стручно усовршување на стручните соработници за 2024 година во која се утврдени подрачјата и потподрачјата (Службен весник бр.19/2024 од 26.1.2024г.)
- На 6.2.2024 БРО на својата веб страна и во печатените медиуми објави Јавен оглас за избор и акредитација на програми за обука и понудувачи на услуги за професионално усовршување на воспитно-образовниот кадар (наставници) во средните училишта во Република

Северна Македонија, на тема „Дигитални вештини кај наставниците во функција на наставата (при следење на учениците, во решавање проблемски ситуации, во истражувачки активности и сл.” Обуката е спроведена и обучени се 2000 наставници.

- Формирана е Работна група со сите релевантни чинители, која работи на измени и дополнувања на Законот за наставници и стручни соработници во основните и средните училишта, вклучително и моделот за кариерен развој.
- Резултатите по Конкурсот за доделување на стипендии за одлични студенти на факултети кои образуваат наставници се објавени на веб страната на МОН на 18.12.2024г. Доделени се вкупно 30 стипендии. Стипендистите се исплатени за месеците октомври, ноември и декември 2024 г.

ПОТПРОГРАМА 2: Реформа на средното стручно образование

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Изготвен е нов предлог Закон за стручно образование и обука, кој на 13.9.2024 е објавен за јавна расправа на веб страната на министерството и ЕНЕР системот. Законот е утврден на 36-та седница на Владата, одржана на 3.12.2024 и усвоен на 28-та седница на Собранието.
- Завршена е реконструкцијата на Државно училиште Регионален центар за средно стручно образование и обука „Ванчо Питошески”, Охрид а во тек е реконструкција на Регионалниот центар „Моша Пијаде” во Тетово.
- Завршена е дистрибуцијата на ИТ опремата и училишниот мебел за потребите на регионалните центри: РЦСОО Киро Бурназ Куманово и РЦСОО Ванчо Питошевски Охрид. Спроведена и завршена е набавка на земјоделска механизација за потребите на РЦСОО Киро Бурназ – Куманово и набавка на мерни инструменти за потребите на РЦСОО Моша Пијаде.
- На 42-та седница на Владата, одржана на 31.12.2024г. усвоени се одлуки за прогласување на два нови регионални центри (шести и седми) во Битола и Штип (почнувајќи од 1.9.2025г.), согласно спроведената анализа за потребите на пазарот на труд и капацитетите на средните стручни училишта.
- Локалните самоуправи и коморите го спроведоа социјалниот дијалог „Учи паметно, работи стручно“ за утврдување на реалните потреби за стручни профили во средните стручни училишта за учебната 2024/2025 година.
- Согласно Конкурсот за упис во учебната 2024/25 година во соработка со општините и компаниите во земјава се обезбедени 7075 слободни места во 283 паралелки во дуалното стручно образование. За споредба во учебната 2023/2024 отворени се 259 дуални паралелки, 2022/2023, 223 дуални паралелки, во учебната 2021/2022 беа отворени 97 а во учебната 2020/2021 имаше 11 паралелки.
- На 26.11.2024г. на веб страната на МОН објавени се резултатите по: Конкурсот за доделување 1500 (илјада и петстотини) стипендии за ученици кои се запишани во паралелки во стручно образование во кои ќе се реализира практично образование со зголемен број на часови согласно програмите за стручно образование (ДУАЛНИ ПАРАЛЕЛКИ) за учебната 2024/2025 година, Конкурсот за доделување 220 (двесте и дваесет) стипендии за ученици кои реализираат наставни планови и програми за стручно оспособување и стручно образование од тригодишно траење во јавните и средните училишта во Република Северна Македонија за учебната 2024/2025 година и Конкурсот за доделување 300 (триста) стипендии за ученици од средно образование кои реализираат наставни програми од угостителство и туризам, шумарство и обработка на дрво, градежништво и геодезија, земјоделство-рибарство и ветеринарство, машинство и текстил, кожа и слични

производи од јавните и приватните средни училишта во Република Северна Македонија за учебната 2024/2025 година. Стипендиите се исплатени за месеците септември, октомври, ноември и декември 2024г.

- На 4.1.2024г. објавен е Јавен повик за учество на активност за обука и соработка „Студиска посета за одржливост и одржлив развој на училиштата“ Клучна акција 1 во училишно / стручно образование Еразмус+ приоритет – зелена агенда.
- На 19.3.2024 објавен е Јавен повик за учество на активност за обука и соработка „Семинар за долгорочни мобилности за учениците“ во секторот за училишно образование.
- На 8.10.2024г. објавен е Повик за градење на капацитети на училишта за програмата Еразмус+, обука со работилници, унапредување на вештини од различни региони во Република Северна Македонија со фокус на приоритетите на програмата Еразмус+ и градење на меѓусебна соработка

ПОТПРОГРАМА 3: Ученички стандард

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Завршена е реконструкцијата на ученичкиот дом Ванчо Питошески во Охрид (во склоп на регионалниот центар за стручно образование и обука), реконструкција на ученичкиот дом ДУД Мирка Гинова Битола и реконструкцијата на ученичкиот дом „Здравко Цветковски“ во Скопје.
- Набавена е кујнска опрема за ученичките домови.
- Конкурсите за ученички стипендији за учебната 2024/2025 година се објавени на веб страната на МОН на 1.10.2024 со рок за електронско пријавување до 15.10.2024г. Резултатите за сите стипендији се објавени во текот на месец ноември на веб страната на МОН и учениците се исплатени за месеците септември, октомври, ноември и декември 2024г.

ОЦЕНКА: Во рамки на Програмата - Квалитетно и инклузивно средно образование и ученички стандард, реализирани се најголем дел од активностите планирани со Стратешкиот план, со што истата придонесува за реализација на стратешките приоритети и приоритетни цели на Владата и приоритетите и целите на Министерството за образование и наука.

ПРОГРАМА 3: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ И СТУДЕНТСКИ СТАНДАРД

ПОТПРОГРАМА 1: Унапредување на системот на акредитација и евалуација на високото образование

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Во МАНУ одржана е стручна расправа во организација на Националниот совет за високо образование и научно – истражувачка дејност за Националната програма за високо образование и Уредба за финансирање на ВОУ, на која ректорите на универзитети ги презентираа постојните модели на финансирање. Беа презентирани модели од приватни универзитети како и моделот подготвен во рамки на SKILLS

проектот од меѓународниот експерт. Формирани се интерни комисии во рамки на Националниот совет кои ќе бидат надополнети и со надворешни членови.

- На 26.9.2024г. во просториите на Земјоделскиот факултет во Скопје, организирана е јавна расправа по однос на предлог Националната програма за високо образование по што даден е рок на сите високо-образовни установи да дадт свои забелешки и коментари. Во текот на месец декември собрани се коментарите од јавната расправа со цел ажурирање на предлог програмата пред нејзино усвојување.
- На 24.12.2024 на веб страната на МОН објавени се Конкурси на Агенцијата за квалитет во високото образование за избор на надворешни експерти и студенти за спроведување на надворешна евалуација на високообразовните установи и студиските програми во Македонија, со рок на пријавување до 13.1.2025г.
- Изготвен и донесен е План за јавни набавки за 2024 година (објавен на системот на БЈН на 24.1.2024), во кој е предвидена и набавка на услуга за рангирање на високообразовните установи, за месец мај 2024. Не е спроведена постапка за рангирање на високообразовните установи, имајќи предвид дека е формирана Работна група за изработка на измени и дополнувања или нов Закон за високото образование, во кој ќе биде уредена и постапката за рангирање.
- Информацијата со усогласениот текст на Договорот за пристап до високо образование и прием на студии во Западен Балкан е усвоена на 23-та седница на Владата, одржана на 1.10.2024г. Договорот е усвоен од страна на сите шест земји од Западен балкан и започната е постапка за ратификација на Договорот од страна на Собранието

ПОТПРОГРАМА 2: Развивање на ефикасен систем за финансирање и управување на високото образование

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Во МАНУ одржана е стручна расправа во организација на Националниот совет за високо образование и научно – истражувачка дејност за Националната програма за високо образование и Уредба за финансирање на ВОУ, на која ректорите на универзитети ги презентираа постојните модели на финансирање. Беа презентирани модели од приватни универзитети како и моделот подготвен во рамки на SKILLS проектот од меѓународниот експерт. Формирани се интерни комисии во рамки на Националниот совет кои ќе бидат надополнети и со надворешни членови.
- Формирано е Национално координативно тело за реформи во високото образование, науката, истражувањето и развојот во кое членуваат претставници на институции како МОН и Националниот совет за високо образование и научно истражувачка дејност, претставници на универзитетите и Интеруниверзитетската конференција, на студентите, на бизнис заедницата и граѓанските здруженија. Националното координативно тело ќе нарави анализа на состојбата во областите каде ќе делува, а потоа ќе предложи конкретни активности кои нема да бидат обврска само на една институција или страна.

ПОТПРОГРАМА 3: Студентски стандард

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Заврши првата фаза од реконструкцијата на студентскиот дом „Кузман Јосифовски – Питу“ во Скопје (демонтиран е стариот мебел и столарија, електричните и водоводните инсталации, системот за греене...) Продолжија активностите согласно утврдената динамика во склучениот договор кој предвидува заокружување на активностите во рок од година и половина.
- Во четвртиот квартал започнаа подготвителните активности за реконструкцијата на СД „Стив Наумов“
- Изработена е тендерската документација за ЛОТ2 (СД „Никола Карев“ Охрид, СД „Томе Стефановски Сениќ“ Скопје, СД „Браќа Миладиновци“ Штип и СД „Орде Чопела“ Прилеп). Поднесени се барања за одобрение за градба до МТВ за СД Никола Карев Охрид и СД Т.С.Сениќ
- Во завршна фаза е изработка на проектната документација за ЛОТ3 (СД „Кочо Рацин“ Битола, СД „Пелагонија“ Скопје и СД „Гоце Делчев“ (кантина) Скопје) по што ќе следи техничка ревизија на истата пред подготовката на тендерска документација.
- Во тек се активности за обезбедување на сите релевантни податоци за продолжување со изградба на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство и Факултет за физичко образование, спорт и здравје
- На барање на студентите донесени се измени на Законот на субвенциониран студентски оброк (Службен весник бр.30/2024 од 9.2.2024г). со кои исплатата на субвенциониран оброк се врши еднаш неделно (во понеделник за шест дена во неделата).
- Јавниот повик редовно се објавуваше во 2024, врз основа на кои тековно се разгледуваа и обработуваа пристигнатите апликации. На барање на студентите дозволено е и пријавување на бруцошите на повикот во месец септември (за кои потоа беше обезбедена потврда за редовен студент од страна на високо-образовните установи)
- Конкурсот за доделување на студентски стипендии за академската 2024/2025, е објавен на веб страната на МОН на 1.11.2024г. со рок на пријавување до 15.11.2024г. Резултатите се објавени на веб страната на МОН на 18.12.2024г. Стипендистите се исплатени за месеците октомври, ноември и декември 2024 г.
- Формирана е Работна група составена со претставници од студентските домови, универзитетско студентско собрание и вработени од МОН за изработка на нови закони за студентски и ученички стандард, која изготви предлог законки решенија заклучно со 20 декември 2024г.

ОЦЕНКА: Во рамки на Програмата - Квалитетно и инклузивно високо образование и студентски стандард, реализирани се најголем дел од активностите планирани со Стратешкиот план, со што истата придонесува за реализација на стратешките приоритети и приоритетни цели на Владата и приоритетите и целите на Министерството за образование и наука.

ПРОГРАМА 4: ВЛОЖУВАЊЕ ВО НАУКАТА, ИСТРАЖУВАЊЕТО И ИНОВАЦИИТЕ

ПОТПРОГРАМА 1: Ревизија на правната рамка за истражување и развој

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Започна имплементација на активностите согласно Стратегија за паметна специјализација и Акцискиот план 2024-2025 усвоени во месец декември 2023г.

- Организирани се промотивни активности за стратегијата и објавен е повик за додлеување на грантови за соработка помеѓу бизнис заедницата и академијата, во износ до 50.000 евра. На повикот се доставени 22 пријави, а доделени се 4 гранта.
- Формирана е Комисија за извршување на увид во приватните научни установи, од аспект на усогласеност со Законот за научно-истражувачка дејност. Врз основа на спроведената анализа затворени се 5 приватни научни институти, а кај 15тина се утврдени неправилности кои имаат обврска да ги отстранат во соодветен рок.

ПОТПРОГРАМА 2: Зголемување на националните средства за научно-истражувачка дејност

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Формирана е Работна група составена од претставници на МОН, јавните универзитети, јавните научни установи, Националниот совет за високо образование и наука која работи на измени и дополнувања или нов Закон за научно истражувачката дејност. Одржани се неколку состаноци на Работната група
- Организирани се промотивни активности за стратегијата за паметна специјализација и објавен е повик за додлеување на грантови за соработка помеѓу бизнис заедницата и академијата, во износ до 50.000 евра. На повикот се доставени 22 пријави, а доделени се 4 гранта.
- На 17.12.2024 на веб страната на МОН објавени се резултатите по Конкурсот за доделување 20 стипендии за академски студии од трет циклус во земјата за академската 2024/2025 година, од кои пет (5) стипендии чија тема на истражување е во корелација и соодветствува со целите и дефинираните приоритети во Стратегијата за паметна специјализација со фокус на дигитална и зелена транзиција. Доделение се четири стипендии и исплатени се за месеците октомври, ноември и декември 2024г.
- На 26.9.2024г. во просториите на Земјоделскиот факултет во Скопје, организирана е јавна расправа по однос на предлог Националната програма за научно-истражувачката дејност по што даден е рок на сите високо-образовни и научни установи да дадт свои забелешки и коментари. Во текот на месец декември собрани се коментарите од јавната расправа со цел ажурирање на предлог програмата пред нејзино усвојување.
- На 29.11.2024 објавени се резултатите по Конкурсот за доделување на средства за финансирање на материјални трошоци и услуги, за печатење на зборници на трудови од одржаните научни собири за 2024 година. Прифатени/ одобрени и исплатени се 17 апликации. Одбиени се 5 апликации кои не ги исполнуваат условите.
- На 29.11.2024 објавени се резултатите по Конкурсот за доделување на средства на домашни научни истражувачи за студиски престои во странство за 2024 година. Прифатени/ одобрени и исплатени се 4 апликации. Одбиена е 1 апликација која не ги исполнува условите.
- На 29.11.2024 објавени се резултатите по Конкурсот за доделување на средства за учество на домашни научни истражувачи на меѓународни научни собири во странство за 2024 година. Прифатени/ одобрени и исплатени се 70 апликации. Одбиени се 5 апликации кои не ги исполнуваат условите, а 3 апликации се повлечени.
- На 4.11.2024г. објавено е решението за финансирање на 358 прифатени барања за научно-истражувачки трудови од домашни автори објавени во меѓународни научни списанија со фактор на влијание (импакт фактор) за 2022 година и истите се целосно исплатени (85 труда

од областа на природно-математичките науки, 77 труда од областа на техничко-технолошки науки, 26 труда од областа на био-технички науки, 55 труда од областа на медицински науки, 57 труда од областа на општествени науки и 58 труда од областа на хуманистички науки)

- На 5.4.2024 на веб страната на МОН објавен е Јавниот конкурс за доделување еднократни финансиски средства за објавен научно-истражувачки труд за 2023 година, со рок на пријавување до 30 септември 2024 година.
- Завршен е Јавниот конкурс за доделување на надомест на средства платени за објавување на научни трудови во 2023 година,
- На 7.6.2024г на веб страната на МОН објавени се резултатите по Конкурсот за доделување 50 стипендии за академски студии од втор циклус во земјата за академската 2023/2024 година (доделени се 10 стипендии за студенти од подрачјето на општествени науки и 24 стипендии од подрачјето на техничко-технолошки науки и природно-математички науки)
- На 17.12.2024 на веб страната на МОН објавени се резултатите по Конкурсот за доделување 20 стипендии за академски студии од трет циклус во земјата за 2024/2025 година. Стипендистите се исплатени за месеците октомври, ноември и декември 2024г.
- На 18.12.2024 на веб страната на МОН објавени се резултатите по Конкурсот за доделување 54 стипендии за академски студии од втор циклус во земјата за 2024/2025 година. Стипендистите се исплатени за месеците октомври, ноември и декември 2024г.

ПОТПРОГРАМА 3: Учество во регионални иницијативи и меѓународните програми за наука и истражување

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Континуирано се проследуваат повиците во рамки на Програмата „Хоризонт Европа“
- Во 2024 се одржуваат редовно состаноци на Работната група на RCC за отворена наука, на кој присуствуваат и претставниците од МОН.
- На 2.4.2024 на веб страната на МОН споделени се трите повици на Здружениот истражувачки центар на Европската Комисија (DG JRC-Joint Research Center) за обука и градење капацитети во рамките на активноста за отворен пристап до истражувачките инфраструктури на JRC.
- Започната е постапка за склучување на Меморандум за соработка со Здружениот истражувачки центар на Европската Комисија (DG JRC-Joint Research Center)
- Продолжи имплементацијата на 17-те одобрени билатерални научно-истражувачки проекти меѓу Република Северна Македонија и Сојузна Република Австрија кои се финансираат во периодот 2024-2025 година.

ОЦЕНКА: Во рамки на Програмата - Вложување во науката, истражувањето и иновациите, реализирани се дел од активностите планирани со Стратешкиот план, со што истата придонесува за реализација на стратешките приоритети и приоритетни цели на Владата и приоритетите и целите на Министерството за образование и наука.

ПРОГРАМА 5: ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ И ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

ПОТПРОГРАМА 1: Развој на неформалното образование на возрасните

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Континуирано се врши стручен надзор над установите/институциите за образование на возрасни
- Континуирано се ажурира каталогот на верифицирани програми за образование на возрасните

ПОТПРОГРАМА 2: Формално образование на возрасните

Во рамки на оваа Потпрограма, реализирани се следниве активности:

- Подготвен е предлог тесктот на Законот за образование на возрасни од страна на Работната група составена од сите релевантни чинители, кој на 13.9.2024 е објавен на ЕНЕР системот и веб страната на МОН за јавна расправа. Законот е утврден на 36-та седница на Владата, одржана на 3.12.2024 и усвоен на 28-та седница на Собранието
- Верификувани се 53 посебни програми за образование на возрасните кои водат кон стекнување на квалификација или дел од квалификација
- Во Општина Чаир економија право и трговија 200 учесници во април успешно е завршена II година, во мај е започната III година.
- Во Општина Сарај економија право и трговија 200 учесници во април успешно е завршена II година, во мај е започната III година.
- Во Општина Боговиње 60 учесници на машинство и 40 угостителство и туризам во април успешно е завршена II година, во мај е започната III година
- Во Општина Прилеп 100 учесници на земјоделство ветеринарство и рибарство за профил агротехничар во април успешно завршена II година, во мај е започната III година и 100 учесници на хемија и технологија за профил прехранбен техничар и во март успешно завршена II година, во април е започната III година.
- Во Општина Куманово економија право и трговија 100 учесници во април успешно е завршена II година, во мај е започната III.
- Во Општина Куманово машинство за профил машинско енергетски техничар 40 учесници во март успешно е завршена II година, во април е започната III година, 54 учесници на електротехника профил електротехничар за компјутерска техника во февруари успешно е завршена II година, во март е започната III година.
- Верификувана е 1 посебна програма за образование на возрасните која води кон стекнување на знаења, вештини и компетенции, а 2 се во процедура;
- Активно учество во активностите на ИПА проектот ТП на Договорот за изведба на реформи во секторот „ЕУ за млади“ поврзани со образованието на возрасните;
- Активно учество во активностите на ИПА проектот „Зголемување на атрактивноста, инклузивноста и релевантноста на стручното образование и обука и образованието за возрасни“ поврзани со образованието на возрасните;
- Започна со реализација Еразмус+ проектот на националните координатори за обраовани на возрасните „Имплементација на Европската агенда за учење на возрасните во Северна Македонија“
- Континуирано организирање на стручен надзор на понудувачи на услуги
- Извршен стручен надзор над 4 установи/институции за образование на возрасни
- Континуирано ажурирање на каталогот на верифицирани посебни програми за образование на возрасните

ОЦЕНКА: Во рамки на Програмата - Образование на возрасни и доживотно учење, реализирани се најголем дел од активностите планирани со Стратешкиот план, со што истата во голема мера придонесува за реализација на стратешките приоритети и приоритетни цели на Владата и приоритетите и целите на Министерството за образование и наука.

1.3 МИСИЈА

Обезбедување квалитетен воспитното - образовен процес, преку примена на современи методи на учење, критичко размислување и интегрирање на информатичка технологија и дигитални вештини во наставата, поддршка на самостојноста на ученикот¹, во процесот на стекнување на знаења, вештини и ставови, за нивна практична примена во реалниот животен контекст, креирање на култура на доживотно учење, воедно вложувајќи во континуиран развој на научно-истражувачката дејност

1.4 ВИЗИЈА

Придонес во развивањето на европските образовни вредности преку обезбедување на сеопфатно, инклузивно и интегрирано образование насочено кон „ученикот“². Создавање на конкурентен национален образовен систем заснован на современи програми што овозможуваат стекнување со знаења, вештини и компетенции согласно потребите на демократското мултикултурно општество, пазарот на трудот и новите предизвици во глобалниот научно-технолошки амбиент. Инвестициите во квалитетен образовен систем ќе бидат основа за забрзувањето на темпото на економски раст и развој на научно – истражувачките и иновативните процеси.

1.5 ЗАДАЧИ И ОБВРСКИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

Министерството за образование и наука ги врши работите во следниве области:

- воспитанието и образоването од сите видови и степени;
- организацијата, финансирањето, развојот и унапредувањето на воспитанието, образоването и науката;
- воспитанието и образоването на децата на државјани на Република Северна Македонија кои се на привремена работа и престој во странство;
- верификацијата на струките и профилите во образоването;
- унпредување на ученичкиот и студентскиот стандард;

¹Во овој контекст, под терминот „ученик“ се подразбира секој учесник во воспитното-образовниот процес.

²Во овој контекст, под терминот „ученик“ се подразбира секој учесник во воспитното-образовниот процес..

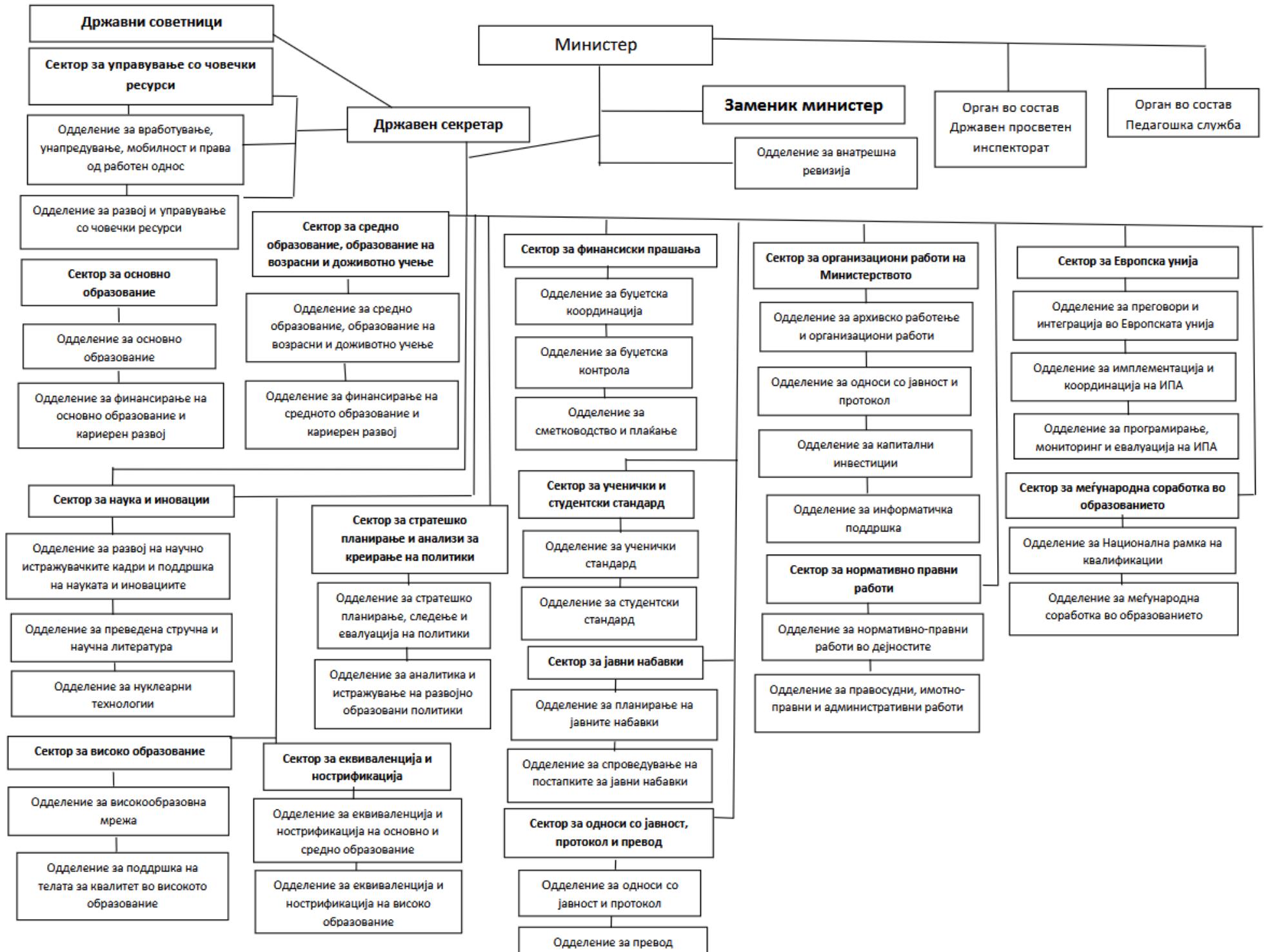
- инвестирање во информатичка технологија и е-образование;
- технолошкиот развој, поддршка на иновациите и техничката култура;
- меѓународна научно-техничка соработка;
- надзорот од негова надлежност;
- врши и други работи утврдени со закон.

1.6 СПЕЦИФИЧНОСТ НА МИНИСТЕРСТВОТО

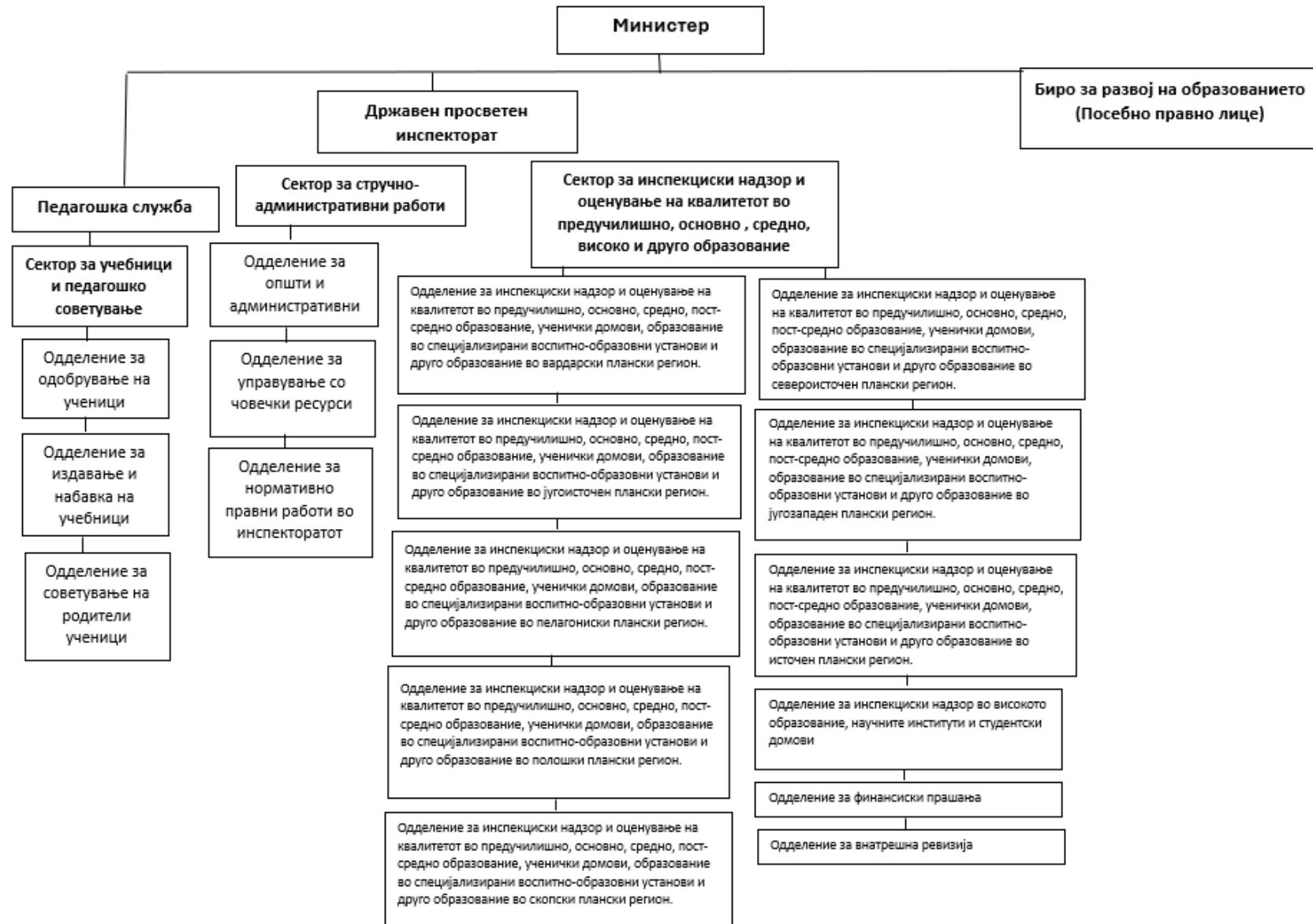
Вршењето на работите за кои е надлежно Министерството за образование и наука се засноваат на надлежностите и обврските што произлегуваат од Законот за организација и работа на органите на државната управа, Законот за основното образование, Законот за средното образование, Законот за високото образование, Законот за научно-истражувачката дејност, Законот за ученичкиот стандард, Законот за студентскиот стандард, Законот за поттикнување и помагање на техничката култура, Закон за отворени граѓански универзитети за доживотно учење, Закон за Бирото за развој на образованието, Закон за педагошка служба, Закон за стручно образование и обука, Закон за учебници за основно и средно образование, Закон за Државниот испитен центар, Закон за образование на возрасните, Закон за просветната инспекција, Закон за признавање на професионалните квалификации, Закон за иновацииската дејност, Закон за националната рамка на квалификации, Закон за обука и испит за директор на основно училиште, средно училиште, ученички дом и отворен граѓански универзитет за доживотно учење, Закон за наставници во основните и средните училишта, Закон за спортска академија, Закон за Математичко-информатичка гимназија, Закон за високообразовни установи за образование на наставен кадар во предучилишното воспитание, основното и средното образование и подзаконските акти кои произлегуваат од нив, како и актите за внатрешна организација и систематизација на работните места во Министерството.

Во своето работење министерството ги поддржува следните основни принципи: транспарентност во работата и дисеминација на резултатите; отчетност, поврзаност со сите институции од воспитно-образовниот систем; поврзаност со стопанството; со невладиниот и граѓанскиот сектор и други субјекти кои имаат допирни точки со образованието и наука.

1.7 СТРУКТУРА НА МИНИСТЕРСТВОТО

1.8 ОДНОСИ СО ОРГАНите ВО СОСТАВ

1.9 ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

За реализација на стратешкиот приоритет и цели на Владата на Република Северна Македонија, Министерството за образование и наука за периодот 2025-2027 година има утврдено (4) четири приоритети, за чиешто спроведување се утврдени 22 (дваесет и две) цели:

Приоритет 1: Создавање образование кое е во најдобар интерес на децата и кое му овозможува на секој ученик да го достигне својот полн потенцијал

Овој приоритет ќе се спроведува преку реализација на следните цели:

- Продолжување со реформа на наставните програми во основното образование и реформа на наставните програми во средното образование;
- Зголемување на опфатот на учениците и подобрување на инклузивноста и меѓуетничката интеграција во основното и средното образование;
- Подобрување на условите за учење и постигнувањата на учениците;
- Подобрување на капацитетите на човечките ресурси во основните и средните училишта и ученичките домови (иницијални и континуирани обуки);
- Зголемување на ефективноста на организирањето, финансирањето и управувањето со основното и средното образование (воведување на нова формула за финансирање и оптимизација на училишната мрежа);
- Усогласување на стручното образование и обука со потребите на пазарот на трудот, модернизирање на системот за стручно образование обука и системот за образование на возрасни согласно перспективата за доживотно учење;
- Вложување и развој на дигитални вештини и критичко размислување;
- Понатамошно унапредување на воспоставениот систем на кариерен развој на наставниците и стручните соработници, врз принцип на заслуги
- Унапредување на менталното здравје, превенцијата и заштитата од насиљство и дискриминација во образованиот систем;

Приоритет 2: Обезбедување квалитетно и инклузивно високо образование и унапредување на студентскиот стандард

Овој приоритет ќе се спроведува преку реализација на следните цели:

- Обезбедување квалитет и ефективност на високото образование во согласност со европските добри практики;
- Подобрување на достапноста и системот за запишување во високото образование;
- Развој и имплементација на нов модел за финансирање на високото образование;
- Унапредување на системот на акредитација и евалуација на високото образование;
- Подобрување на студентскиот живот и стандард на младите и спроведување на мерки со кои тие полесно ќе дојдат до прво вработување и нивно задржување во земјата;

- Унапредување на менталното здравје, превенцијата и заштитата од насиљство и дискриминација во високото образование.

Приоритет 3: Зголемено вложување и развој на науката, истражувањето и иновациите

Овој приоритет ќе се спроведува преку реализација на следните цели:

- Востоставување на механизми за транфер на знаењата на релација наука-стопанство, наука-јавна и државна управа и наука-невладини организации;
- Ревизија на правната рамка за истражување и развој;
- Зголемување на националните средства за истражувачка дејност;
- Имплементација на Стратегијата за паметна специјализација и нејзина етапна имплементација;
- Континуирана поддршка на активностите на Фонд за иновации и технолошки развој;
- Зголемување на меѓународната соработка во областа на науката, истражувањето и иновациите, преку склучување на нови билатерални договори;

Приоритет 4: Зголемување на опфатот во системот на доживотно учење:

Овој приоритет ќе се спроведува преку реализација на следните цели:

- Континуирано унапредување на системот на формално образование на возрасните;
- Востоставување на систем за валидација на неформалното и информалното учење до крај на 2025 година;

1.10 ОСВРТ НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ ВО 2023 ГОДИНА:

ПРОГРАМА 1: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Донесени се нови наставни програми за трето и шесто одделение согласно Концепцијата кои се применуваат во настава од септември 2023г. и нови наставни програми за седмо одделение кои ќе се применуваат во настава од септември 2024г.
- Во месеците јуни-август се спроведе обука за наставниците кои предаваат од прво до шесто одделение во учебната 2023/2024 година.
- Порталот Едуино континуирано се надградуваше со нови видео содржини.
- Во рамки на Проект за унапредување на основното образование - ПЕИП набавена еа мрежна и информатичка инфраструктура за 40 основни училишта (етапна набавка од 118). За истите училишта со буџетски средства од МОН набавена е дополнителна опрема (персонални

компјутери, монитори и преносни компјутери, опрема за презентација на настава, систем за ИТ податочна безбедност, 3Д скенери, печатари, скенери, проектори, УПС, софтверски пакет за уредување и работа со документи....)

- Сукцесивно намален е бројот на ученици по паралелка од 20 до 30 ученици и бројот на ученици во комбинирана паралелка (за учениците од прво до петто одделение).
- Вклучени се наставници по физичко и здравствено образование за изведување на наставата по физичко и здравствено образование од прво до петто одделение.
- Донесена е Програма за изградба и реконструкција на основни училишта во 2023 г. (Службен весник бр.27/23 од 8.2.2023, 167/23 од 7.8.2023 и 285/23 од 28.12.2023).
- Завршена е изградба доградба на три основни училишта а во тек е изградба/доградба на уште едно училишта и изградба на една училишна спортска сала.
- Завршена е реконструкција на 64 основни училишта, а во тек е реконструкција на 24 училишта.
- Спроведена е набавка (во рамки на PEIP проектот) на наставни и нагледни средства за општествени науки (историски карти, географски карти, мапи, глобуси и сл.) за потребите на основните училишта.
- Во месец септември се спроведе пробното државно тестирање односно проверка на знаењето по мајчин јазик и математика на ученици од петто одделение, во насока на обезбедување објективни податоци за остварувањето на стандардите на постигањата на учениците.
- Со цел подигнување на квалитетот на содржината на учебниците, како и подобрување на процесот на откуп и одобрување на учебници во основното и средното образование, Министерството за образование и наука и Педагошката служба иницираа процес за изработка на нов Закон за учебници за основното и средното образование.
- Изработени се нови учебници, согласно наставните програми за трето и шесто одделение.
- Изработени се и први дигитализирани интерактивни учебници за 4-то, 5-то и 6-то одделение, кои содржат мултимедијални елементи како видеа, фотографии, илустрации, квизови и друга содржина што го прави процесот на стекнување знаења поинтересен, а со тоа и поефективен. Тие се во согласност со наставните програми и националните стандарди за постигањата на учениците во основното образование. Поставени се на посебна, стабилна платформа, nastava.mk и достапни се во секое време и од секое место каде може да се воспостави интернет врска
- Донесено е Упатство за изменување на Упатството за спроведување на постапка за давање одобрење за употреба на учебник по странски јазик во основно и средно образование бр.08-3531/1 од 23.3.2023г.
- Во владина постапка доставена е Информацијата за воведување нова методологија за распределба на блок дотации по општини за финансирање на основното образование.
- Во однос на оптимизацијата на училишната мрежа, започната е постапка со 10 pilot општини, за кои се изгответи предлог планови за оптимизација. Во тек се консултативни состаноци помеѓу МОН и општините со теренски посети.
- За услугата образовна асистенција во Буџетот на МОН за 2023 година обезбедени се повеќе од 390 милиони денари. Направена е анализа на потребите за ангажирање дополнителни образовни асистенти во учебната 2023/24 година. Ангажирани се над 800 образовни асистенти.
- Министерот за образование и наука ја утврди Програмата за обука за образовни асистенти за 2023г. со број 18-2671/1 од 3.3.2023

- Од страна на МТСП, МЗ и МОН донесен е нов Правилник за функционалната проценка, објавен во Службен весник бр.9 од 17.1.2023 г.
- МОН спроведе неколку постапки согласно ЗЈН за реконструкција на училишта во насока на подобрување на условите и пристапноста за учениците со попреченост.
- Министерството започна кампања: Заедно да ставиме крај на училишното насиљство, во рамки на која упати апел до сите граѓани, доколку биде забележан било каков облик на насилино однесување во училиштата, да биде пријавен на специјално отворената електронска адреса prijavinasilstvo@mon.gov.mk, односно paraqitdhune@mon.gov.mk, или пак до стручните служби во училиштата, со цел навремено да се реагира и да е спречат посериозни инциденти и последици.
- Продолжи имплементацијата на Програмата за психосоцијална помош и поддршка во унапредување на добросостојбата и менталното здравје на децата и младите во образовните, здравствените и згрижувачките институции и средини (изработена од страна на Уницеф); изготвена е онлајн обука, поставена на Едунио порталот (обуката на порталот ја поминаа повеќе од 300 стручни соработници) како надополнување на претходно обучените 700 стручни соработници.
- Образовните медијатори (40) ангажирани од МОН, работеа на терен во 28 општини во насока на информирање и поддршка на семесјтвата и родителите/старателите за упис на ученици Роми во прво одделение.
- Спроведен е повик за изработка на учебници согласно новите наставни програми за шесто одделение за предметите босански, српски и турски јазик.
- Спроведен е Повикот за доделување на грантови на училиштата за организирање на активности кои придонесуваат кон почитување на мултикултурализмот и за развој на интеркултурниот дијалот/интеракција и унапредување на меѓуетничката интеграција.
- Спроведени се Јавен повик за покривање на трошоци за котизација и пат за учество на еден меѓународен натпревар во текот на 2023 година од областа на математиката, информатиката и природните науки, Јавен повик за акредитација на здруженија на наставници кои организираат натпревари на ученици од основните училишта и Јавен повик за доделување на парична награда за освоена прва, втора или трета награда или златен, сребрен, односно бронзен медал на меѓународен натпревар од областа на математиката, информатиката и природните науки, на ученикот, на наставникот кој му го предава предметот од овие области, како и на менторот кој го подготувал ученикот за натпреварот.
- Континуирано се доделуваат парични награди за ученици (и нивните ментори) од основно образование кои освоиле прво место на државен ученички натпревар.
- Донесена е Програмата за обуки за стручно усвршување на наставниците во основните и средните училишта за 2023 година и Програмата за обуки за стручно усвршување на стручните соработници во основните и средните училишта за 2023 година. Со програмите се пропишани подрачјата, пот-подрачјата и темите за обуките.
- Спроведена е втората фаза на обуки на наставници и стручни соработници согласно Каталогот за акредитирани програми за наставници и Каталогот за стручни соработници.
- Завршено е базичното истражување (мерење на квалитетот на настава во основното образование) користејќи го TEACH инструментот на Светска Банка пред реализација на обуките на наставниците.
- Во месец април и мај се спроведоа обуки за наставници-учувачи за медиумска писменост.

- МОН и УНИЦЕФ организираа работилници за јакнење на компетенциите на стручните соработници во училиштата, во кои беа вклучени повеќе од 500 стручни соработници
- По однос на повторениот (трет) повик за пријавување на наставници од основни училишта за напредување во звање „ментор“, вкупно 47 наставници се стекнаа со звање ментор.
- На 146-та седница на Владата, одржана на 11.4.2023 утврден е текстот на Законот за изменување и дополнување на Законот за основно образование, со кој се доурдува постапката за кариерен развој на стручните соработници, како и образоването на возрасни и образоването во казнено поправните и воспитно поправните установи. Законот е доставен во собраниска постапка на донесување.
- Спроведен е конкурсот за доделување на стипендии за одлични студенти на факултети кои образуваат наставници.
- Започна примената на Програмата за напредна обука на директори.
- Спроведено е пилотирање на самоевалуација по новата предлог рамката за квалитет и новите индикатори во четири подрачја, во селектирани 11 основни училишта. Дополнително овие училишта добија грант во рамки на ПЕИП проектот за имплементација на развојната програма на училиштата.
- Изготвени се Водич за подготвување, реализација и следење на развојна програма на училиштето и Оперативен прирачник за имплементација на грант-програма за унапредување на квалитетот на работата на основните училиштата.

ПРОГРАМА 2: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОПШТО И СРЕДНО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ) И УЧЕНИЧКИ СТАНДАРД

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Изготвен е нов предлог Закон за средно образование, кој е доставен во владина постапка на усвојување.
- Донесена е Програма за изградба и реконструкција на средни училишта во 2023 г. (Службен весник бр.27/23 од 8.2.2023)
- Завршена е реконструкција на едно а во тек е реконструкција на 6 училишта.
- Објавени се резултатите од ПИСА тестирањето. Со минимална разлика, резултатите за Северна Македонија го задржуваат нивото кое беше измерено во 2018 година. Од вкупно 81 држава кои беа дел од тестирањето, со постигнати 389 поени, нашата земја е на 61-то место според резултатите по математика. Со постигнатите 359 поени при мерењето на јазичната писменост, односно читање со разбирање, рангирани сме на 71-то место, додека по природни науки нашите ученици постигнаа 380 поени, што ја рангира државата на 68-то место во Европа.
- Спроведен е Јавен повик за доделување на парична награда за освоено прво, второ или трето место на меѓународен натпревар од областа на математиката и природните науки, на ученикот и на наставникот кој го подготвувал ученикот за натпреварот од средното образование, Јавен повик за доделување на парична награда за освоен златен, сребрен или бронзен медал на една од 13 меѓународни научни олимпијади (International Science Olympiad), на ученикот и на наставникот кој го подготвувал ученикот за олимпијадата и Јавен повик за акредитација на здруженија на наставници за организирање на натпревари на учениците по одделни предмети во средното образование.
- Спроведен е Повикот за доделување на грантови на училиштата за организирање на активности кои придонесуваат кон почитување на мултикултурализмот и за развој на интеркултурниот дијалот/интеракција и унапредување на меѓуетничката интеграција.

- Донесена е Програмата за обуки за стручно усвршување на наставниците во основните и средните училишта за 2023 година и Програмата за обуки за стручно усвршување на стручните соработници во основните и средните училишта за 2023 година. Со програмите се пропишани подрачјата, пот-подрачјата и темите за обуките.
- Спроведен е конкурсот за доделување на стипендии за одлични студенти на факултети кои образуваат наставници.
- Изготвен е нов предлог Законот за стручно образование и обука, кој е доставен во владина постапка на усвојување.
- Под слоганот „Учи паметно, работи стручно“ беа организирани низа средби со компаниите за отворање на барани профили во стручните училишта. Имено, преку социјален дијалог со компаниите и бизнис заедницата на локално ниво, МОН заедно со општините работеше на утврдување кои профили ќе бидат отворени во средните стручни училишта во учебната 2023/2024 година. Одржани се голем број на работилници/обуки на локално ниво во насока на зајакнување на капацитетите на општините за анализа на потребите на бизнис заедницата при утврдување на квоти за упис во средно образование.
- Конкурсот за упис на ученици за учебната 2023/2024 година целосно е усогласен согласно потребите на пазарот на трудот. Во учебната 2023/2024 во средно стручно образование се запишаа над 43 илјади ученици а од нив над 6.900 ученици во 592-те дуални паралелки. Оваа учебна година 67,3 проценти од учениците одбраа стручно образование, споредено со гимназиското.
- Спроведени се конкурсите за доделување на 1500 стипендии за ученици кои ќе се запишат во паралелки во стручно образование во кои ќе се реализира практично образование со зголемен број на часови согласно програмите за стручно образование, 500 стипендии за ученици кои реализираат наставни планови и програми за стручно оспособување и стручно образование од тригодишно траење и 240 стипендии за ученици од средно образование кои реализираат наставни програми од угостителско-туристичката струка, електро-техничка струка, градежно-геодетска струка, земјоделско-ветеринарна струка, машинска струка и текстилно-кожарска струка
- Завршена е реконструкцијата на државно училиште Регионален центар за средно стручно образование и обука „Киро Бурназ“, с.Долно Коњаре, Куманово а во завршна фаза е Реконструкцијата/рехабилитацијата на Регионалниот центар за средно стручно образование и обука „Ванчо Питошески“, Охрид. Во однос на регионалниот центар во Тетово, на 12.10.2023 објавени се постапки за реконструкција и надзор над реконструкција, согласно ЗЈН, со рок на поднесување на понуди до 15.11.2023. Во тек е евалуација на пристигнатите понуди.
- На 198-та седница на Владата, одржана на 7.11.2023 усвоени се одлуки за основање на два нови регионални центри СОУ „Никола Карев“ Струмица и СОУ „Коле Неделковски“ Велес, кои стапуваат на сила од 1.1.2024г.
- Спроведени се неколку постапки за одобрување на учебници за средно стручно образование.
- Спроведен е Конкурсот за упис во ученички домови
- Доделени се стипендии за ученици со попреченост, за ученици од социјално-ранливите категории, ученици Роми, талентирани ученици.
- Во завршна фаза е реконструкција на ученичкиот дом Ванчо Питошески во Охрид (во скlop на регионалниот центар за стручно образование и обука).
- Согласно Законот за јавни набавки објавени се 2 нови јавни набавки: реконструкција на ученички дом ДУД „Мирка Гинова“ Битола и реконструкција на ученички дом ЈУУДГС „Здравко Цветковски“.

ПРОГРАМА 3: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ И СТУДЕНТСКИ СТАНДАРД

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Донесен е Правилник за содржината на студиските програми (Службен весник бр. 79/23 од 12.4.2023г.)
- Донесен е Правилник со кој се утврдуваат стручните и научните називи (Службен весник бр.125/23 од 15.6.2023г)
- Објавени се повторни јавни повици за формирање на стручни комисии за надворешна евалуација со професори од универзитети од земјите членки на Европското здружение за обезбедување на квалитет во високото образование (ENQA)
- Во владина постапка доставена е Информација за потребата од отпочнување постапка за вршење на надворешна евалуација на високообразовните установи во Република Северна Македонија, со задолжение Одборот за евалуација на високото образование, да формира стручни комисии и во рок од 30 дена да започне со спроведување на постапки на надворешна евалуација.
- Согласно ЗЈН објавена е набавка на услуга за рангирање на јавни и приватни високообразовни установи во Република Северна Македонија, запишани во регистарот на високообразовни установи
- Претставниците од МОН редовно учествуваат на состаноците на Работната група за признавање на академски квалификации организирана од страна RCC. Од страна на Собранието усвоен е Законот за ратификација на Договорот за признавање на високообразовните квалификации во Западен Балкан (Службен весник бр.87 од 25.4.2023)
- Владата на 194-та седница, одржана на 24.10.2023г. го прифати предлог Договорот за пристап до студии и прием на висообразовани установи во Западен Балкан и ја усвои Информацијата за именување на преговарач и заменик преговарач од МОН.
- На 3.11.2023г. одржана е стручна расправа во организација на Националниот совет за високо образование и научно – истражувачка дејност, на која присуствуваат претставници на владини институции, професори и експерти од областа на високото образование и науката, со која започна процесот на креирање четири стратешки документи, меѓу кои и Националната програма за високо образование и Уредба за финансирање на ВОУ
- Завршена е целосно постапката за изградба и опремување на новиот студентскиот дом во комплексот на Државниот универзитет во Тетово. На 1.11.2023 започна сместувањето на студентите.
- Заврши втората фаза од меѓународната тендерска постапка за избор на компанија/ии за енергетски ефикасна рехабилитација на студентските домови. На 29.12.2023 склучен е договор за реконструкција на студентските домови „Стив Наумов“ и „Кузман Јосифовски Питу“, во вредност од 17 милиони евра. Активностите на терен ќе започнат во месец јануари 2024 со рок на изведба од 18 месеци.
- Спроведени се Конкурсите за доделување на студентски стипендии за академската 2023/2024 година.
- Од страна на Собранието донесени се измените на Законот за субвенциониран студентски оброк, со кои се обезбедува ново системско решение, зголемување на износот на оброкот од 120 на 140 денари на ден, редовна исплата и регулирање на основот за кој средствата можат да се искористат. Измените се објавени во Службен весник бр.91/2023 од 28.4.2023г.
- Врз основа на Закон за финансиска поддршка на социјално ранливи категории на граѓани (Службен весник бр.269/2023 од 18.12.2023) на 18.12.2023 МОН објави Јавен повик за остварување финансиска поддршка на студенти кои живеат надвор од местото на студирање за

академската 2023/2024 година. За добивање на финансиска поддршка кандидатите се пријавуваа електронски, на следниот линк: <https://e-uslugi.mon.gov.mk>, со рок на пријавување до 24.12.202г.

ПРОГРАМА 4: ВЛОЖУВАЊЕ ВО НАУКАТА, ИСТРАЖУВАЊЕТО И ИНОВАЦИИТЕ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Стратегијата за паметна специјализација 2023-2027 со Акциски план 2024-2025 е усвоена/донаесена на 207-та седница на Владата, одржана на 12.12.2023г..
- Спроведен е Конкурс за доделување на средства за учество на домашни научни истражувачи на меѓународни научни собири за 2023 година, Конкурс за доделување на средства на домашни научни истражувачи за студиски престои во странство за 2023 година и Конкурс за доделување на средства за финансирање на материјални трошоци и услуги, за печатење на зборници на трудови од одржаните научни собири за 2023 година
- Спроведен е Конкурсот за доделување на еднократни финансиски средства за објавен научно - истражувачки труд за 2022 година.
- Спроведен е Конкурсот за надомест на средствата платени за објавување на научни трудови во списанија со фактор на влијание, реферирани во базите на Web of Science или Scopus од наставниците и соработниците избрани на високообразовните/ научните установи во Република Северна Македонија, во 2022 година.
- Доделена е наградата „Гоце Делчев“ во 2023 година, која се доделува за научна книга или дело објавено во 2022 година, во областа на науката. Објавен е повикот за наградата за научна книга или дело објавени во 2023г.
- Континуирано се спроведуваа одобрени проекти (вкупно 7) по Конкурсот за финансирање на научно-истражувачки проекти за јавните научни установи.
- Континуирано се спроведуваа одобрени проекти (вкупно 44) по конкурсот за набавка на опрема за лаборатории, акредитација на лаборатории и сл. за сите субјекти кои вршат научно-истражувачка работа.
- Континуирано се проследуваа повиците во рамки на Програмата „Хоризонт Европа“
- Продолжија активностите на Меѓународен институт за одржливи технологии на Југоисточна Европа. Во владина постапка е доставена Информација за учество на Република Северна Македонија во активностите на проектот за изградба на SEEIIST на територијата на Република Северна Македонија, со цел донесување одлука за поднесување на апликација – кандидатура за добивање на локацијата за изградба на објект, за да стане држава - домаќин на SEEIIST.
- Претставниците од МОН, членови на Работната група за отворена наука во рамки на RSS, редовно учествуваа на состаноците на РГ.
- Редовно се одржуваа состаноци на Управниот одбор на EOSC на кој учествуваа претставниците номирани од МОН
- Во однос на билатералната соработка со Австрија, продолжија да се спроведуваат 14-те проекти за периодот 2022-2023
- На 25.4.2023 на веб страната на МОН објавен е Конкурс за заеднички научно-истражувачки проекти помеѓу Северна Македонија и Австрија за периодот 2024 – 2025 година. Одобрени се за финансирање 17 проекти

ПРОГРАМА 5: ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ И ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Верификувани се 128 посебни програми за образование на возрасните кои водат кон стекнување на квалификација или дел од квалификација како и стекнување на знаења, вештини и компетенции;
- Континуирано се врши стручен надзор над установите/институциите за образование на возрасни
- Континуирано се ажурира каталогот на верифицирани програми за образование на возрасните
- Верификувани се 42 посебни програми за образование на возрасните кои водат кон стекнување на квалификација или дел од квалификација
- Верификувани се 3 посебни програми за образование на возрасните кои водат кон стекнување на знаења, вештини и компетенции, а 2 се во процедура;
- Активно учество во активностите на ИПА проектот ТП на Договорот за изведба на реформи во секторот „ЕУ за млади“ поврзани со образованието на возрасните;
- Активно учество во активностите на ИПА проектот „Зголемување на атрактивноста, инклузивноста и релевантноста на стручното образование и обука и образованието за возрасни“поврзани со образованието на возрасните;
- Континуирано се спроведува стручен надзор на понудувачи на услуги (извршен стручен надзор над 4 установи/институции за образование на возрасни)
- Континуирано се ажурира каталогот на верифицирани посебни програми за образование на возрасните

1.11 ОСВРТ НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ ВО 2024 ГОДИНА:

ПРОГРАМА 1: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- На предлог на МОН, од страна на Владата донесен е заклучок за одложена примена на Концепцијата за основно образование, за седмо, осмо и деветто одделение со цел спроведување на јавна расправа. Во месец ноември врз основа на јавната расправа спроведена о текот на месеците јули-октомври, донесено е Решение за изменување и дополнување на Концепцијата со бр.12-5706/4 од 6.11.2024 (особено во делот на интеграција на предметите по природните науки и историја и општество).
- Завршена е јавната расправа за новите наставни програми за седмо, осмо и деветто одделение врз основа на што дел од наставните програми се изменети и донесени се нови програми со сукцесивна примена од учебната 2025/2026 година.
- Порталот Едуино континуирано се надградуваше со нови видео содржини.

- Набавена е информатичка технологија и мрежна инфраструктура за 35 основни училишта (финансиирани со заем од Светска банка), и завршена е инсталацијата во сите училишта, а објавена е постапка за уште 20 основни училишта.
- Изработена е мобилна верзија за е-дневникот (за андроид и ајфон корисници).
- Завршена е доградба на училишен објект во с.Долно Јаболчиште, Чашка, доградба на училишен објект во ООУ Св. Кирил и Методиј во с.Кучевиште, Чучер Санево и доградба на училишен објект во ООУ Санде Штерјоски, Кичево а во тек е изградба/доградба на уште 4 (четири) училишни објекти
- Завршена е изградба на една училишна спортска сала во ООУ Нури Мазари – с. Делгожди, Струга, во тек е изградба на две училишни спортски сали во ОУ „Зини Хани”, с.Велешта, Струга и ОУ „Рилиндија”, с.Лијане, Липково. Објавени се ЈН за изградба и надзор за две нови сали, во ОУ „Годе Делчев“ Аеродром и ОУ „Кирил Пејчиновиќ“ Кисела Вода.
- Завршена е реконструкција на 74 училишта, а во тек е реконструкција на уште 10 училишта.
- Во месец јуни 2024, се спроведе државното тестирање за учениците во петто одделение за математика и мајчин јазик (македонски и албански јазик). Извештајот со резултатите ќе биде изготвен до крај на 2025 година.
- На 4 декември 2024г, објавени се резултатите од Извештајот ТИМС 2023. Во математичка писменост од 58 држави, нашите ученици се на 44 место. Во природни науки сме три места подолу, односно на 47 место.
- Подготвен е нов предлог Закон за учебници во основното и средното образование, кој на 30.10.2024 е поставен на владиниот ЕНЕР систем (Електронски национален регистар на прописи) и веб страната на МОН со цел сите заинтересирани граѓани да дадат свои коментари и забелешки. Законот за учебници во основно и средно образование е утврден на 36-та седница на Владата, одржана на 3.12.2024. Законот е усвоен на 28-та седница на Собранието, одржана на 27.12.2024г.
- Започнати се активностите на терен за изработка на Физибилити студија за транзиција кон едносменско работење на основните училишта.
- За учебната 2024/2025 обезбедени се согласности за ангажирање на 1000 образовни асистенти (200 повеќе од минатата учебна година), за што се обезбедени дополнителни средства со ребалансот на Буџетот.
- Формирани се инклузивни тимови и изгответи се ИОП/модифицирана програма, согласно потребите на ученикот
- За учебната 2024/2025 година ангажирани се 47 медијатори за ученици Роми
- Законот за изменување и дополнување на Законот за основното образование, со кој се доурдува постапката за проверка на знаењето на учениците со надмината возраст со цел нивно вклучување во соодветно одделение на основно образование е утврден на 36-та седница на Владата, одржана на 3.12.2024.
- Со законските измени се забранува физичкото одделување и сегрегацијата на ученици по секој основ
- Со измените на Законот се уредува дека по исклучок, за ученици припадници на бошњачка, турска, српска, ромска и влашка заедница, може да се формира и група помала од 15 ученици од исто одделение, од исти или различни паралелки, заради изучување на јазикот и културата на заедницата.
- На 30.10.2024 на својата веб страна МОН го објави Јавниот повик за доделување на грантови за основните и јавните средни училишта, кои придонесуваат за правој и унапредување на мултикултурализмот, меѓуетничката интеграција и толеранцијата. Активностите кои ќе бидат

поддржани со грант, може да се реализираат самостојно во училишта во кое наставата се одржува на повеќе наставни јазици, или во партнерство со друго училиште.

- На 22.11.2024г. во рамки на ПЕИП проектот објавен е оглас за ангажирање на консултант за подобрување на образоването во здравствени установи и процесот на реинтеграција на учениците во училиштата.
- Училиштата спроведува активности согласно насоките и материјалите од БРО објавени на нивната веб стран и доставени до сите училишта (насоки за постапување за учебната 2024/2025 за унапредување на менталното здравје, спречување и заштита од насиљство, булинг... вклучително организирање на работилници, активности и сл.). Истите се планирани и во Годишната програма за работа на училиштата.
- Спроведен е Јавниот повик за покривање на трошоци за котизација и пат за учество на еден меѓународен натпревар во текот на 2024 година од областа на математиката, информатиката и природните науки. Исплатени се 3 здруженија на наставници во вкупен износ од 649.485 денари (за натпревари по математика, физика и информатика)
- Целосно е реализирана исплатата на парични награди за ученици (и нивните ментори) од основно образование кои освоиле прво место на државен ученички натпревар. За освоено прво место на државни натпревари исплатени се 52 ученици и 52 наставници во вкупен износ од 1.042.024 денари.
- Спроведен е Јавниот повик за доделување на парична награда за освоена прва, втора или трета награда или златен, сребрен, односно бронзен медал на меѓународен натпревар од областа на математиката, информатиката и природните науки, на ученикот, на наставникот кој му го предава предметот од овие области, како и на наставникот и менторот кој го подготувал ученикот за натпреварот. Доделени се награди за едно прво место (за математика) и пет трети места (за математика и информатика) на меѓународни натпревари и исплатени се вкупно 6 ученици, 5 наставници и 6 ментори во вкупен износ од 454.700 денари.
- На 5.6.2024г. на веб страната на МОН објавена е листа на акредитирани здруженија на наставници за организирање на натпревари на учениците од средните училишта (14 здруженија).
- Донесена е Програма за обуки за стручно усовршување на наставниците за 2024 година во која се утврдени подрачјата и потподрачјата (Службен весник бр.19/2024 од 26.1.2024г.)
- Донесена е Програма за обуки за стручно усовршување на стручните соработници за 2024 година во која се утврдени подрачјата и потподрачјата (Службен весник бр.19/2024 од 26.1.2024г.)
- Врз основа на TEACH алатката (алатка за следење на квалитетот на наставата во основното образование) од страна на БРО развиени се адаптирани инструменти за континуирана поддршка на наставниците од страна на советниците на БРО.
- Во месеците јули и август се спроведе третата фаза на обуки на наставници и стручни соработници (8 часа обука) од Каталогот на акредитирни програми, во која беа вклучени 15.985 наставници (од кои 11.971 жени) и 874 стручни соработници (од кои 792 жени). Обуките се реализираа на македонски, албански и турски јазик во времетраење од 8 часа, организирани во еден или два дена.
- Формирана е Работна група за изменувања и дополнувања на Законот за БРО, вклучително и делот за акредитација и реализација на обуки за наставници и стручни соработници.
- Формирана е Работна група со сите релевантни чинители, која работи на измени и дополнувања на Законот за наставници и стручни соработници во основните и средните училишта, вклучително и моделот за кариерен развој.

- Програмата за основна обука на директори континуирано и тековно се спроведуваше во 2024.
- Во 2024г се спроведуваа редовно и напредните обуки за директори.
- Изработени и усвоени се извештаите за самоевалуација и новите развојни програми (усогласени со новата рамка и индикаторите за обезбедување на квалитет) од страна на 11 пилот училишта, кои се вклучени во пилотирањето на грант програмата.
- Доделени се грантови за финансирање активности од развојните програми на јавните основни училишта (врз основа на спроведена самоевалуација и изготвена развојна програма) на 20 нови училишта
- Во месец март започнаа регионалните обуки на претставници од сите училишта за ревидирани индикатори за квалитет, за новите методи на самоевалуација (новиот водич) и развојмо планирање. Обучувачи се инспекторите од ДПИ и претставници на 11-те пилот училишта.
- Од страна на ДПИ подгответи се измени на Правилникот за инспекциски надзор, во кој се вклучени новите индикатори за следење на основните училишта (усогласени со системот на самоевалуација и развојно планирање).

ПРОГРАМА 2: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОПШТО И СРЕДНО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ) И УЧЕНИЧКИ СТАНДАРД

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Подготвен е нов предлог Закон за средното образование, кој на 13.9.2024 е поставен на владиниот ЕНЕР систем (Електронски национален регистар на прописи) и веб страната на МОН со цел сите заинтересирани граѓани да дадат свои коментари и забелешки. Законот е утврден на 36-та седница на Владата, одржана на 3.12.2024 и доставен во собраниска процедура на усвојување. Имајќи предвид дека се добиени голем број на амандмани законот е повлечен од собраниска процедура на 20.12.2024г со цел негово доработување.
- Од страна на БРО спроведено е истражување за реформи во гимназиското образование, врз основа на инструменти за истражување (Прашалник за наставници (на македонски, на албански и на турски јазик) и Прашалник за ученици (на македонски, на албански и на турски јазик). Направена е анализа на искуствата од други држави
- Формирани се работни групи кои работат на анализа и изработка на нови наставни програми.
- Од страна на БРО изработен е предлог документ национална рамка на клучните компетенции за учениците во средното образование.
- Завршена е реконструкција на шест објекти, а во тек е изградба на еден и реконструкција на две средни училишни објекти
- Од страна на ДИЦ изработен е Националниот извештај ПИСА 2022 со препораки. Од страна на БРО изработени се Насоки за унапредување на наставата и подобрување на резултатите на учениците во согласност со меѓународните стандарди за тестирање, и истите се објавени на веб страната на БРО и доставени до сите училишта. Во периодот 18.11 – 13.12.2024 г. се реализираа семинари за подобрување на резултатите во ПИСА 2025 тестирањето.
- Спроведен е Јавен повик за доделување на парична награда за освоен златен, сребрен или бронзен медал на една од 13 меѓународни научни олимпијади (International Science Olympiad), на ученикот и на наставникот кој го подготвува ученикот за олимпијадата. Доделени се награди на 15 ученика за освоен златен (1), сребрен (2) и бронзен (12) медал.

- Спроведен е Јавниот повик за доделување на парична награда за освоено прво, второ или трето место на меѓународен натпревар од областа на математиката и природните науки во средно образование. Доделени се награди на 13 ученика за освоено прво (4 ученика по математика, информатика и физика), второ (4 ученика, по математика и физика) и трето место (5 ученика по математика, информатика и физика).
- Доделени се награди на 61 ученик и наставник за освоено прво место на државен натпревар.
- Формирани се инклузивни тимови во училиштата и подготвени се индивидуални наставни програми/ модифицирани програми. Образовните асистенти се обезбедени со поддршка од УНД.П. Подготвен е нов предлог Закон за средното образование, во кој се уредени образовните асистенти.
- Во Законот за средно образование ставен е основ за изработка и донесување на Упатство за постапката за пријавување и заштита на ученик жртва на која било од формите на насиљство, злоупотреба и занемарување.
- На 30.10.2024 на својата веб страна МОН го објави Јавниот повик за доделување на грантови за основните и јавните средни училишта, кои придонесуваат за право и унапредување на мултикултурализмот, меѓуетничката интеграција и толеранцијата.
- Во текстот на предлог Законот за средното образование внесена е одредба за ослободување од трошоци за нострификација на свидетелства на ранливите групи на граѓани и за ангажирање на образовни медијатори за ученици Роми
- На 11.11.2024г. на веб страната на МОН објавени се резултатите по Конкурсот за доделување на 1200 (илјада и двеста) стипендии во четири категории за ученици Роми запишани во прва, втора, трета и четврта година од јавните и приватните средни училишта во Република Северна Македонија за учебната 2024/2025 година. (во учебната 2023/2024 бројот на стипендии изнесуваше 920). Вкупно се доделени 934 стипендии. Склучени се договори со сите стипендисти и исплатени се за месеците октомври, ноември и декември 2024г.
- Подготвен е нов предлог Закон за учебници во основното и средното образование, кој на 30.10.2024 е поставен на владиниот ЕНЕР систем и веб страната на МОН со цел сите заинтересирани граѓани да дадат свои коментари и забелешки. Во предлог законот се интегрирани сугестиите на издавачките куќи во Македонија со чии претставници, раководството на МОН и на Педагошката служба имаа конструктивна работна средба. Новиот закон треба да обезбеди изработка на учебници со поквалитетна содржина, намалување на веројатноста за појава на грешки, какви што беа нотирани до неодамна и да ја поедностави постапката за набавка, со цел навремена испорака во училиштата. Законот за учебници во основно и средно образование е утврден на 36-та седница на Владата, одржана на 3.12.2024 и усвоен на 28-та седница на Собранието. Изготвени се предлог подзаконките акти, кои произлегуваат од Законот.
- Донесена е Програма за обуки за стручно усовршување на наставниците за 2024 година во која се утврдени подрачјата и потподрачјата (Службен весник бр.19/2024 од 26.1.2024г.)
- Спроведени се постапки за одобрување на учебници за средно стручно образование од страна на Националната комисија за учебници, како и графичко-техничко уредување на ново одобрениите учебници.
- Донесена е Програма за обуки за стручно усовршување на стручните соработници за 2024 година во која се утврдени подрачјата и потподрачјата (Службен весник бр.19/2024 од 26.1.2024г.)
- На 6.2.2024 БРО на својата веб страна и во печатените медиуми објави Јавен оглас за избор и акредитација на програми за обука и понудувачи на услуги за професионално усовршување на воспитно-образовниот кадар (наставници) во средните училишта во Република

Северна Македонија, на тема „Дигитални вештини кај наставниците во функција на наставата (при следење на учениците, во решавање проблемски ситуации, во истражувачки активности и сл.” Обуката е спроведена и обучени се 2000 наставници.

- Формирана е Работна група со сите релевантни чинители, која работи на измени и дополнувања на Законот за наставници и стручни соработници во основните и средните училишта, вклучително и моделот за кариерен развој.
- Резултатите по Конкурсот за доделување на стипендии за одлични студенти на факултети кои образуваат наставници се објавени на веб страната на МОН на 18.12.2024г. Доделени се вкупно 30 стипендии. Стипендистите се исплатени за месеците октомври, ноември и декември 2024 г.
- Изготвен е нов предлог Закон за стручно образование и обука, кој на 13.9.2024 е објавен за јавна расправа на веб страната на министерството и ЕНЕР системот. Законот е утврден на 36-та седница на Владата, одржана на 3.12.2024 и усвоен на 28-та седница на Собранието.
- Завршена е реконструкцијата на Државно училиште Регионален центар за средно стручно образование и обука „Ванчо Питошески”, Охрид а во тек е реконструкција на Регионалниот центар „Моша Пијаде” во Тетово.
- Завршена е дистрибуцијата на ИТ опремата и училишниот мебел за потребите на регионалните центри: РЦСОО Киро Бурназ Куманово и РЦСОО Ванчо Питошевски Охрид. Спроведена и завршена е набавка на земјоделска механизација за потребите на РЦСОО Киро Бурназ – Куманово и набавка на мерни инструменти за потребите на РЦСОО Моша Пијаде.
- На 42-та седница на Владата, одржана на 31.12.2024г. усвоени се одлуки за прогласување на два нови регионални центри (шести и седми) во Битола и Штип (почнувајќи од 1.9.2025г.), согласно спроведената анализа за потребите на пазарот на труд и капацитетите на средните стручни училишта.
- Локалните самоуправи и коморите го спроведоа социјалниот дијалог „Учи паметно, работи стручно“ за утврдување на реалните потреби за стручни профили во средните стручни училишта за учебната 2024/2025 година.
- Согласно Конкурсот за упис во учебната 2024/25 година во соработка со општините и компаниите во земјава се обезбедени 7075 слободни места во 283 паралелки во дуалното стручно образование. За споредба во учебната 2023/2024 отворени се 259 дуални паралелки, 2022/2023, 223 дуални паралелки, во учебната 2021/2022 беа отворени 97 а во учебната 2020/2021 имаше 11 паралелки.
- На 26.11.2024г. на веб страната на МОН објавени се резултатите по: Конкурсот за доделување 1500 (илјада и петстотини) стипендии за ученици кои се запишани во паралелки во стручно образование во кои ќе се реализира практично образование со зголемен број на часови согласно програмите за стручно образование (ДУАЛНИ ПАРАЛЕЛКИ) за учебната 2024/2025 година, Конкурсот за доделување 220 (двесте и дваесет) стипендии за ученици кои реализираат наставни планови и програми за стручно оспособување и стручно образование од тригодишно траење во јавните и средните училишта во Република Северна Македонија за учебната 2024/2025 година и Конкурсот за доделување 300 (триста) стипендии за ученици од средно образование кои реализираат наставни програми од угостителство и туризам, шумарство и обработка на дрво, градежништво и геодезија, земјоделство-рибарство и ветеринарство, машинство и текстил, кожа и слични производи од јавните и приватните средни училишта во Република Северна Македонија за учебната 2024/2025 година. Стипендийите се исплатени за месеците септември, октомври, ноември и декември 2024г.
- На 4.1.2024г. објавен е Јавен повик за учество на активност за обука и соработка „Студиска посета за одржливост и одржлив развој на училиштата“ Клучна акција 1 во училишно / стручно образование Еразмус+ приоритет – зелена агенда.

- На 19.3.2024 објавен е Јавен повик за учество на активност за обука и соработка „Семинар за долгочарни мобилности за учениците“ во секторот за училишно образование.
- На 8.10.2024г. објавен е Повик за градење на капацитети на училишта за програмата Еразмус+, обука со работилници, унапредување на вештини од различни региони во Република Северна Македонија со фокус на приоритетите на програмата Еразмус+ и градење на меѓусебна соработка
- Завршена е реконструкцијата на ученичкиот дом Ванчо Питошески во Охрид (во склоп на регионалниот центар за стручно образование и обука), реконструкција на ученичкиот дом ДУД Мирка Гинова Битола и реконструкцијата на ученичкиот дом „Здравко Цветковски“ во Скопје.
- Набавена е кујнска опрема за ученичките домови.
- Конкурсите за ученички стипендии за учебната 2024/2025 година се објавени на веб страната на МОН на 1.10.2024 со рок за електронско пријавување до 15.10.2024г. Резултатите за сите стипендии се објавени во текот на месец ноември на веб страната на МОН и учениците се исплатени за месеците септември, октомври, ноември и декември 2024г.

ПРОГРАМА 3: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ И СТУДЕНТСКИ СТАНДАРД

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Во МАНУ одржана е стручна расправа во организација на Националниот совет за високо образование и научно – истражувачка дејност за Националната програма за високо образование и Уредба за финансирање на ВОУ, на која ректорите на универзитети ги презентираа постојните модели на финансирање. Беа презентирани модели од приватни универзитети како и моделот подготвен во рамки на SKILLS проектот од меѓународниот експерт. Формирани се интерни комисии во рамки на Националниот совет кои ќе бидат надополнети и со надворешни членови.
- На 26.9.2024г. во просториите на Земјоделскиот факултет во Скопје, организирана е јавна расправа по однос на предлог Националната програма за високо образование по што даден е рок на сите високо-образовни установи да дадт свои забелешки и коментари. Во текот на месец декември собрани се коментарите од јавната расправа со цел ажурирање на предлог програмата пред нејзино усвојување.
- На 24.12.2024 на веб страната на МОН објавени се Конкурси на Агенцијата за квалитет во високото образование за избор на надворешни експерти и студенти за спроведување на надворешна евалуација на високообразовните установи и студиските програми во Македонија, со рок на пријавување до 13.1.2025г.
- Изготвен и донесен е План за јавни набавки за 2024 година (објавен на системот на БЈН на 24.1.2024), во кој е предвидена и набавка на услуга за рангирање на високообразовните установи, за месец мај 2024. Не е спроведена постапка за рангирање на високообразовните установи, имајќи предвид дека е формирана Работна група за изработка на измени и дополнувања или нов Закон за високото образование, во кој ќе биде уредена и постапката за рангирање.

- Информацијата со усогласениот текст на Договорот за пристап до високо образование и прием на студии во Западен Балкан е усвоена на 23-та седница на Владата, одржана на 1.10.2024г. Договорот е усвоен од страна на сите шест земји од Западен балкан и започната е постапка за ратификација на Договорот од страна на Собранието
- Формирано е Национално координативно тело за реформи во високото образование, науката, истражувањето и развојот во кое членуваат претставници на институции како МОН и Националниот совет за високо образование и научно истражувачка дејност, претставници на универзитетите и Интеруниверзитетската конференција, на студентите, на бизнис заедницата и граѓанските здруженија. Националното координативно тело ќе нарави анализа на состојбата во областите каде ќе делува, а потоа ќе предложи конкретни активности кои нема да бидат обврска само на една институција или страна.
- Заврши првата фаза од реконструкцијата на студентскиот дом „Кузман Јосифовски – Питу“ во Скопје (демонтиран е стариот мебел и столарија, електричните и водоводните инсталации, системот за греене...) Продолжија активостите согласно утврдената динамика во склучениот договор кој предвидува заокружување на активностите во рок од година и половина.
- Во четвртиот квартал започнаа подготвителните активности за реконструкцијата на СД „Стив Наумов“
- Изработена е тендерската документација за ЛОТ2 (СД „Никола Карев“ Охрид, СД „Томе Стефановски Сениќ“ Скопје, СД „Браќа Миладиновци“ Штип и СД „Орде Чопела“ Прилеп). Поднесени се барања за одобрение за градба до МТВ за СД Никола Карев Охрид и СД Т.С.Сениќ
- Во завршна фаза е изработка на проектната документација за ЛОТ3 (СД „Кочо Рацин“ Битола, СД „Пелагонија“ Скопје и СД „Гоце Делчев“ (кантина) Скопје) по што ќе следи техничка ревизија на истата пред подготовката на тендерска документација.
- Во тек се активности за обезбедување на сите релевантни податоци за продолжување со изградба на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство и Факултет за физичко образование, спорт и здравје
- На барање на студентите донесени се измени на Законот на субвенциониран студентски оброк (Службен весник бр.30/2024 од 9.2.2024г.) со кои исплатата на субвенциониран оброк се врши еднаш неделно (во понеделник за шест дена во неделата).
- Јавниот повик редовно се објавуваше во 2024, врз основа на кои тековно се разгледуваа и обработуваа пристигнатите апликации. На барање на студентите дозволено е и пријавување на бруцошите на повикот во месец септември (за кои потоа беше обезбедена потврда за редовен студент од страна на високо-образовните установи)
- Конкурсот за доделување на студентски стипендии за академската 2024/2025, е објавен на веб страната на МОН на 1.11.2024г. со рок на пријавување до 15.11.2024г. Резултатите се објавени на веб страната на МОН на 18.12.2024г. Стипендистите се исплатени за месеците октомври, ноември и декември 2024 г.
- Формирана е Работна група составена со претставници од студентските домови, универзитетско студентско собрание и вработени од МОН за изработка на нови закони за студентски и ученички стандард, која изготви предлог законки решенија заклучно со 20 декември 2024г.

ПРОГРАМА 4: ВЛОЖУВАЊЕ ВО НАУКАТА, ИСТРАЖУВАЊЕТО И ИНОВАЦИИТЕ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Започна имплементација на активностите согласно Стратегија за паметна специјализација и Акцискиот план 2024-2025 усвоени во месец декември 2023г.
- Организирани се промотивни активности за стратегијата и објавен е повик за додлеување на грантови за соработка помеѓу бизнис заедницата и академијата, во износ до 50.000 евра. На повикот се доставени 22 пријави, а доделени се 4 гранта.
- Формирана е Комисија за извршување на увид во приватните научни установи, од аспект на усогласеност со Законот за научно-истражувачка дејност. Врз основа на спроведената анализа затворени се 5 приватни научни институти, а кај 15тина се утврдени неправилности кои имаат обврска да ги отстранат во соодветен рок.
- Формирана е Работна група составена од претставници на МОН, јавните универзитети, јавните научни установи, Националниот совет за високо образование и наука која работи на измени и дополнувања или нов Закон за научно истражувачката дејност. Одржани се неколку состаноци на Работната група
- Организирани се промотивни активности за стратегијата за паметна специјализација и објавен е повик за додлеување на грантови за соработка помеѓу бизнис заедницата и академијата, во износ до 50.000 евра. На повикот се доставени 22 пријави, а доделени се 4 гранта.
- На 17.12.2024 на веб страната на МОН објавени се резултатите по Конкурсот за доделување 20 стипендии за академски студии од трет циклус во земјата за академската 2024/2025 година, од кои пет (5) стипендии чија тема на истражување е во корелација и соодветствува со целите и дефинираните приоритети во Стратегијата за паметна специјализација со фокус на дигитална и зелена транзиција. Доделение се четири стипендии и исплатени се за месеците октомври, ноември и декември 2024г.
- На 26.9.2024г. во просториите на Земјоделскиот факултет во Скопје, организирана е јавна расправа по однос на предлог Националната програма за научно-истражувачката дејност по што даден е рок на сите високо-образовни и научни установи да дадт свои забелешки и коментари. Во текот на месец декември собрани се коментарите од јавната расправа со цел ажурирање на предлог програмата пред нејзино усвојување.
- На 29.11.2024 објавени се резултатите по Конкурсот за доделување на средства за финансирање на материјални трошоци и услуги, за печатење на зборници на трудови од одржаните научни собири за 2024 година. Прифатени/ одобрени и исплатени се 17 апликации. Одбиени се 5 апликации кои не ги исполнуваат условите.
- На 29.11.2024 објавени се резултатите по Конкурсот за доделување на средства на домашни научни истражувачи за студиски престои во странство за 2024 година. Прифатени/ одобрени и исплатени се 4 апликации. Одбиена е 1 апликација која не ги исполнува условите.
- На 29.11.2024 објавени се резултатите по Конкурсот за доделување на средства за учество на домашни научни истражувачи на меѓународни научни собири во странство за 2024 година. Прифатени/ одобрени и исплатени се 70 апликации. Одбиени се 5 апликации кои не ги исполнуваат условите, а 3 апликации се повлечени.
- На 4.11.2024г. објавено е решението за финансирање на 358 прифатени барања за научно-истражувачки трудови од домашни автори објавени во меѓународни научни списанија со фактор на влијание (импакт фактор) за 2022 година и истите се целосно исплатени (85 труда од областа на природно-математичките науки, 77 труда од областа на техничко-технолошки науки, 26 труда од областа на био-технички науки, 55 труда од областа на медицински науки, 57 труда од областа на општествени науки и 58 труда од областа на хуманистички науки)

- На 5.4.2024 на веб страната на МОН објавен е Јавниот конкурс за доделување еднократни финансиски средства за објавен научно-истражувачки труд за 2023 година, со рок на пријавување до 30 септември 2024 година.
- Завршен е Јавниот конкурс за доделување на надомест на средства платени за објавување на научни трудови во 2023 година,
- На 7.6.2024г на веб страната на МОН објавени се резултатите по Конкурсот за доделување 50 стипендии за академски студии од втор циклус во земјата за академската 2023/2024 година (доделени се 10 стипендии за студенти од подрачјето на општествени науки и 24 стипендии од подрачјето на техничко-технолошки науки и природно-математички науки)
- На 17.12.2024 на веб страната на МОН објавени се резултатите по Конкурсот за доделување 20 стипендии за академски студии од трет циклус во земјата за 2024/2025 година. Стипендиите се исплатени за месеците октомври, ноември и декември 2024г.
- На 18.12.2024 на веб страната на МОН објавени се резултатите по Конкурсот за доделување 54 стипендии за академски студии од втор циклус во земјата за 2024/2025 година. Стипендиите се исплатени за месеците октомври, ноември и декември 2024г.
- Континуирано се проследуваа повиците во рамки на Програмата „Хоризонт Европа“
- Во 2024 се одржуваа редовно состаноци на Работната група на RCC за отворена наука, на кој присуствуваа и претставниците од МОН.
- На 2.4.2024 на веб страната на МОН споделени се трите повици на Здружениот истражувачки центар на Европската Комисија (DG JRC-Joint Research Center) за обука и градење капацитети во рамките на активноста за отворен пристап до истражувачките инфраструктури на JRC.
- Започната е постапка за склучување на Меморандум за соработка со Здружениот истражувачки центар на Европската Комисија (DG JRC-Joint Research Center)
- Продолжи имплементацијата на 17-те одобрени билатерални научно-истражувачки проекти меѓу Република Северна Македонија и Сојузна Република Австрија кои се финансираат во периодот 2024-2025 година.

ПРОГРАМА 5: ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ И ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

Во рамки на оваа Програма, реализирани се следниве активности:

- Подготвен е предлог текстот на Законот за образование на возрасни од страна на Работната група составена од сите релевантни чинители, кој на 13.9.2024 е објавен на ЕНЕР системот и веб страната на МОН за јавна расправа. Законот е утврден на 36-та седница на Владата, одржана на 3.12.2024 и усвоен на 28-та седница на Собранието
- Верификувани се 53 посебни програми за образование на возрасните кои водат кон стекнување на квалификација или дел од квалификација
- Во Општина Чаир економија право и трговија 200 учесници во април успешно е завршена II година, во мај е започната III година.
- Во Општина Сарај економија право и трговија 200 учесници во април успешно е завршена II година, во мај е започната III година.
- Во Општина Боговиње 60 учесници на машинство и 40 угостителство и туризам во април успешно е завршена II година, во мај е започната III година

- Во Општина Прилеп 100 учесници на земјоделство ветеринарство и рибарство за профил агротехничар во април успешно завршена II година, во мај е започната III година и 100 учесници на хемија и технологија за профил прехранбен техничар и во март успешно завршена II година, во април е започната III година.
- Во Општина Куманово економија право и трговија 100 учесници во април успешно е завршена II година, во мај е започната III.
- Во Општина Куманово машинство за профил машинско енергетски техничар 40 учесници во март успешно е завршена II година, во април е започната III година, 54 учесници на електротехника профил електротехничар за компјутерска техника во февруари успешно е завршена II година, во март е започната III година.
- Верификувана е 1 посебна програма за образование на возрасните која води кон стекнување на знаења, вештини и компетенции, а 2 се во процедура;
- Активно учество во активностите на ИПА проектот ТП на Договорот за изведба на реформи во секторот „ЕУ за млади“ поврзани со образованието на возрасните;
- Активно учество во активностите на ИПА проектот „Зголемување на атрактивноста, инклузивноста и релевантноста на стручното образование и обука и образованието за возрасни“ поврзани со образованието на возрасните;
- Започна со реализација Еразмус+ проектот на националните координатори за обраовани на возрасните „Имплементација на Европската агенда за учење на возрасните во Северна Македонија“
- Континуирано организирање на стручен надзор на понудувачи на услуги
- Извршен стручен надзор над 4 установи/институции за образование на возрасни
- Континуирано ажурирање на каталогот на верифицирани посебни програми за образование на возрасните
- Континуирано се врши стручен надзор над установите/институциите за образование на возрасни.
- Континуирано се ажурира каталогот на верифицирани посебни програми за образование на возрасните.

2. ПРОГРАМИ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

2.1 ПРОГРАМА: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Потпрограми:

- 2.1.1 Зголемување на постигањата на учениците во основното образование
- 2.1.2 Недискриминација, заштита од насиљство, почитување на различностите и инклузивно образование
- 2.1.3 Поддршка на наставниците и стручните соработници во основните училишта
- 2.1.4 Востоставена организациона структура за подобро управување и раководење со основните училишта

2.2 ПРОГРАМА: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОПШТО И СРЕДНО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ) И УЧЕНИЧКИ СТАНДАРД

Потпрограми:

- 2.2.1 Зголемување на постигањата на учениците во средното образование
- 2.2.2 Реформа на средното стручно образование
- 2.2.3 Ученички стандард

2.3 ПРОГРАМА: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ И СТУДЕНТСКИ СТАНДАРД

Потпрограми:

- 2.3.1. Унапредување на системот на акредитација и евалуација на високото образование
- 2.3.2. Развивање на ефикасен систем на финансирање и управување на високото образование
- 2.3.3. Студентски стандард

2.4. ПРОГРАМА: ВЛОЖУВАЊЕ ВО НАУКАТА, ИСТРАЖУВАЊЕТО И ИНОВАЦИИТЕ

Потпрограми:

- 2.4.1 Ревизија на правната рамка за истражување и развој
- 2.4.2 Зголемување на националните средства за научно-истражувачка дејност
- 2.4.3 Зголемено учество на Република Северна Македонија во регионални иницијативи и меѓународни програми за наука и истражување

2.5. ПРОГРАМА: ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ И ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

Потпрограми:

- 2.5.1 Развој на неформалното образование на возрасните
- 2.5.2 Формално образование на возрасни

ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМИ

2.1 ПРОГРАМА: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

A: Оправданост и дизајн на Програмата 2.1:

Образложение: Програмата „Квалитетно и инклузивно основно образование“ произлегува од Стратешкиот приоритет на Владата на Република Северна Македонија „Сеопфатно подобрување на квалитетот, инфраструктурата и достапноста во образованието, создавање општество базирано на знаење и успешно справување со современи предизвици“ содржан во Одлуката за изменување на Одлуката за стратешки приоритети за 2024-2028 година, односно приоритетната цел „Подобрување на квалитетот на образованието, развој на наставните планови и програми, наставните методи, учебниците, дигиталните содржини и ресурсите во насока на подобрување наставата и учењето“ и приоритетната цел „Развој на национална образовна и истражувачка ИКТ инфраструктура“.

НПАА

3.26 Образование, култура, млади

3.26.1 Образование

Стратешките приоритети и цели на Министерството за образование и наука:

Создавање образование кое е во најдобар интерес на децата и кое му овозможува на секој ученик да го достигне својот полн потенцијал

- Подобрување на содржината на основното образование;
- Зголемување на опфатот на учениците и подобрување на инклузивноста и меѓуетничката интеграција во основното образование;
- Подобрување на условите за учење и постигнувањата на учениците;
- Подобрување на капацитетите на човечките ресурси во основните училишта (иницијални и континуирани обуки);
- Зголемување на ефективноста на организирањето, финансирањето и управувањето со основното образование;
- Вложување и развој на дигитални вештини и критичко размислување;
- Понатамошно унапредување на воспоставениот систем на кариерен развој на наставниците и стручните соработници, врз принцип на заслуги и
- Унапредување на менталното здравје, превенцијата и заштитата од насиљство и дискриминација во образованиот систем.

Цел на Програмата:

- Обезбедување на квалитетно и инклузивно основно образование за сите
- Зголемување на опфатот на ученици

Показатели за успех на Програмата:

- Имплементирана е новата Концепција за основно образование;
- Донесени и имплементирани се нови наставни програми врз основа на националните стандарди за учениците за седмо, осмо и деветто

одделение;

- Донесени се измени на Законот за основно образование
- Учениците во основното образование имаат квалитетни учебници, наставни и дидактички материјали како избор на применливи знаења коишто промовираат човекови права, почитување на различностите, родова рамноправност и демократски вредности;
- Воведен е нов модел за финансирање;
- Започнат е процесот на оптимизација на училишната мрежа;
- Развиен е дигитален образовен екосистем (унапредени се дигиталните системи, вклучително и системот за учење на далечина, набавена е опрема за училиштата, развиени се дигитални, интерактивни материјали за учење, унапредени се дигиталните вештини и компетенции на наставниците и учениците...);
- Обезбедени се услови за квалитетно образование за сите (функционални инклузивни тимови, набавена асистивна технологија, обезбедени образовни асистенти...);
- Училишните обврзници што се надвор од училиштата се идентификувани, вклучени и следени до завршување на задолжителното образование;
- Наставниците и стручните соработници ја добиваат поддршката којашто е неопходна за нивната секојдневна работа и се стекнале со компетенциите предвидени со професионалните стандарди;
- Континуирано се имплементира моделот за кариерен развој;
- Директорите на основните училишта ги исполнуваат барањата за професионални компетенции, со што се осигурува подобра средина за учење и култура, управување и раководење и
- Целосно се имплементира Упатството за постапката за пријавување и заштита на ученик жртва на која било од формите на насиљство, злоупотреба и занемарување.

Програмата е:

хоризонтална

вертикална

Потпрограми (компоненти) на Програмата: Квалитетно и инклузивно основно образование

Потпрограма 2.1.1:

Зголемување на постигањата на учениците во основното образование

Показател за успешност:

- Имплементирана е ревидираната Концепција за основно образование;
- Донесени и имплементирани се нови наставни програми врз основа на националните стандарди за учениците за седмо, осмо и деветто одделение;
- Учениците во основното образование имаат квалитетни учебници, наставни и дидактички материјали како избор на применливи знаења коишто промовираат човекови права, почитување на различностите, родова рамноправност и демократски вредности;
- Воведен е нов модел за финансирање;
- Започнат е процесот на оптимизација на училишната мрежа и

	<ul style="list-style-type: none"> - Развиен е дигитален образовен екосистем (унапредени се дигиталните системи, вклучително и системот за учење на далечина, набавена е опрема за училиштата, развиени се дигитални, интерактивни материјали за учење, унапредени се дигиталните вештини и компетенции на наставниците и учениците...).
Потпрограма 2.1.2: Недискриминација, заштита од насилиство, почитување на различностите и инклузивно образование	<p>Показател за успешност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Обезбедени се услови за квалитетно образование за сите (функционални инклузивни тимови, набавена асистивна технологија, обезбедени образовни асистенти..); - Донесени се измени на Законот за основно образование - Училишните обврзници што се надвор од училиштата се идентификувани, вклучени и следени до завршување на задолжителното образование и - Целосно се имплементира Упатството за постапката за пријавување и заштита на ученик жртва на која било од формите на насилиство, злоупотреба и занемарување.
Потпрограма 2.1.3: Поддршка на наставниците и стручните соработници во основните училишта	<p>Показател за успешност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Наставниците и стручните соработници ја добиваат поддршката којашто е неопходна за нивната секојдневна работа и се стекнале со компетенциите предвидени со професионалните стандарди и - Континуирано се имплементира моделот за кариерен развој.
Потпрограма 2.1.4: Востоставена организациона структура за подобро управување и раководење со основните училишта	<p>Показател за успешност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Директорите на основните училишта ги исполнуваат барањата за професионални компетенции, со што се осигурува подобра средина за учење и култура, управување и раководење.

Б: План за спроведување на Програмата: Квалитетно и инклузивно основно образование

Потпрограма 2.1.1: Зголемување на постигањата на учениците во основното образование

Активност	Одговорни	Консултираани	Временска рамка		Потребни ресурси			
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки		финансиски МКД	
					2025	2026	2027	2025
								2027

2.1.1.1. Етапна примена на ревидираната Концепција за основно образование во седмо, осмо и деветто одделение	Министерство за образование и наука, Биро развој на образованието	Наставници, директори и стручни соработници од училиштата, родители/старатели, ученици, СОНК, општини	активноста е отпочната	12/2027	Вработени во МОН, БРО, училишта, општини	Вработени во МОН, БРО, училишта, општини	Вработени во МОН, БРО, училишта, општини	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма А, Потпрограма А2 и Заем од Светска банка	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма А, Потпрограма А2 и Заем од Светска банка	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма А, Потпрограма А2 и Заем од Светска банка
2.1.1.2 Усогласување на наставните програми со ревидираната концепција за основно образование и Националните стандарди за учениците во основно образование и обука за наставниците за новите наставни програми (сукцесивно)	Министерство за образование и наука, Биро развој на образованието	Стручна јавност	активноста е отпочната	12/2027	Вработени во БРО, комисии	Вработени во БРО, комисии	Вработени во БРО, комисии	Буџет на БРО	Буџет на БРО	Буџет на БРО
2.1.1.3. Континуирано одржување и надградување на дигиталните системи и системот за образование од далечина (надополнување на порталот Едуино, набавка на мрежна опрема за подобрување на мрежната инфраструктура, набавка на мрежна и дигитална опрема..)	Министерство за образование и наука, Биро развој на образованието	Министерство за дигитализација, ДПИ, ДИЦ, синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, општини	активноста е отпочната	12/2027	Вработени во МОН и БРО, училишта	Вработени во МОН и БРО, училишта	Вработени во МОН и БРО, училишта	Буџет на МОН и БРО, Заме од Светска банка, донацији	Буџет на МОН и БРО, Заме од Светска банка, донацији	Буџет на МОН и БРО, Заме од Светска банка, донацији
2.1.1.4. Намалување на бројот на ученици по	Министерство за образование	Државен просветен инспекторат, Биро за седмо	9/2025 (за	9/2027	Вработување на нови	Вработување на нови	Вработување на нови	4.224.000	4.224.000	4.224.000

паралелка од 20 до 30 ученици, и намалување на бројот на ученици во комбинирана паралелка (сукцесивно)	наука, основни училишта, единици на локална самоуправа	развој образованието на одделение)	9/2026 (за ОСМО одделение) 9/2027 (за деветто одделение)		наставници	наставници	наставници			
2.1.1.5 Професионална ориентација на учениците од осмо и деветто одделение, врз основа на Програмата утврдена од министерот	училишта, Министерство за образование и наука, Биро развој образованието	Комора на психологи, стручна јавност, универзитетски професори, ЦСОО...	1/2025	12/2027	Наставници и стручни соработници од основните училишта	Наставници и стручни соработници од основните училишта	Наставници и стручни соработници од основните училишта	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма А, Потпрограма А2	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма А, Потпрограма А2	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма А, Потпрограма А2
2.1.1.6 Етапно воведување на настава во една смена и продолжен престој, инвестирање во инфраструктура во основните училишта (реконструкција на основни училишта, изградба на нови основни училишта, изградба/реконструкција на училишни спортски сали, подобрување на инфраструктурните услови за пристап на ученици со попреченост)	Министерство за образование и наука, единиците на локалната самоуправа, училишта	Влада на Република Северна Македонија, Министерство за финансии	1/2025	12/2027	Вработени во МОН и ЕЛС	Вработени во МОН и ЕЛС	Вработени во МОН и ЕЛС	Буџетска програма Т, Потпрограми ТА, ТБ и ТВ и Заем од Светска банка, Програма АА	Буџетска програма Т, Потпрограми ТА, ТБ и ТВ и Заем од Светска банка, Програма АА	Буџетска програма Т, Потпрограми ТА, ТБ и ТВ и Заем од Светска банка, Програма АА
2.1.1.7 Имплементација на Концепцијата за државно образование	Министерство за образование	БРО, ДПИ, наставен и ненаставен кадар во	1/2025	9/2027	Вработени во ДИЦ	Вработени во ДИЦ	Вработени во ДИЦ	Буџет на ДИЦ и Заем од	Буџет на ДИЦ и Заем од	Буџет на ДИЦ и Заем од

тестирање	наука - Државен испитен центар	училиштата, ученици						Светска банка	Светска банка	Светска банка
2.1.1.8. Подготовка и учество во меѓународни тестирања (TIMSS 2027, PIRLS 2026)	Државен испитен центар	МОН, БРО	1/2025	12/2027	Вработени во ДИЦ	Вработени во ДИЦ	Вработени во ДИЦ	Буџет на ДИЦ	Буџет на ДИЦ	Буџет на ДИЦ
2.1.1.9 Унапредување на квалитетот на учебниците, наставните и дидактички материјали, изработка на дополнителен дигитализиран наставен материјал со интерактивни содржини, аудиосодржини и гејмифицирани програми...) и донесување на подзаконските акти согласно новиот Закон за учебници	Министерство за образование и наука, Педагошка служба,	Наставници, стручна јавност, Бирото за развој на образованието, Национална комисија за учебници	1/2025	12/2027	Вработени во МОН и Педагошка служба	Вработени во МОН и Педагошка служба	Вработени во МОН и Педагошка служба	Буџетска програма 2, Потпрограма 21	Буџетска програма 2, Потпрограма 21	Буџетска програма 2, Потпрограма 21
2.1.1.10 Ревизија/ оптимизација на мрежата на основни училишта и имплементација на новата формула за финансирање на основните училишта (зајакнување на капацитетите на општините)	Министерство за образование и наука/ единиците на локална самоуправа	ЗЕЛС, Комисија за финансирање на единиците на локална самоуправа/ Министерство за локална самоуправа, ДПИ, МФ, училишта, синдикат за образование, Уницеф, Светска банка	активноста е отпочната	12/2027	МОН /општини	МОН /општини	МОН /општини	Буџетска програма А, Потпрограма А2/ Заем од Светска банка	Буџетска програма А, Потпрограма А2/ Заем од Светска банка	Буџетска програма А, Потпрограма А2/ Заем од Светска банка
Вкупно активности во 2025 година: 10										
Вкупно активности во 2026 година: 10										
Вкупно активности во 2027 година: 10										

Потпрограма 2.1.2: Недискриминација, заштита од насиљство, почитување на различностите и инклузивно образование

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД		
					2025	2026	2027	2025	2026	2027
2.1.2.1 Обезбедување на сеопфатен систем за поддршка за инклузивно образование на учениците со попреченост (ангажирање на образовни асистенти преку основните училишта со ресурсни центри, формирање на училиштен инклузивен тим, инклузивен тим за секој ученик, развивање на ИОП/модифицирана програма, асистивна технологија, основање центри за поддршка...)	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието/ основни училишта со ресурсен центар/ единици на локална самоуправа	ДПИ, наставен и ненаставен кадар во училиштата, ученици, граѓански сектор, меѓународни организации, НКТ за имплементација на Конвенцијата на ООН за правата на лицата со попреченост, МТСП, Сојуз на специјални едуатори и рехабилитатори...	Активноста е от почната	12/2027	училишта	училишта	училишта	Буџетска програма 2, Потпрограма 26	Буџетска програма 2, Потпрограма 26	Буџетска програма 2, Потпрограма 26
2.1.2.2 Пристап до образование на деца кои не биле вклучени во настава (ученици со надмината возрасна	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието,	Родители/старатели, граѓански и меѓународни организации	Активноста е от почната	12/2027	Вработени во МОН, БРО и УРУОЈПЗ	Вработени во МОН, БРО и УРУОЈПЗ	Вработени во МОН, БРО и УРУОЈПЗ	Буџетска програма 2, Потпрограма 20, Програма А, Потпрограма А2 и Програма 11	Буџетска програма 2, Потпрограма 20, Програма А, Потпрограма А2 и	Буџетска програма 2, Потпрограма 20, Програма А, Потпрограма А2 и

граница, ученици од маргинализирани средини, ученици Роми..) намалување на осипувањето, туторска поддршка..	МПС-Управата, единици локалната самоуправа, училишта									ма A2 и Програма 11	Програма 11
2.1.2.3 Остварување на основно образование и во здравствени установи, казнено-поправни и воспитно-поправни установи (донесување наставни програми) и во домашни услови	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието, единици локалната самоуправа, училишта	МЗ, МП, Управата за извршување на санкции	1/2025	12/2027	Вработени во МОН, БРО, училишта	Вработени во МОН, БРО, училишта	Вработени во МОН, БРО, училишта	/	/	/	
2.1.2.4 Планирање и организирање активности кои придонесуваат кон почитување на мултикултурализмот и за развој на интеркултурниот дијалот/интеракција и унапредување на меѓуетничката интеграција (согласно 300, стандардите за интеркултурно образование и Упатството за заеднички наставни часови)	единици локалната самоуправа, училишта	МОН, БРО, граѓански и меѓународни организации	9/2025	9/2027	училишта	училишта	училишта	Буџетска програма 2, Потпрограма 20, Програма А, Потпрограма A2 и програма 13	Буџетска програма 2, Потпрограма 20, Програма А, Потпрограма A2 и Програма 13	Буџетска програма 2, Потпрограма 20, Програма А, Потпрограма A2 и Програма 13	
2.1.2.5. Имплементација на Упатството за постапката	Министерство за образование и	граѓански меѓународни организации	1/2025	12/2027	Вработени во МОН, БРО, училишта	Вработени во МОН, БРО, училишта	Вработени во МОН, БРО, училишта	/	/	/	

за пријавување и заштита на ученик жртва на која било од формите на насилиство, злоупотреба и занемарување (спроведена обука за училиштата- директори, наставници и стручни соработници, водење на евидентација на насилиство од страна на училиштата преку креирање на единствена методологија и систем за прибирање податоци за насилиство во училиштата, изработка на план за заштита на жртвата од насилиство и промена на однесувањето на сторителот, зајакнување на капацитети на ДПИ за постапување во случаи на пријавено насилиство и дискриминација....	наука, Биро за развој на образованието, единици на локалната самоуправа, училишта									
2.2.1.6 Социо-емоционална поддршка на учениците и родителите	Министерство за образование и наука - Педагошка служба	Комора на психологи, стручна јавност	9/2025	12/2027	Стручни служби на училиштата	Стручни служби на училиштата	Стручни служби на училиштата	Програма А, Потпрограма А2	Програма А, Потпрограма А2	Програма А, Потпрограма А2
2.1.2.7 Реализација на изборен предмет јазик и култура на Ромите, Бошњаците, Србите,	Министерство за образование и наука и БРО	општини, наставници, Управата за развој и унапредување на образованието на јазиците на	9/2025	9/2027	Вработени во МОН и УРУОЈПЗ	Вработени во МОН и УРУОЈПЗ	Вработени во МОН и УРУОЈПЗ	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма 11	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма 11	Буџетска програма 2, Потпрограма 20 и Програма 11

Турците и Власите		припадниците на заедниците								
2.1.2.8 Анализа и изработка на нови учебници, и дидактички материјали во основно образование од аспект на унапредување на родовата еднаквост и заштита од дискриминација по било кој основ	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието, Педагошка служба, граѓански сектор	стручна јавност	1/2025	12/2027	Вработени во МОН, БРО, ЦСОО и Педагошка служба	Вработени во МОН, БРО, ЦСОО и Педагошка служба	Вработени во МОН, БРО, ЦСОО и Педагошка служба	Буџет на БРО	Буџет на БРО	Буџет на БРО
2.1.2.9 Формирање на посебни центри за поддршка за работа со талентирани и надарени ученици и наградување на најдобрите ученици и нивните наставници и покривање на трошоци за учество на меѓународни натпревари	Биро за развој на образованието, Министерство за образование и наука	Стручната јавност, наставници и стручни соработници, здруженија на наставници, университетски професори..	1/2025	12/2027	Вработени во БРО, МОН	Вработени во БРО, МОН	Вработени во БРО, МОН	Буџетска програма 2, Потпрограми 20 и 46	Буџетска програма 2, Потпрограми 20 и 46	Буџетска програма 2, Потпрограми 20 и 46
Вкупно активности во 2025 година: 9										
Вкупно активности во 2026 година: 9										
Вкупно активности во 2027 година: 9										
Вкупно за потпрограма 2.1.2: 27										

Потпрограма 2.1.3: Поддршка на наставниците и стручните соработници во основните училишта

Активност	Одговорни	Консултирали	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД		
					2025	2026	2027	2025	2026	2027
2.1.3.1 Континуиран професионален развој на наставниците и стручните соработници во основното образование (Центар за обука и развој на наставниците и стручните соработници)	Биро за развој на образование	Министерство за образование и наука, училишта	1/2025	12/2027	Советниц и од БРО / акредитирани понудувачи на обуки	Советниц и од БРО/ / акредитирани понудувачи на обуки	Советниц и од БРО/ / акредитирани понудувачи на обуки	Буџет на БРО и Заем од Светска банка	Буџет на БРО и Заем од Светска банка	Буџет на БРО и Заем од Светска банка
2.1.3.2 Имплементација на моделот за кариерен развој на наставници и стручни соработници / донесување на Закон за измени и дополнувања на законот за наставници и стручни соработници	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	ДПИ, наставнички факултети, синдикат за образование, Заедница на единиците на локалната самоуправа	1/2025	12/2027	Комисии формира ни од министер	Комисии формира ни од министер	Комисии формира ни од министер	17.388.000	17.388.000	17.388.000
2.1.3.3 Програми за поддршка на наставниците од страна на стручниот кадар во училиштата (справување со стрес, мирно решавање конфликти....)	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	стручна јавност	9/2025	12/2027	Стручни служби на училиштата	Стручни служби на училиштата	Стручни служби на училиштата	Програма А, Потпрограма А2	Програма А, Потпрограма А2	Програма А, Потпрограма А2
2.1.3.4 Стипендији за одлични студенти на факултети кои образуваат наставници.	Министерство за образование и наука		7/2025	12/2027	МОН –	МОН	МОН	Програма 60, ставка 464	Програма 60, ставка 464	Програма 60, ставка 464

Вкупно активности во 2025 година:4						
Вкупно активности во 2026 година:4						
Вкупно активности во 2027 година: 4						
Вкупно за потпрограма 2.1.3: 12						

Потпрограма 2.1.4: Воспоставена организациона структура за подобро управување и раководење со основните училишта

Активност	Одговорни	Консултириани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД		
					2025	2026	2027	2025	2026	2027
2.1.4.1 Континуирано професионално усвршување на директорите согласно Закон за обука и испит за директор на основно училиште, средно училиште, ученички дом и отворен граѓански универзитет за доживотно учење, Закон за БРО	Министерство за образование и наука, Државен испитен центар	Биро за развој на образованието	1/2025	12/2027	Вработени во ДИЦ	Вработен и во ДИЦ	Вработени во ДИЦ	Буџет на БРО	Буџет на БРО	Буџет на БРО
2.1.4.2 Подобрување на системот за самоевалуација, интегрална евалуација и изготвување на Развојна програма и годишна	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието, Државен просветен инспекторат, основни	Државен просветен инспекторат	Активноста е отпочната	12/2027	Вработени во БРО, МОН-проектна единица и училишта	Вработен и во БРО, МОН-проектна единица и училишта	Вработени во БРО, МОН-проектна единица и училишта	Заем од Светска банка	Заем од Светска банка	Заем од Светска банка

програма од страна на училиштата (доделување на грантови на училиштата)	училишта								
Вкупно активности во 2025 година:2									
Вкупно активности во 2026 година:2									
Вкупно активности во 2027 година:2									
Вкупно за потпрограма 2.1.4: 6									

2.2 ПРОГРАМА: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОПШТО И СРЕДНО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ) И УЧЕНИЧКИ СТАНДАРД

А: Оправданост и дизајн на Програмата 2.2:

Образложение: Програмата „Квалитетно и инклузивно средно образование (општо и средно стручно образование) и ученички стандард“ произлегува од Стратешкиот приоритет на Владата на Република Северна Македонија „Сеопфатно подобрување на квалитетот, инфраструктурата и достапноста во образованието, создавање општество базирано на знаење и успешно справување со современи предизвици“ содржан во Одлуката за изменување на Одлуката за стратешки приоритети за 2024-2028 година, односно приоритетната цел „Подобрување на квалитетот на образованието, развој на наставните планови и програми, наставните методи, учебниците, дигиталните содржини и ресурсите во насока на подобрување наставата и учењето“ и приоритетната цел „Развој на национална образовна и истражувачка ИКТ инфраструктура“.

НПАА

3.26 Образование, култура, млади

3.26.1 Образование

Стратешките приоритети и цели на Министерството за образование и наука:

Создавање образование кое е во најдобар интерес на децата и кое му овозможува на секој ученик да го достигне својот полн потенцијал

- Подобрување на содржината на средното образование;
- Зголемување на опфатот на учениците и подобрување на инклузивноста и меѓуетничката интеграција во средното образование;
- Подобрување на условите за учење и постигнувањата на учениците;
- Подобрување на капацитетите на човечките ресурси во средните училишта и ученичките домови (иницијални и континуирани обуки);
- Зголемување на ефективноста на организирањето, финансирањето и управувањето со средното образование;
- Усогласување на стручното образование и обука со потребите на пазарот на трудот, модернизирање на системот за стручно образование обука и системот за образование на возрасни согласно перспективата за доживотно учење;
- Вложување и развој на дигитални вештини и критичко размислување;
- Воспоставување на системот на кариерен развој на наставниците и стручните соработници, врз принцип на заслуги и
- Унапредување на менталното здравје, превенцијата и заштитата од насиљство и дискриминација во образованиот систем.

Цел на програмата:

- Обезбедување квалитетно и инклузивно средно образование
- Унапредување на ученичкиот стандард

Показатели за успешност на Програмата:

- Донесен е нов Закон за средно образование;
- Донесен е нов Закон за стручно образование и обука;
- Донесена е Концепција за средно образование;
- Донесени се Национални стандарди за постигањата на учениците;
- Учениците од средното образование имаат квалитетни учебници, наставни и дидактички материјали како извор на модерно и релевантно знаење и како алатка за промовирање на човековите права, почитување на различностите, родова рамноправност и демократски вредности;
- Развиен е дигитален образовен екосистем (унапредени се дигиталните системи, вклучително и системот за учење на далечина, набавена е опрема за училиштата, развиени се дигитални, интерактивни учебници и материјали за учење, унапредени се дигиталните вештини и компетенции на наставниците и учениците...);
- Имплементиран е моделот за кариерен развој на наставниците и стручните соработници и обезбеден е нивен континуиран професионален развој;
- Обезбедени се услови за квалитетно образование за сите (функционални инклузивни тимови, набавена асистивна технологија, обезбедени образовни асистенти...);
- Воведен е нов модел за финансирање.
- Системот на СОО брзо се приспособува на променливите потреби од вештини на пазарот на трудот (донесени се модуларни наставни програми базирани на компетенции за сите општо-образовни и стручни предмети во рамки на формалното стручно образование и обука);

- Компетенциите на учениците кои завршуваат СОО се во согласност со барањата на работодавачите и се компатибилни со насоките утврдени во ЕКАВЕТ (наставните програми се донесени во соработка со бизнис заедницата и изразени со ЕКАВЕТ) ;
- Развиени се осум регионални центри за средно стручно образование;
- Доделени се стипендии за ученици по различни основи и
- Подобрени се условите во ученичките домови.

Програмата е : хоризонтална вертикална

Потпрограми (компоненти) на Програмата 2.2: Квалитетно и инклузивно средно образование (општо и средно стручно образование) и ученички стандард

<p>Потпрограма 2.2.1: Зголемување на постигањата на учениците во средното образование</p>	<p>Показател за успешност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Донесен е нов Закон за средно образование; - Донесена е Концепција за средно образование; - Донесени се Национални стандарди за постигањата на учениците; - Учениците од средното образование имаат квалитетни учебници, наставни и дидактички материјали како извор на модерно и релевантно знаење и како алатка за промовирање на човековите права, почитување на различностите, родова рамноправност и демократски вредности; - Развиен е дигитален образовен екосистем (унапредени се дигиталните системи, вклучително и системот за учење на далечина, набавена е опрема за училиштата, развиени се дигитални, интерактивни учебници и материјали за учење, унапредени се дигиталните вештини и компетенции на наставниците и учениците...); - Донесен е Закон за измени и дополнувања на Законот за наставници и стручни соработници во основните и средните училишта - Имплементиран е моделот за кариерен развој на наставниците и стручните соработници и обезбеден е нивен континуиран професионален развој; - Обезбедени се услови за квалитетно образование за сите (функционални инклузивни тимови, набавена асистивна технологија, обезбедени образовни асистенти...) и - Воведен е нов модел за финансирање.
<p>Потпрограма 2.2.2: Реформа на средното стручно образование</p>	<p>Показател за успешност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зголемен е бројот на компании вклучени во системот на учење преку работа (практична настава и обука, феријална пракса, дуални паралелки); - Компетенциите на учениците кои завршуваат СОО се во согласност со барањата на работодавачите и се компатибилни со насоките утврдени во ЕКАВЕТ (број на

	наставни програми донесени во соработка со бизнис заедницата и изразени со ЕКАБЕТ) и - Развиени се петте регионални центри за средно стручно образование.
Потпрограма 2.2.3: Ученички стандард	Показател за успешност: - Донесен е нов Закон за ученички стандард - Доделени се стипендии за ученици по различни основи и - Подобрени се условите во ученичките домови.

Б: План за спроведување на Програмата: Квалитетно и инклузивно средно образование (општо и средно стручно образование) и ученички стандард

Потпрограма 2.2.1: Зголемување на постигањата на учениците во средното образование

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД		
					2025	2026	2027	2025	2026	2027
2.2.1.1 Донесување и имплементација на нов Закон за средно образование	Министерство за образование и наука	Биро за развој на образованието, синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, општини	Активноста е отпочната	12/2027	МОН/ БРО	МОН/ БРО	МОН/ БРО	Буџетска програма 3, Потпрограма 30 и Програма А, Потпрограма A2	Буџетска програма 3, Потпрограма 30 и Програма А, Потпрограма A2	Буџетска програма 3, Потпрограма 30 и Програма А, Потпрограма A2
2.2.1.2 Донесување на нова	Министерство за	Биро за развој на	1/2025	12/2025	Работна	/	/	Нема фискални	/	/

Концепција за средно образование	образование и наука/ Биро за развој на образованието/ Работна група за изработка на Концепција	образованието, синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, општини			група			импликации		
2.2.1.3 Донесување на национални стандарди за постигањата на учениците во средно образование	Министерство за образование и наука/ Биро за развој на образованието	синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, општини	1/2025	12/2025	Вработен и во БРО	/	/	Нема фискални импликации	/	/
2.2.1.4 Етапно воведување на нови наставни програми за средно образование	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	ДПИ, ДИЦ, синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, општини	1/2025	12/2027	Вработени во МОН и БРО, училишта	Вработени во МОН и БРО, училишта	Вработени во МОН и БРО, училишта	Буџет на БРО	Буџет на БРО	Буџет на БРО
2.2.1.5 Континуирано одржување и надградување на дигиталните системи и системот за образование од далечина (надополнување на порталот Едуино, набавка на опрема...)	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	Министерство за дигитализација, ДПИ, ДИЦ, синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, општини	активноста е отпочната	12/2027	Вработени во МОН и БРО, училишта	Вработени во МОН и БРО, училишта	Вработени во МОН и БРО, училишта	Буџет на МОН и БРО, донации	Буџет на МОН и БРО, донации	Буџет на МОН и БРО, донации
2.2.1.6 Етапно воведување на настава во една смена, инвестирање во единиците	Министерство за образование и наука, единиците на	Влада на Република Северна Македонија, Министерство за финансии	1/2025	12/2027	Вработени во МОН и ЕЛС	Вработени во МОН и ЕЛС	Вработени во МОН и ЕЛС	Буџетска програма Т, Потпрограми ТГ, ТД	Буџетска програма Т, Потпрограми ТГ, ТД	Буџетска програма Т, Потпрограми ТГ,

инфраструктура во средните училишта (реконструкција на средни училишта, реконструкција на училишни спортски сали, подобрување на инфраструктурните услови за пристап на ученици со попреченост)	локалната самоуправа, училишта								и ТЕ Програма АА	и ТЕ Програма АА	ТД и ТЕ Програма АА
2.2.1.7 Учество во меѓународни тестирања (PISA 2025)	Државен испитен центар	МОН, БРО	1/2025	12/2027	Вработени во ДИЦ	Вработени во ДИЦ	Вработени во ДИЦ	Буџет на ДИЦ	Буџет на ДИЦ	Буџет на ДИЦ	
2.2.1.8 Формирање на посебни центри за поддршка за работа со талентирани и надарени ученици и наградување на најдобрите ученици и нивните наставници и покривање на трошоци за учество на меѓународни натпревари	Министерство за образование и наука	Министерство за финансии, здруженија на наставници	1/2025	12/2027	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 3, Потпрограми 30 и 46	Буџетска програма 3, Потпрограми 30 и 46	Буџетска програма 3, Потпрограми 30 и 46	
2.2.1.9 Инклузија на ученици со посебни образовни потреби, формирање на инклузивни тимови во училиштата, подготовка на индивидуални наставни планови, модифицирани наставни програми, ангажирање	Биро за развој на образованието, Министерство за образование и наука, единици на локална самоуправа, училишта	ДПИ, синдикат на наставници, наставен и ненаставен кадар во училиштата, ученици, стручната јавност, универзитетски професори, граѓански сектор, меѓународни организации, НКТ за имплементација на Конвенцијата на ООН	9/2025	12/2027	училишта	училишта	училишта	Буџетска програма 3, Потпрограма 30 и Програма А, Потпрограма А2	Буџетска програма 3, Потпрограма 30 и Програма А, Потпрограма А2	Буџетска програма 3, Потпрограма 30 и Програма А, Потпрограма А2	

образовни асистенти, трансформација на државните средни училишта за деца со попречности во државни средни училишта со ресурсен центар)		за правата на лицата со попречност, Сојуз на специјални едукатори и рехабилитатори...								
2.2.1.10 Безбедни ученици: Изработка и донесување на Упатството за постапката за пријавување и заштита на ученик жртва на која било од формите на насиљство вклучително и врсничко насиљство, злоупотреба и занемарување во средните училишта и ученички домови, и обука на директорите, наставниците и стручните соработници во училиштата	Биро за развој на образованието, Министерство за образование и наука, единици на локална самоуправа, училишта, ученички домови граѓански сектор	МЗ, стручна јавност	1/2025	12/2027	Вработени во БРО, МОН, ЕЛС и училишта,	Вработени во БРО, МОН, ЕЛС и училишта	Вработени во БРО, МОН, ЕЛС и училишта	Буџет на БРО	Буџет на БРО	Буџет на БРО
2.2.1.11 Планирање и организирање активности кои придонесуваат кон почитување на мултикултурализмот и за развој на интеркультурниот дијалот/интеракција и унапредување на меѓуетничката	единици локалната самоуправа, училишта	на МОН, БРО, граѓански и меѓународни организации	9/2025	12/2027	училишта	училишта	училишта	Буџетска програма 3, Потпрограма 30, Програма А, Потпрограма А2 и програма 13	Буџетска програма 3, Потпрограма 30, Програма А, Потпрограма А2 и програма 13	Буџетска програма 3, Потпрограма 30, Програма А, Потпрограма А2 и Програма 13

интеграција (согласно ЗСО, стандардите за итеркултурно образование и Упатството за организирање на заеднички наставни часови)										
2.2.1.12 Пристап до образование на деца кои не биле вклучени во настава (ученици од маргинализирани средини, ученици Роми..) , намалување на осипувањето, ангажирање на образовни медијатори и поддршка за надоместување знаењето	Министерство за образование и наука, Управата за развој и унапредување на образованието на јазиците на припадниците на заедниците, Биро за развој на образованието	Единици на локална самоуправа, училишта, родители	1/2025	12/2027	Вработени во МОН, БРО и УРУОЈПЗ	Вработени во МОН, БРО и УРУОЈПЗ	Вработени во МОН, БРО и УРУОЈПЗ	Буџетска програма 3, Потпрограми 30 и 32 и Програма А, Потпрограма А2	Буџетска програма 3, Потпрограми 30 и 32 и Програма А, Потпрограма А2	Буџетска програма 3, Потпрограми 30 и 32 и Програма А, Потпрограма А2
2.2.1.13 Учебник за секој ученик. Анализа и изработка на нови учебници и дидактички материјали во средно образование (особено од аспект на унапредување на родовата еднаквост и заштита од дискриминација по било кој основ). Изработка на дополнителен дигитализиран наставен	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието, Педагошка служба и Центар за стручно образование и обука	стручна јавност	1/2025	12/2027	Вработени во МОН, БРО, ЦСОИ и Педагошка та служба	Вработени во МОН, БРО, ЦСОИ и Педагошка та служба	Вработени во МОН, БРО, ЦСОИ и Педагошка та служба	Буџет на БРО	Буџет на БРО	Буџет на БРО

материјал со интерактивни содржини, аудиосодржини и гејмифицирани програми...										
2.2.1.14 Професионална ориентација и кариерно советување на ученикот (модерни кариерни центри)	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието, Педагошка служба	Бизнес секторот/ стопанските комори	9/2025	12/2027	Стручни служби на училиштата	Стручни служби на училиштата	Стручни служби на училиштата	Програма А, Потпрограма А2	Програма А, Потпрограма А2	Програма А, Потпрограма А2
2.2.1.15 Социо-емоционална поддршка на учениците и родителите	Министерство за образование и наука - Педагошка служба	Комора на психологи, стручна јавност	9/2025	12/2027	Стручни служби на училиштата	Стручни служби на училиштата	Стручни служби на училиштата	Програма А, Потпрограма А2	Програма А, Потпрограма А2	Програма А, Потпрограма А2
2.2.1.16 Континуиран професионален развој на наставниците и стручните соработници во средното образование (Центар за обука и развој на наставниците и стручните соработници)	Биро за развој на образование	Министерство за образование и наука, училишта	1/2025	12/2027	Советници од БРО // акредитирани понудувачи на обуки	Советници од БРО // акредитирани понудувачи на обуки	Советници од БРО // акредитирани понудувачи на обуки	Буџет на БРО	Буџет на БРО	Буџет на БРО
2.2.1.17 Имплементација на моделот за кариерен развој на наставници и стручни соработници/ Донесување на Закон за измени и дополнувања на Законот за наставници и стручни соработници	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието	ДПИ, наставнички факултети, синдикат за образование, Заедница на единиците на локалната самоуправа	1/2025	12/2027	Комисии формирани од министер	Комисии формирани од министер	Комисии формирани од министер	Програма А, Потпрограма А2	Програма А, Потпрограма А2	Програма А, Потпрограма А2
2.2.1.18 Програми за поддршка на наставниците од страна на	Министерство за образование и наука, Биро за развој на	стручна јавност	9/2025	12/2027	Стручни служби на училиштата	Стручни служби на училиштата	Стручни служби на училиштата	Програма А, Потпрограма А2	Програма А, Потпрограма А2	Програма А, Потпрограма А2

стручниот кадар во училиштата (справување со стрес, мирно решавање конфликти...)	образованието									
2.2.1.19 Стипендии за одлични студенти на факултети кои образуваат наставници.	Министерство за образование и наука		7/2025	12/2027	МОН	МОН	МОН	Програма 60, ставка 464	Програма 60, ставка 464	Програма 60, ставка 464
2.2.1.20 Современи педагошки факултети/ факултети кои образуваат наставници	Високо образовни установи. Министерство за образование и наука	Национален совет, Агенција за квалитет	1/2026	12/2027	/	МОН	МОН	/	Програма 4	Програма 4
2.2.1.21 Имплементација на новата формула за финансирање на средните училишта (зајакнување на капацитетите на општините)	Министерство за образование и наука	ЗЕЛС, Министерство за локална самоуправа, ДПИ, МФ, училишта, синдикат за образование, Уницеф	активноста е отпочната	12/2026	МОН	МОН	МОН	Програма А, Потпрограма А2	Програма А, Потпрограма А2	Програма А, Потпрограма А2
Вкупно активности во 2025 година: 20										
Вкупно активности во 2026 година: 19										
Вкупно активности во 2027 година: 18										
Вкупно за потпрограма 2.2.1: 57										

Потпрограма 2.2.2: Реформа на средното стручно образование

Активност	Одговорни	Консултиирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки	финансиски МКД

					2025	2026	2027	2025	2026	2027
2.2.2.1 Донесување/ имплементација на нов Закон за стручно образование и обука/ донесување на подзаконските акти	Министерство за образование и наука, Центар за стручно образование и обука, работна група за изготвување на предлог-закон	Наставници/директори /стручни соработници од средните училишта, универзитетски професори, бизнис заедница/работодавачи, комори	Активноста е започната	12/2027	МОН/ЦСОО/училишта	МОН/ЦСОО/училишта	МОН/ЦСОО/училишта	Програма А, Потпрограма А2/Буџет на ЦСОО	Програма А, Потпрограма А2/Буџет на ЦСОО	Програма А, Потпрограма А2/Буџет на ЦСОО
2.2.2.2 Промотивни активности за стручно образование и обука (консултации со бизнис заедницата во поглед на квотите за упис по определени профили)	Министерство за образование и наука, Центар за стручно образование и обука, наставниците од средните училишта	општини, АВРСМ, меѓународни организации	1/2025	6/2027	Вработени во ЦСОО	Вработени во ЦСОО	Вработени во ЦСОО	Буџет на ЦСОО, меѓународни организации	Буџетска ЦСОО, меѓународни организации	Буџетска ЦСОО, меѓународни организации
2.2.2.3 Развиени се осум регионални центри за средно стручно образование целосно опремени за обезбедување на квалитетни услуги	Министерство за образование и наука и Центар за стручно образование и обука	Наставници од средните стручни училишта	Активноста е започната	12/2027	Вработени во МОН и ЦСОО	Вработени во МОН и ЦСОО	Вработени во МОН и ЦСОО	ИПА 2	ИПА 2	ИПА
2.2.2.4 Учење базирано на работа (реални училишни компании, ученици во компаниите, дуално стручно образование)	Министерство за образование и наука и Центар за стручно образование и обука	Наставници од средните стручни училишта, стопански комори, бизнис заедница, меѓународни организации	1/2025	12/2027	Вработени во МОН и ЦСОО/училишта	Вработени во МОН и ЦСОО/училишта	Вработени во МОН и ЦСОО/училишта	Буџетска програма 3, Потпрограма 30	Буџетска програма 3, Потпрограма 30	Буџетска програма 3, Потпрограма 30
2.2.2.5 Мобилност на наставници и ученици од средно стручно образование	Министерство за образование и наука, НАОПМ и Центар за стручно образование и обука	Наставници од средните стручни училишта	1/2025	12/2027	Вработени во МОН и ЦСОО	Вработени во МОН и ЦСОО	Вработени во МОН и ЦСОО	Програма МА	Програма МА	Програма МА

Вкупно активности во 2025 година: 5						
Вкупно активности во 2026 година: 5						
Вкупно активности во 2027 година: 5						
Вкупно за потпрограма 2.2.2: 15						

Потпрограма 2.2.3: Ученички стандард

Активност	Одговорни	Консултириани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД		
					2025	2026	2027	2025	2026	2027
2.2.3.1. Инвестирање во инфраструктура во ученичките домови (реконструкција на ученички домови, набавка на нова опрема, воведување на мониторинг за одржување на квалитетот)	Министерство за образование и наука	Министерство за финансии, Ученички домови	1/2025	12/2027	Вработени во МОН/ученички домови	Вработени во МОН/ученички домови	Вработени во МОН/ученички домови	Буџетска програма Т, Потпрограма ТИ	Буџетска програма Т, Потпрограма ТИ	Буџетска програма Т, Потпрограма ТИ
2.2.3.2 Реализирање на обуки за воспитниот кадар во ученичките домови за примена на современи	Биро за развој на образование	Министерство за образование и наука, ученички домови	1/2025	12/2027	Советници од БРО	Советници од БРО	Советници од БРО	Обезбедени финансиски средства во	Обезбедени финансиски средства во	Обезбедени финансиски средства во

методи за настава и воспитување								Буџетот на БРО	Буџетот на БРО	Буџетот на БРО
2.2.3.3 Систем на стипендирање на ученици (талентирани ученици, ученици од социјално ранливи категории, ученици Роми, ученици на Спортска академија, ученици со посебни образовни потреби, ученици од средно стручно образование.....) имајќи ги предвид еднаквите можности на момчињата и девојчињата и намалување на родовиот јаз врз основа на претходно направена анализа.	Министерство за образование и наука	Министерство за финансии	1/2025	12/2027	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 5, Потпрограма 50 и Програма 3, Потпрограма 46	Буџетска програма 5, Потпрограма 50 и Програма 3, Потпрограма 46	Буџетска програма 5, Потпрограма 50 и Програма 3, Потпрограма 46
Вкупно активности во 2025 година: 3										
Вкупно активности во 2026 година: 3										
Вкупно активности во 2027 година: 3										
Вкупно за потпрограма 2.2.3: 9										

2.3 ПРОГРАМА: КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ И СТУДЕНТСКИ СТАНДАРД

Образложение: Програмата „Квалитетно и инклузивно високо образование и студентски стандард“ произлегува од Стратешкиот приоритет на Владата на Република Северна Македонија „Сеопфатно подобрување на квалитетот, инфраструктурата и достапноста во образоването, создавање

општество базирано на знаење и успешно спрavување со современи предизвици" содржан во Одлуката за изменување на Одлуката за стратешки приоритети за 2024-2028 година, односно приоритетната цел „Подобрување на квалитетот на образоването, развој на наставните планови и програми, наставните методи, учебниците, дигиталните содржини и ресурсите во насока на подобрување наставата и учењето“ и приоритетната цел „Развој на национална образовна и истражувачка ИКТ инфраструктура“.

НПАА

3.26 Образование, култура, млади

3.26.1 Образование

Стратешки приоритети и цели на Министерството за образование и наука:

Обезбедување квалитетно и инклузивно високо образование и унапредување на студентскиот стандард

- Обезбедување квалитет и ефективност на високото образование во согласност со европските добри практики;
- Подобрување на достапноста и системот за запишување во високото образование;
- Подобрување на финансирањето на високото образование;
- Поддршка на системот на акредитација и евалуација на високото образование;
- Подобрување на студентскиот живот и стандард на младите и спроведување на мерки со кои тие полесно ќе дојдат до прво вработување и нивно задржување во земјата;
- Унапредување на менталното здравје, превенцијата и заштитата од насиљство и дискриминација во високото образование и
- Реконструкција, санација и обезбедување на енергетска ефикасност на студентските домови

Цел на програмата:

- Обезбедување квалитетно и инклузивно високо образование
- Унапредување на студентскиот стандард

Показатели за успешност на Програмата:

- Донесена е Националната програма за високото образование;
- Донесени се подзаконските акти на предлог на Националниот совет;
- Променет е системот на финансирање на високо-образовните установи (донесена е Уредба за мерила и критериуми за финансирање на високото образование);
- Доделени се студентски стипендии и
- Реконструирани се два државни студентски дома

Програмата е :

хоризонтална

вертикална

Потпрограми (компоненти) на Програмата 2.3: Квалитетно и инклузивно високо образование и студентскиот стандард

Потпрограма 2.3.1: Унапредување на системот на

Показател за успешност:

високото образование	<ul style="list-style-type: none"> - Донесена е Националната програма за високото образование и - Донесени се подзаконските акти на предлог на Националниот совет
Потпрограма 2.3.2: Развивање на ефикасен систем за финансирање на високото образование	<p>Показател за успешност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Променет е системот на финансирање на високо-образовните установи (донесена е Уредба за мерила и критериуми за финансирање на високото образование);
Потпрограма 2.3.3: Студентски стандард	<p>Показател за успешност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Донесен е нов Закон за студентски стандард - Доделени се стипендии за студенти - Реконструирани се два државни студентски дома

Б: План за спроведување на Програма 2.3 Квалитетно и инклузивно високо образование и студентски стандард

Потпрограма 2.3.1: Унапредување на системот на високото образование

Активност	Одговорни	Консултиирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД		
					2025	2026	2027	2025	2026	2027
2.3.1.1 Национално координативно тело за реформи во високото образование, науката и истражувањето	Министерство за образование и наука	високообразовни установи/ студенти/ Национален совет/ Агенција за квалитет	1/2025	12/2027	Членови на телото/ вработени во МОН	Членови на телото/ вработен и во МОН	Членови на телото/ вработени во МОН	/	/	/
2.3.1.2 Изготвување и усвојување на Националната програма за високо образование	Национален совет за високо образование /Министерство за образование и наука/ Собрание на	Високообразовни установи/студенти, Интеруниверзитетската конференција/ МАНУ/ деловна	Активноста е отпочната	12/2025	Национален совет за високо образование	/	/	Буџетска програма 4,	/	/

	Република Северна Македонија	заедница								
2.3.1.3 Спроведување на надворешна евалуација со професори од универзитети од земјите членки на Европското здружение за обезбедување на квалитет во високото образование (ENQA).	Одбор за евалуација на високото образование	Министерство за образование и наука/ Национален совет за високо образование	Активноста е отпочната	12/2026	Одбор за евауација на високото образование	Одбор за евауација на високото образование	Одбор за евауација на високото образование	Буџетска програма 4, Потпрограма 40	Буџетска програма 4, Потпрограма 40	Буџетска програма 4, Потпрограма 40
2.3.1.4 Рангирање на универзитетите запишани во регистарот на високообразовни установи и рангирање на сите самостојни научни установи кои вршат високообразовна дејност	Министерство за образование и наука	Универзитети и високообразовни установи	1/2025	12/2027	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 4, Потпрограма 40	Буџетска програма 4, Потпрограма 40	Буџетска програма 4, Потпрограма 40
2.3.1.5 Меѓународни акредитации на државните универзитети (поддршка на апликациите за стекнување меѓународна акредитација на студиски програми предложени од страна на факултетите)	Министерство за образование и наука/високо образовни установи	Национален совет/ Агенција за квалитет на високото образование	1/2026	12/2027	/	Вработени во МОН	Вработени во МОН	/	Буџетска програма 4	Буџетска програма
2.3.1.6 Имплементација на Декларацијата за признавање на високообразовни квалификации	Министерство за образование и наука/ Агенција за квалитет	Универзитети и високообразовни установи	1/2025	12/2027	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	/	/	/

помеѓу земјите од Западен Балкан									
2.3.1.7 Усогласување на високото образование согласно потребите на пазарот на труд (модернизирање на студиските програми, поттикнувачки мерки за запишување на студенти, развивање практична работа на студентите во компании и институции во текот на нивното студирање, зајакнување на програми за двојна диплома...)	Високо образовни установи/ Министерство за образование и наука Национален совет/ Агенција за квалитет	Агенција за вработување на РСМ	6/2025	12/2027					
Вкупно активности во 2025 година: 6									
Вкупно активности во 2026 година: 6									
Вкупно активности во 2027 година: 5									
Вкупно за потпрограма 2.3.1: 17									

Потпрограма 2.3.2: Развивање на ефикасен систем за финансирање на високото образование

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси				
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД	
					2025	2026	2027	2025	2026
2.3.2.1.Утврдување на нов модел за финансирање на	Национален совет за високо образование/	Универзитети, високообразовни	Активноста е отпочната	12/2025	Национален совет за високо	/	/	/	/

високообразовните установи/ донесување на Уредба за мерила и критериуми за финансирање на високото образование, согласно Законот за високото образование	Министерство за образование и наука/ Влада на Република Северна Македонија	установи, студенти, Министерство за финансии			образованите					
2.3.2.2 Имплементација на новиот модел за финансирање на високообразовните установи	Национален совет за високо образование/ Министерство за образование и наука/ Универзитети, високообразовни установи	Министерство за финансии	1/2026	12/2027	/	Национален совет за високо образование/ МОН/ Универзитети, високообразовни установи	Национален совет за високо образование/ МОН/ Универзитети, високообразовни установи	/	Буџетска програма 4, потпрограма 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47	Буџетска програма 4, потпрограма 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47
Вкупно активности во 2025 година: 1										
Вкупно активности во 2026 година: 1										
Вкупно активности во 2027 година: 1										
Вкупно за потпрограма 2.3.2: 3										

Потпрограма 2.3.3: Студентски стандард

Активност	Одговорни	Консултириани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски		
					2025	2026	2027	2025	2026	2027
2.3.3.1. Инвестирање во инфраструктура	Министерство за образование и наука	Министерство за финансии, студентски	Активноста е започната	12/2027	Вработени во МОН/ Проектна	Вработен и во МОН/ Проектна	Вработени во МОН/ Проектна	Буџетска програма T,	Буџетска програма T,	Буџетска програма T,

студентските домови (реконструкција на студентски домови) и високо-образовни установи		домови, студенти и студентски организации			единица KfW	Проектна единица KfW	Проектна единица KfW	Потпрограма ТК и заем и грант од KfW банката	Потпрограма ТК и заем и грант од KfW банката	Потпрограма ТК и заем и грант од KfW банката
2.3.3.2 Доизградба и пуштање во употреба на зградите за Факултетот за физичка култура и ФИНКИ, во согласност со потребите на Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“ Скопје	Министерство за образование и наука	Министерство за финансии, УКИМ	Активноста е започната	12/2027	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 48	Буџетска програма 48	Буџетска програма 48
2.3.3.3 Стипендирано високо образование	Министерство за образование и наука	Министерство за финансии, студенти и студентски организации	1/2025	12/2027	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 4, Буџетска програма 6, Потпрограма 60	Буџетска програма 4, Буџетска програма 6, Потпрограма 60	Буџетска програма 4, Буџетска програма 6, Потпрограма 60
2.2.3.4 Имплементација на Законот за субвенциониран студентски оброк	Министерство за образование и наука	Студенти, универзитети, високообразовни установи	1/2025	12/2027	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 6, Потпрограма 60	Буџетска програма 6, Потпрограма 60	Буџетска програма 6, Потпрограма 60
2.2.3.5 Високо образование без хартија (сеопфатен процес на дигитализација, кој ќе овозможи целото високо образование да се одвива преку електронски систем, односно укинување на концептот на хартиените индекси, пријави и заверувања)	Министерство за образование и наука/ високо образовни установи/ студентски организации	Национален совет	1/2026	1/2027	Вработени во МОН/ универзитети	Вработени во МОН/ универзитети	Вработени во МОН/ универзитети	Буџетска програма 4	Буџетска програма 4	Буџетска програма 4

Вкупно активности во 2025 година:4						
Вкупно активности во 2026 година:5						
Вкупно активности во 2027 година:5						
Вкупно за потпрограма 2.3.3: 14						

2.4 ПРОГРАМА: ВЛОЖУВАЊЕ ВО НАУКАТА, ИСТРАЖУВАЊЕТО И ИНОВАЦИИТЕ

Образложение: Програмата „Вложување во науката, истражувањето и иновациите“ произлегува од Стратешкиот приоритет на Владата на Република Северна Македонија „Сеопфатно подобрување на квалитетот, инфраструктурата и достапноста во образованието, создавање општество базирано на знаење и успешно справување со современи предизвици“ содржан во Одлуката за изменување на Одлуката за стратешки приоритети за 2024-2028 година, односно приоритетната цел „Поддршка и стимулирање на научните истражувања, развој на иновации, инвестиции во научната инфраструктура и привлекувањето на талентирани научници“ и приоритетената цел „Развој на национална образовна и истражувачка ИКТ инфраструктура“.

НПАА

- 3.25 Наука и истражување
- 3.25.1 Политика на истражување,
- 3.25.2 Рамковни програми,
- 3.25.3 Европска истражувачка област (European Research Area – ERA)

Стратешките приоритети и цели на Министерството за образование и наука:

Зголемено вложување и развој на науката, истражувањето и иновациите

- Востоставување на механизми за транфер на знаењата на релација наука-стопанство, наука-јавна и државна управа и наука-невладини

- организации;
- Ревизија на правната рамка за истражување и развој;
 - Зголемување на националните средства за истражувачка дејност;
 - Имплементација на Стратегијата за паметна специјализација;
 - Континуирана поддршка на активностите на Фонд за иновации и технолошки развој
 - Зголемување на меѓународната соработка во областа на науката, истражувањето и иновациите, преку склучување на нови билатерални договори

Цел на програмата:

- Меѓународна афирмација на науката и иновациите во контекст на европската интеграција на Република Северна Македонија

Показатели за успешност на Програмата:

- Донесена е Националната програма за научно-истражувачка дејност;
- Донесена е Уредба за мерила и критериуми за финансирање на научно-истражувачката дејност;
- Донесен е нов Закон за научно-истражувачка дејност;
- Имплементиран е Акцискиот план 2024-2025 согласно Стратегијата за паметна специјализација (Smart Specialization Strategy – S3) и усвоен и имплементиран нов Акциски план 2026-2028
- Ревидиран Патоказ за научно-истражувачката дејност ;
- Активно учество во работата на телата на Европската истражувачка област (European Research Area – ERA) и во Програмските комитети на Хоризонт Европа;
- Зголемен е бројот на финансиирани билатерални научно-истражувачки проекти;
- Активно учество во работењето на Меѓународниот институт за одржливи технологии на Југоисточна Европа (SEIIST) и
- Активно учество во иницијативите на RSS за иновации и истражување
- Активно учество во политиките и иницијативите на Европската Комисија за Европскиот облак за отворена наука (EOSC)
- Активно учество во креирање на политиките на Европската Комисија за Европската истражувачка област (Commission Expert Group “ERA Forum”

Програмата е : хоризонтална вертикална

Потпрограми (компоненти) на Програмата 2.4: Вложување во науката, истражувањето и иновациите

Потпрограма 2.4.1: Ревизија на правната рамка за истражување и развој	Показател за успешност: <ul style="list-style-type: none"> - Донесен е нов Закон за научно-истражувачка дејност; - Имплементиран е Акцискиот план 2024-2025 согласно Стратегијата за паметна специјализација (Smart Specialization Strategy – S3) и усвоен и имплементиран нов Акциски план 2026-2028
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - Ревидиран Патоказ за научно-истражувачката дејност
Потпрограма 2.4.2: Зголемување на националните средства за научно-истражувачка дејност	<p>Показател за успешност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Донесена е Националната програма за научно-истражувачка дејност и - Донесена е Уредба за мерила и критериуми за финансирање на научно-истражувачката дејност. - Во соработка со реалниот сектор обезбедени се 1% од БДП за наука и научно-истражувачка дејност
Потпрограма 2.4.3: Учество во регионални иницијативи и меѓународните програми за наука и истражување	<p>Показател за успешност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Активно учество во работата на телата на Европската истражувачка област (European Research Area – ERA) и во Програмските комитети на Хоризонт Европа; - Активно учество во политиките и иницијативите на Европската Комисија за Европскиот облак за отворена наука (EOSC) - Активно учество во креирање на политиките на Европската Комисија за Европската истражувачка област (Commission Expert Group “ERA Forum”) - Зголемен е бројот на финансирани билатерални научно-истражувачки проекти; - Активно учество во работењето на Меѓународниот институт за одржливи технологии на Југоисточна Европа (SEIIST) и - Активно учество во иницијативите на RSS за иновации и истражување

Б: План за спроведување на Програма 2.4 Вложување во науката, истражувањето и иновациите

Потпрограма 2.4.1: Ревизија на правната рамка за истражување и развој

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД		
					2025	2026	2027	2025	2026	2027
2.4.1.1 Донесување на нов Закон за научно-истражувачка дејност	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни	1/2025	12/2025	Работна група за изготвување на нов	/	/	Нема фискални и имплика	/	/

		установи			Закон за научно-истражувачка дејност			ции		
2.4.1.2. Имплементиран е Акцискиот план 2024-2025 согласно Стратегијата за паметна специјализација (Smart Specialization Strategy – S3)	Министерство за образование и наука, Министерство за економија	Научни институти, универзитети, високообразовни установи, бизнес секторот	Активноста е започната	12/2025	Работна група за изготвување на Стратегија за Паметна специјализација	Вработен и во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 7, потпорограма 75	Буџетска програма 7, потпорограма 75	Буџетска програма 7, потпорограма 75
2.4.1.3. Изработен, усвоен и имплементиран е Акцискиот план 2026-2028 согласно Стратегијата за паметна специјализација (Smart Specialization Strategy – S3)	Министерство за образование и наука, Министерство за економија	Научни институти, универзитети, високообразовни установи, бизнес секторот	6/2025	12/2027	Работна група за изготвување на Стратегија за Паметна специјализација	Вработен и во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 7, потпорограма 75	Буџетска програма 7, потпорограма 75	Буџетска програма 7, потпорограма 75
2.4.1.4. Ревизија на Патоказот за научно истражувачка дејност	Министерство за образование и наука, Министерство за економија	Научни институти, универзитети, високообразовни установи, бизнес секторот	1/2025	12/2025	Работна група за изготвување на Стратегија за Паметна специјализација	Вработен и во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 7, потпорограма 75	Буџетска програма 7, потпорограма 75	Буџетска програма 7, потпорограма 75
Вкупно активности во 2025 година: 4										
Вкупно активности во 2026 година: 1										
Вкупно активности во 2027 година: 1										
Вкупно за потпрограма 2.4.1: 6										

Потпрограма 2.4.2: Зголемување на националните средства за истражувачка дејност

			Временска рамка	Потребни ресурси
--	--	--	-----------------	------------------

Активност	Одговорни	Консултирали	Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД		
					2025	2026	2027	2025	2026	2027
2.4.2.1 Изготвување и усвојување на Национална програма за научно-истражувачка дејност	Национален совет за високо образование и научно-истражувачка дејност/ Министерство за образование и наука/ Собрание на Република Северна Македонија	Научни институти, универзитети, високообразовни установи/Интер-универзитетска конференција, МАНУ	Активноста е отпочната	12/2025	Национален совет за високо образование и научно-истражувачка дејност	/	/	Буџетска програма 7, потпоргр ама 71 и 72	/	/
2.4.2.2 Донесување и имплементација на Уредбата за мерила и критериуми за финансирање на научно-истражувачка дејност	Национален совет за високо образование и научно-истражувачка дејност/ Министерство за образование и наука/ Влада на Република Северна Македонија	Научни институти, универзитети, високообразовни установи/Интер-универзитетска конференција	1/2025	12/2027	Национален совет за високо образование и научно-истражувачка дејност	Вработен и во МОН/ ЈНУ	Вработен и во МОН/ ЈНУ	Буџетска програма 7, потпоргр ама 71 и 72	Буџетска програма 7, потпоргр ама 71 и 72	Буџетска програма 7, потпоргр ама 71 и 72
2.4.2.3 Доделување на финансиски средства за учество на домашни научни истражувачи на меѓународни научни собири, организирање на научни собири во земјата и учество на студиски престои во странство	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни установи	1/2025	12/2027	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	Вработен и во МОН	Буџетска програма 7,	Буџетска програма 7,	Буџетска програма 7,
2.4.2.4 Доделување на	Министерство за	Научни институти,	1/2025	12/2027	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	Вработен и во	Буџетска програма	Буџетска програма	Буџетска програма

финансиски средства за објавени научно-истражувачки трудови од домашни автори во меѓународни научни списанија со фактор на влијание (импакт фактор).	образование и наука	универзитети, високообразовни установи					МОН	7,	7,	7,
2.4.2.5 Доделување на надомест на средства за објавување на трудови преку Конкурс. Според внимателно дефинирана методологија, за објавени трудови во списанија со фактор на влијание кои се дел од Web of Science (Thompson Reuters) ќе се финансира нивното објавување.	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни установи	1/2025	12/2027	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	Вработе ни во МОН	Буџетска програма 7,	Буџетска програма 7,	Буџетска програма 7,
2.4.2.6 E-science.mk: Изработка на база на македонски научни списанија и трудови	Министерство за образование и наука	Национален совет/ Научни институти, универзитети, високообразовни установи	1/2025	12/2027	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	Вработе ни во МОН	Буџетска програма 7, Потпрограма 71	Буџетска програма 7, Потпрограма 71	Буџетска програма 7, Потпрограма 71
2.4.2.7 Обезбедување слободен пристап до бројни научни списанија за истражувачите вклучувајќи ги студентите кои се ангажирани во истражувањето	Министерство за образование и наука	Национален совет/ Научни институти, универзитети, високообразовни установи	1/2025	12/2027	Вработени во МОН	Вработен и во МОН	Вработе ни во МОН	Буџетска програма 7, Потпрограма 71	Буџетска програма 7, Потпрограма 71	Буџетска програма 7, Потпрограма 71
2.4.2.8 Распределба на средства за финансирање	Министерство за образование и наука	Јавни научни установи	1/2025	12/2027	Вработени во МОН, рецензенти	Вработен и во МОН,	Вработе ни во МОН	Буџетска програма 7,	Буџетска програма 7,	Буџетска програма 7,

на научно-истражувачки проекти на Јавните научни установи, по пат на Конкурс						рецензенти	рецензенти	Потпрограма 72	Потпрограма 72	Потпрограма 72
2.4.2.9 Распределба на средства за финансирање на научно-истражувачки проекти од посебен и јавен интерес (поддршка за развој на лабораториски ресурси и сл.)	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни установи	1/2025	12/2027	Вработени во МОН, рецензенти	Вработени во МОН, рецензенти	Вработени во МОН, рецензенти	Буџетска програма 7, потпрограма 71	Буџетска програма 7, потпрограма 71	Буџетска програма 7, потпрограма 71
2.4.2.10 Доделување на стипендии за втор и трет циклус на студии во земјава	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни установи	1/2025	12/2027	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 7, Потпрограма 71	Буџетска програма 7, Потпрограма 71	Буџетска програма 7, Потпрограма 71
2.4.2.11 Доделување на стипендии за втор и трет циклус на студии во странство	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни установи	1/2025	12/2027	Вработени во МОН, рецензенти	Вработени во МОН, рецензенти	Вработени во МОН, рецензенти	Буџетска програма 7, потпрограма 71	Буџетска програма 7, потпрограма 71	Буџетска програма 7, потпрограма 71
Вкупно активности во 2025 година: 11										
Вкупно активности во 2026 година: 10										
Вкупно активности во 2027 година: 10										
Вкупно за потпрограма 2.4.2: 31										

Потпрограма 2.4.3: Учество на Република Северна Македонија во регионални иницијативи и меѓународните програми за наука и истражување

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси		
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/годин	човечки	финансиски МКД	

				a)	2025	2026	2027	2025	2026	2027
2.4.3.1 Промоција на работните програми и повици во рамки на програмата за истражување и иновации „Хоризонт Европа“	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни установи/Интер-универзитетска конференција	1/2025	12/2027	Вработени во МОН, членови на програмски комитети, национални контакт точки	Вработени во МОН, членови на програмски комитети, национални контакт точки	Вработени во МОН, членови на програмски комитети, национални контакт точки	Буџетска програма М, потпрограма МА	Буџетска програма М, потпрограма МА	Буџетска програма М, потпрограма МА
2.4.3.2 Поддршка во работењето на Меѓународниот институт за одржливи технологии на Југоисточна Европа (SEIIST)	Министерство за образование и наука	академската и научната заедница	1/2025	12/2027	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Програма 7, потпрограма 71	Програма 7, потпрограма 71	Програма 7, потпрограма 71
2.4.2.3 Финансирање и поддршка на билатерални научно-истражувачки проекти	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни установи	1/2025	12/2027	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 7, потпрограма 71	Буџетска програма 7, потпрограма 71	Буџетска програма 7, потпрограма 71
2.4.3.4 Учество во Работната група на RCC за отворена наука	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни установи	1/2025	12/2027	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 7, потпрограма 71	Буџетска програма 7, потпрограма 71	Буџетска програма 7, потпрограма 71
2.4.3.5 - Учество во Управниот одбор на Европскиот облак за отворена наука (EOSC)	Министерство за образование и наука	Научни институти, универзитети, високообразовни установи	1/2025	12/2027	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Вработени во МОН	Буџетска програма 7, потпрограма 71	Буџетска програма 7, потпрограма 71	Буџетска програма 7, потпрограма 71
Вкупно активности во 2025 година: 5										
Вкупно активности во 2026 година: 5										
Вкупно активности во 2027 година: 5										
Вкупно за потпрограма 2.4.3: 15										

2.5 ПРОГРАМА: ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ И ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

Образложение: Програмата „Образование на возрасни и доживотно учење“ произлегува од Стратешкиот приоритет на Владата на Република Северна Македонија „Сеопфатно подобрување на квалитетот, инфраструктурата и достапноста во образоването, создавање општество базирано на знаење и успешно справување со современи предизвици“ содржан во Одлуката за изменување на Одлуката за стратешки приоритети за 2024-2028 година, односно приоритетната цел „Подобрување на квалитетот на образоването, развој на наставните планови и програми, наставните методи, учебниците, дигиталните содржини и ресурсите во насока на подобрување наставата и учењето“.

НПАА

3.26 Образование и култура, сектор

3.26.1 Образование, обука и младина, тема Реформи во областа на образоването на возрасни

Стратешките приоритети и цели на Министерството за образование и наука:

Понатамошно унапредување на системот на доживотно учење:

- Континуирано унапредување на системот на формално образование на возрасните
- Востоставување на систем за валидација на неформалното и информалното учење до крај на 2025 година

Цел на програмата:

- Зголемување на квалитетот на неформалното образование;
- Оформување на средно стручно образование на возрасни и
- Валидација на неформалното и информалното учење.

Показатели за успешност на Програмата:

- Зголемен број на верификувани програми за образование на возрасните;
- Зголемен број на верификувани институции и установи за образование на возрасните;
- Востоставен систем за валидација на неформално и информално учење и
- Зголемување на бројот на учесници со завршено средно образование, во системот на формално образование на возрасни.

Програмата е : хоризонтална вертикална

Потпрограми (компоненти) на Програмата 2.5 Образование на возрасни и доживотно учење

Потпрограма 2.5.1: Развој на неформалното образование и информалното учење на возрасните

Показател за успешност:

- Поедноставена процедура за верификација на програми и установи
- Зголемен број на верификувани програми за образование на возрасните;

	<ul style="list-style-type: none"> - Зголемен број на верификувани институции и установи за образование на возрасните и - Воспоставен систем за валидација на неформално и информално учење
Потпрограма 2.5.2: Формално образование на возрасните	<p>Показател за успешност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зголемување на бројот на учесници со завршено средно образование

Б: План за спроведување на Програма 2.5 Образование на возрасни и доживотно учење

Потпрограма 2.5.1: Развој на неформалното образование и информалното учење на возрасните											
Активност	Одговорни	Консултирали	Временска рамка		Потребни ресурси						
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД			
					2025	2026	2027	2025	2026	2027	
2.5.1.1 Поедноставување на процедурите и скратување на временскиот рок за верификација на програмите и институциите и запазување на квалитетот во понудата на квалификации	Центар образование возрасните за на	МОН, ДПИ, ЦСОО, Совет за образование на возрасни, АВРСМ	1/2025	12/2025	Вработен и во ЦОВ	Вработен и во ЦОВ	Вработен и во ЦОВ	/	/	/	
2.5.1.2 Формирање на комисии за верификација на програми	Центар образование возрасните за на	Надворешни соработници	1/2025	12/2027	Вработен и во ЦОВ и надворешни соработници	Вработен и во ЦОВ и надворешни соработници	Вработен и во ЦОВ и надворешни соработници	1.500.000 Самофинансирачка	1.500.000 Самофинансирачка	1.500.000 Самофинансирачка	
2.5.1.3. Формирање на комисии за верификација на установи и институции за образование на возрасните	Центар образование возрасните за на	МОН, ДПИ, ЦСОО	1/2025	12/2027	Вработен и во МОН, ЦОВ, ДПИ, ЦСОО	Вработен и во МОН, ЦОВ, ДПИ, ЦСОО	Вработен и во МОН, ЦОВ, ДПИ, ЦСОО	52.500	52.500	52.500	

2.5.1.4. Изготвување и донесување на соодветна правна и финансиска рамка за спроведување на валидација на неформалното образование и информалното учење (ВНИУ), согласно новиот Закон за образование на возрасни	Министерство за образование и наука и Центар за образование на возрасните	Стручна јавност, университетски професори, Совет за образование на возрасни	Активноста е започната	9/2025	Вработен и во МОН и ЦОВ	/	/	600.000	/	/
2.5.1.5. Градење капацитети и институционална поддршка за спроведување на ВНИУ	Министерство за образование и наука и Центар за образование на возрасните	Стручна јавност, университетски професори, Совет за образование на возрасни	1/2025	12/2025	Вработен и во МОН и ЦОВ	/	/	1.800.000	/	/
2.5.1.6 Подигање на свеста за можностите и придобивките од ВНИУ и афирмирање, јавна промоција и информирање за видовите програми и можностите што ги нуди неформалното образование	Центар образование на возрасните	Стручна јавност, университетски професори, Совет за образование на возрасни	1/2025	12/2025	Вработен и во ЦОВ	/	/	600.000	/	/
2.5.1.7 Акредитација на установи - понудувачи на услуги за валидација	Центар образование на возрасните		9/2025	12/2027	Вработен и во ЦОВ	Вработен и во ЦОВ	Вработен и во ЦОВ	Буџет на ЦОВ	Буџет на ЦОВ	Буџет на ЦОВ
2.5.1.8 Реализација на Еразмус+ проектот на националните координатори за	Центар образование на возрасните		1/2025	12/2025	Вработен и во ЦОВ	/	/	€ 71.337 (Еразмус+ проект)	/	/

образование на взрасните „Имплементација на Европската агенда за учење на взрасните во Северна Македонија“									
Вкупно активности во 2025 година: 8									
Вкупно активности во 2026 година: 3									
Вкупно активности во 2027 година: 3									
Вкупно за потпрограма 2.5.1: 14									

Потпрограма 2.5.2: Формално образование на взрасните													
Активност	Одговорни	Консултиирани	Временска рамка		Потребни ресурси								
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки			финансиски МКД					
2.5.2.1 Оформување на средно стручно образование на взрасните	Центар образование на взрасните	Средните училишта	1/2025	12/2027	Вработени во ЦОВ и надворешни и соработници	Вработени во ЦОВ и надворешни и соработници	Вработени во ЦОВ и надворешни соработници	2025	2026	2027	2025	2026	2027
2.5.2.2. Стручен надзор на понудувачи на услуги	Центар образование на взрасните	Средните училишта	1/2025	12/2027	Вработени во ЦОВ	Вработени во ЦОВ	Вработени во ЦОВ	50.000	50.000	50.000	6.902.000	8.402.000	9.902.000
Вкупно активности во 2025 година: 2													
Вкупно активности во 2026 година: 2													
Вкупно активности во 2027 година: 2													
Вкупно за потпрограма 2.5.2: 6													

3. ВЛИЈАНИЕ НА ПРОГРАМИТЕ ВРЗ ЧОВЕЧКИТЕ РЕСУРСИ

ПРОГРАМА	Резиме на потреба од нови вработувања	Резиме на потреба од прераспределба на вработените	Резиме на потреба од обуки
2.1. КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ	<p>Соодветно пополнување на работните места во секторот за основно образование (и новото одделение), Одделението за капитални инвестиции и Педагошка служба согласно Правилникот за систематизација на работни места на Министерство за образование и наука, преку нови вработувања/прераспределба на вработени</p> <p>Потреба од вработување на стручни соработници во училиштата (педагози, психологи, специјални едукатори и рехабилитатори, образовни асистенти...)...</p>	<p>Соодветно пополнување на работните места во секторот за основно образование (и новото одделение) и Педагошка служба согласно Правилникот за систематизација на работни места на Министерство за образование и наука, преку нови вработувања или прераспределба на вработени</p>	<p>Обуки на вработените од Одделение за финансирање на основното образование и кариерен развој, за новините кои произлегуваат од Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа и новиот модул за финансирање на основните училишта</p>
2.2. КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ (ОПШТО И СРЕДНО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ) И УЧЕНИЧКИ СТАНДАРД	<p>Соодветно пополнување на работните места во секторот за средно образование, секторот за ученички и студентски стандард (одделение за ученички стандард), одделението за капитални инвестиции и Педагошка служба согласно Правилникот за систематизација на работни места на Министерство за образование и наука,</p>	<p>Соодветно пополнување на работните места во секторот за средно образование, секторот за ученички и студентски стандард (одделение за ученички стандард), одделение за капитални инвестиции и Педагошка служба согласно Правилникот за систематизација на работни места на Министерство за</p>	<p>Обуки на вработените од Одделението за финансирање на средното образование и кариерен развој, за новините кои произлегуваат од Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа</p>

	преку нови вработувања/ прераспределба на вработени Потреба од вработување на стручен кадар во училиштата (педагози, психологи, специјални едукатори и рехабилитатори, образовни асистенти...)	образование и наука, преку нови вработувања/ прераспределба на вработени	Обуки на вработените кои работат во одделение за капитални инвестиции за новините кои произлегуваат од Законот за јавите набавки и Законот за градење
2.3. КВАЛИТЕТНО И ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАНИЕ И СТУДЕНТСКИ СТАНДАРД	Соодветно пополнување на работните места во сектор високо образование, секторот за ученички и студентски стандард (одделение за студентски стандард), и одделение за капитални инвестиции согласно Правилникот за систематизација на работни места на Министерство за образование и наука, преку нови вработувања Соодветно пополнување на работни места на универзитетите со наставен и административен кадар	Соодветно пополнување на работните места во секторот за високо образование, секторот за ученички и студентски стандард (одделение за студентски стандард), и одделение за капитални инвестиции согласно Правилникот за систематизација на работни места на Министерство за образование и наука, преку нови вработувања и/или прераспределба на вработени	Обуки на вработените кои работат во одделение за капитални инвестиции за новините кои произлегуваат од Законот за јавите набавки и Законот за градење
2.4. ВЛОЖУВАЊЕ ВО НАУКАТА, ИСТРАЖУВАЊЕТО И ИНОВАЦИИТЕ	Соодветно пополнување на работните места во секторот за наука и иновации, и секторот за меѓународна соработка	Соодветно пополнување на работните места во сектор за наука и иновации и секторот за меѓународна соработка согласно Правилникот за систематизација на работни места на Министерство за образование и наука, преку нови вработувања и/или прераспределба на вработени	Обуки за дизајнирање и администрацирање на меѓународните проекти
2.5. ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ И ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ	Соодветно пополнување на работните места согласно Правилникот за систематизација на работни места на ЈУ	Соодветно пополнување на работните места согласно Правилникот за систематизација на	Обуки на вработените од сите сектори и одделения согласно потребата за

	Центар за обраование на возрасните-Скопје преку нови вработувања/прераспределба на вработени	работни места на ЈУ Центар за обраование на возрасните-Скопје преку нови вработувања/прераспределба на вработени	усовршување на кадарот
Вкупно	Вкупно планирани се 8 нови вработувања во 2025 година, согласно Годишниот план за вработување на МОН		

4. ПРИНЦИПИ НА ПРАВИЧНА ЗАСТАПЕНОСТ

Очекувано влијание 2025 г.	Очекувано влијание 2026 г.	Очекувано влијание 2027 г.
Согласно динамиката утврдена во Годишниот план за соодветна и правична застапеност на заедниците за 2025 година	Согласно динамиката утврдена во Годишниот план за соодветна и правична застапеност на заедниците за 2026 година.	Согласно динамиката утврдена во Годишниот план за соодветна и правична застапеност на заедниците за 2027 година.

5. ПРИНЦИП НА РОДОВА ЕДНАКВОСТ

Очекувано влијание 2025 г.	Очекувано влијание 2026 г.	Очекувано влијание 2027 г.
Унапредување на содржините на наставните програми и материјали за учење во основно и	Унапредување на содржините на наставните програми и материјали за учење во основно	Унапредување на содржините на наставните програми и материјали за учење во основно и

средно образование од аспект на родова еднаквост	и средно образование од аспект на родова еднаквост	средно образование од аспект на родова еднаквост
--	--	--

6. РАЗВИВАЊЕ НА ЗАЕДИЧКИТЕ ФУНКЦИИ

Очекувано влијание 2025 г.	Очекувано влијание 2026 г.	Очекувано влијание 2027 г.
Развивање политики		
Министерството за образование и наука е креатор на политиките за основно, средно и високо образование, како и за развој на научно-истражувачката работа		
Стратешко планирање/подготвување на Буџетот		
<ul style="list-style-type: none"> - Развој на капацитетите на МОН, за креирање и развивање политики - Соработка со ГС во поглед на ревидирање на документите што го регулираат стратешкото планирање и подготвување на нови - Предлагаше на приоритетни цели што треба да бидат содржани во Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата во 2026-2030 година - Изработка на Стратешки план на МОН за 2026-2028 - Реализацијата на мерките и активностите содржани во стратешкиот план и известување на истиот. - Донесување на Годишен план за работа на МОН за 2025 година - Разгледување на буџетскиот циркулар и 	<ul style="list-style-type: none"> - Развој на капацитетите на МОН, за креирање и развивање политики - Соработка со ГС во поглед на ревидирање на документите што го регулираат стратешкото планирање и подготвување на нови - Предлагаше на приоритетни цели што треба да бидат содржани во Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата во 2027-2031 година - Изработка на Стратешки план на МОН за 2027-2029 - Реализацијата на мерките и активностите содржани во стратешкиот план и известување на истиот. - Донесување на Годишен план за работа на МОН за 2026 година 	<ul style="list-style-type: none"> - Развој на капацитетите на МОН, за креирање и развивање политики - Соработка со ГС во поглед на ревидирање на документите што го регулираат стратешкото планирање и подготвување на нови - Предлагаше на приоритетни цели што треба да бидат содржани во Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата во 2028-2032 година - Изработка на Стратешки план на МОН за 2028-2030 - Реализацијата на мерките и активностите содржани во стратешкиот план и известување на истиот. - Донесување на Годишен план за работа на МОН за 2027 година. - Разгледување на буџетскиот циркулар и

подготвување на буџетското барање за МОН во рамките на максимално утврдените износи за наредната фискална година (Буџет за 2026 година)	- Разгледување на буџетскиот циркулар и подготвување на буџетското барање за МОН во рамките на максимално утврдените износи за наредната фискална година (Буџет за 2027 година)	подготвување на буџетското барање за МОН во рамките на максимално утврдените износи за наредната фискална година (Буџет за 2028 година)
Извршување на Буџетот и управување со средства		
<ul style="list-style-type: none"> - Дефинирање на процесот на внатрешна распределба на вкупно одобрениот буџет за 2025 година, процесот на преземање на финансиски обврски и процесот на плаќање - Внатрешна распределба на одобрениот буџет, буџет наменет за реализација на заедничките расходи на министерството, буџет наменет за реализација на политиките и проектите и нераспределен дел на буџетот - Следење на финансиското имплементирање на програмите и континуитет во реализацијата - Следење на извршувањето на буџетот. - Јакнење на системот за Јавна внатрешна финансиска контрола и воспоставување на целосно функционален систем за ЈВФК во министерството - Подготовка на месечни, квартални и годишни финансиски планови за трошење на одобрените буџетски средства - Финансиско управување и континуиран мониторинг на средствата 	<ul style="list-style-type: none"> - Дефинирање на процесот на внатрешна распределба на вкупно одобрениот буџет за 2026 година, процесот на преземање на финансиски обврски и процесот на плаќање - Внатрешна распределба на одобрениот буџет, буџет наменет за реализација на заедничките расходи на министерството, буџет наменет за реализација на политиките и проектите и нераспределен дел на буџетот - Следење на финансиското имплементирање на програмите и континуитет во реализацијата - Следење на извршувањето на буџетот. - Јакнење на системот за Јавна внатрешна финансиска контрола и воспоставување на целосно функционален систем за ЈВФК во министерството - Подготовка на месечни, квартални и годишни финансиски планови за трошење на одобрените буџетски средства - Финансиско управување и континуиран мониторинг на средствата 	<ul style="list-style-type: none"> - Дефинирање на процесот на внатрешна распределба на вкупно одобрениот буџет за 2027 година, процесот на преземање на финансиски обврски и процесот на плаќање - Внатрешна распределба на одобрениот буџет, буџет наменет за реализација на заедничките расходи на министерството, буџет наменет за реализација на политиките и проектите и нераспределен дел на буџетот - Следење на финансиското имплементирање на програмите и континуитет во реализацијата - Следење на извршувањето на буџетот. - Јакнење на системот за Јавна внатрешна финансиска контрола и воспоставување на целосно функционален систем за ЈВФК во министерството - Подготовка на месечни, квартални и годишни финансиски планови за трошење на одобрените буџетски средства - Финансиско управување и континуиран мониторинг на средствата

Управување со човечки ресурси		
<ul style="list-style-type: none"> - Создавање стручна и ефикасна, отчетна и транспарентна администрација која ќе обезбеди квалитетни услуги за граѓаните и бизнис-секторот и ќе ги заштити нивните права. - Создадавање администрација која ќе се посвети на решавање на проблемите на граѓаните и деловните субјекти, почитувајќи ги начелата на законитост и непристрасност при вршењето на должноста. - Примена на принципите на праведност и стручност при вработувањето и објективност при унапредувањето и наградувањето на вработените во јавната администрација - Воспоставен Јавен регистар на администрацијата во кој ќе биде објавен вкупниот број на постојани и привремено вработени лица во јавниот сектор. Регистарот ќе биде јавно достапен и редовно ќе се ажурира - Анализа на потребите од специјализирани обуки; - Подготвување и донесување на Годишната програма за обука на државните службеници во МОН; - Спроведување на оценување на државните службеници; - Подготвување на Извештај за годишно оценување. 	<ul style="list-style-type: none"> - Создавање стручна и ефикасна, отчетна и транспарентна администрација која ќе обезбеди квалитетни услуги за граѓаните и бизнис-секторот и ќе ги заштити нивните права. - Создадавање администрација која ќе се посвети на решавање на проблемите на граѓаните и деловните субјекти, почитувајќи ги начелата на законитост и непристрасност при вршењето на должноста. - Примена на принципите на праведност и стручност при вработувањето и објективност при унапредувањето и наградувањето на вработените во јавната администрација - Воспоставен Јавен регистар на администрацијата во кој ќе биде објавен вкупниот број на постојани и привремено вработени лица во јавниот сектор. Регистарот ќе биде јавно достапен и редовно ќе се ажурира - Анализа на потребите од специјализирани обуки; - Подготвување и донесување на Годишната програма за обука на државните службеници во МОН; - Спроведување на оценување на државните службеници; - Подготвување на Извештај за годишно оценување. 	<ul style="list-style-type: none"> - Создавање стручна и ефикасна, отчетна и транспарентна администрација која ќе обезбеди квалитетни услуги за граѓаните и бизнис-секторот и ќе ги заштити нивните права. - Создадавање администрација која ќе се посвети на решавање на проблемите на граѓаните и деловните субјекти, почитувајќи ги начелата на законитост и непристрасност при вршењето на должноста. - Примена на принципите на праведност и стручност при вработувањето и објективност при унапредувањето и наградувањето на вработените во јавната администрација - Воспоставен Јавен регистар на администрацијата во кој ќе биде објавен вкупниот број на постојани и привремено вработени лица во јавниот сектор. Регистарот ќе биде јавно достапен и редовно ќе се ажурира - Анализа на потребите од специјализирани обуки; - Подготвување и донесување на Годишната програма за обука на државните службеници во МОН; - Спроведување на оценување на државните службеници; - Подготвување на Извештај за годишно оценување.

Управување со информациски технологии		
<ul style="list-style-type: none"> - Следење, развивање и усовршување на информациско – комуникацискиот систем во МОН; - Изготвување на годишен план за потреба од информациско – комуникациска опрема и спецификации за набавка на информациско – комуникациска опрема во МОН; - Следење и одржување на бази на податоци и предлагање на мерки за нивно користење; - Создавање на електронски регистри и дигитални услуги кои се даваат на граѓаните заради забрзување на процедурите во администрацијата и намалување на трошоците; 	<ul style="list-style-type: none"> - Следење, развивање и усовршување на информациско – комуникацискиот систем во МОН; - Изготвување на годишен план за потреба од информациско – комуникациска опрема и спецификации за набавка на информациско – комуникациска опрема во МОН; - Следење и одржување на бази на податоци и предлагање на мерки за нивно користење; - Создавање на електронски регистри и дигитални услуги кои се даваат на граѓаните заради забрзување на процедурите во администрацијата и намалување на трошоците; 	<ul style="list-style-type: none"> - Следење, развивање и усовршување на информациско – комуникацискиот систем во МОН; - Изготвување на годишен план за потреба од информациско – комуникациска опрема и спецификации за набавка на информациско – комуникациска опрема во МОН; - Следење и одржување на бази на податоци и предлагање на мерки за нивно користење; - Создавање на електронски регистри и дигитални услуги кои се даваат на граѓаните заради забрзување на процедурите во администрацијата и намалување на трошоците;
Внатрешна ревизија		
<ul style="list-style-type: none"> - Извршување на поединечни внатрешни ревизии согласно одобрениот годишен план за ревизија за 2025 година; - Изготвување на извештаи за извршените внатрешни ревизии; - Изработка на стратешки и годишни планови за внатрешна ревизија врз основа на објективна процена на ризик; - Процена на соодветноста, економичноста, ефективноста и ефикасноста на системот за финансиско управување и контрола за утврдување, процена и управување со 	<ul style="list-style-type: none"> - Извршување на поединечни внатрешни ревизии согласно одобрениот годишен план за ревизија за 2026 година; - Изготвување на извештаи за извршените внатрешни ревизии; - Изработка на стратешки и годишни планови за внатрешна ревизија врз основа на објективна процена на ризик; - Процена на соодветноста, економичноста, ефективноста и ефикасноста на системот за финансиско управување и контрола за утврдување, процена и управување со 	<ul style="list-style-type: none"> - Извршување на поединечни внатрешни ревизии согласно одобрениот годишен план за ревизија за 2027 година; - Изготвување на извештаи за извршените внатрешни ревизии; - Изработка на стратешки и годишни планови за внатрешна ревизија врз основа на објективна процена на ризик; - Процена на соодветноста, економичноста, ефективноста и ефикасноста на системот за финансиско управување и контрола за утврдување, процена и управување со ризиците од

<p>ризиците од раководството на субјектот;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Давање препораки за подобрување на работењето и работните процедури; - Следење на реализацијата на дадените препораки; - Изготвување на Годишен извештај за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија 	<p>ризиците;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Давање препораки за подобрување на работењето и работните процедури; - Следење на реализацијата на дадените препораки; - Изготвување на Годишен извештај за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија 	<p>раководството на субјектот;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Давање препораки за подобрување на работењето и работните процедури; - Следење на реализацијата на дадените препораки; - Изготвување на Годишен извештај за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија
--	--	--

Листа на кратенки, употребени во Стратешкиот план 2025-2027:

МОН	Министерство за образование и наука
АВРСМ	Агенција за вработување на Република Северна Македонија
БРО	Биро за развој на образованието
ЦСОО	Центар за стручно образование и обука
УРУОЈПЗ	Управата за развој и унапредување на образованието на јазиците на припадниците на заедниците
ЕЛС	Единици на локална самоуправа
НРК	Национална рамка на квалификации
ПЕИП проект	Проект за унапредување на основното образование
ЕК	Европска комисија
ЕТФ	Европска тренинг фондација
НАЕОПМ	Национална агенција за европски образовни програми и мобилност
НКТ	Национално координативно тело
ВНИУ	Валидација на неформалното и информалното учење
ЕКАБЕТ	Европско обезбедување на квалитетот во стручното образование и обука
ЕЦВЕТ	Европски кредит систем во стручното образование

Подготвиле:

Билјана Трајковска, државен советник за стратешко планирање и економски анализи

Анастасија Трајковска, државен советник за стратешко планирање и економски анализи

Елена Ивановска, раководител на сектор за стратешко планирање и анализа за креирање на политики

Кети Костовска, советник за спроведување на истражување и анализи од областа од образованието и науката

Славица Мирческа Атовска, советник за стратешко планирање